

Urząd Statystyczny w Rzeszowie

Statistical Office in Rzeszów

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
W 2016 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF PODKARPACKIE VOIVODSHIP
IN 2016**

Maj 2017 May

Zespół Redakcyjny:
Editorial board :

Przewodniczący
President

Marek Cierpiął-Wolan

Członkowie
Members

Teresa Krzemińska, Edyta Giełbaga, Dorota Jasiukiewicz,
Irena Polak, Beata Rajca, Anna Tworek-Ptak, Jadwiga
Uchman, Elżbieta Wojnar, Józef Wojtak, Sebastian Wójcik

Sekretarz
Secretary

Barbara Błachut

Przygotowanie publikacji
Publication editing

Zespół pracowników Podkarpackiego Ośrodka
Badań Regionalnych
*Team of Podkarpackie Centre for Regional
Surveys*

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

Druk i oprawa
Printing and binding

ZWS Zakład Poligraficzny nr 2
26-600 Radom, ul. Planty 39/45

ISSN 2084-7076

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła
When publishing SO data please indicate source

Publikacja dostępna w Internecie <http://rzeszow.stat.gov.pl>
Publication available on the Internet

URZĄD STATYSTYCZNY W RZESZOWIE
ul. Jana III Sobieskiego 10, 35-959 Rzeszów
tel.: 17 8535210, 8535219; fax: 17 8535157
<http://rzeszow.stat.gov.pl>
e-mail: SekretariatUSRze@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Rzeszowie oddaje do Państwa rąk kolejne wydanie publikacji „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego”. Niniejsze opracowanie analityczne prezentuje procesy zachodzące w gospodarce na terenie województwa i uwzględnia zjawiska istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

W raporcie poruszono szereg zagadnień dotyczących między innymi sytuacji demograficznej, tendencji obserwowanych na rynku pracy, wynagrodzeń, świadczeń społecznych, przemysłu, budownictwa, nakładów inwestycyjnych oraz wyników finansowych przedsiębiorstw przedstawionych w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju.

W celu lepszego zobrazowania przestrzennego zróżnicowania poszczególnych zjawisk, wybrane dane ujęto w formie graficznej na wykresach i mapach, a także dodatkowo wzbogacono je tablicami przekrojowymi obrazującymi poziom zjawiska w kraju i województwie.

Uzupełnienie publikacji stanowi aneks tabelaryczny, w którym zawarto wybrane dane o województwie podkarpackim w latach 2005, 2010–2016 oraz wybrane dane według miesięcy za lata 2015 i 2016.

Przekazując Państwu niniejszą publikację, wyrażam przekonanie, że okaże się ona przydatna wielu osobom i instytucjom zainteresowanym prezentowaną tematyką oraz będzie stanowić cenne źródło wiedzy o regionie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpień-Wolan

PREFACE

The Statistical Office in Rzeszów is pleased to present the next edition of the publication „Report on the socio-economic situation of Podkarpackie Voivodship”. This analytical study covers processes observed in the economy in the voivodship and takes into account the phenomena relevant to the socio-economic development of the region.

The report looks at a number of issues concerning demographic situation, trends in the labour market, wages and salaries, social benefits, industry, construction, investments expenditures and financial results of enterprises, among other things. They are given in dynamic terms and in relation to the average values for the country.

In order to better illustrate the spatial variety of the various phenomena, selected data were showed graphically on charts and maps, and additionally enriched with cross-sections tables showing the level of phenomena in the country and the voivodship.

The supplement of the publication is a tabular annex which presents selected data on Podkarpackie Voivodship in 2005, 2010-2016 and selected data by months for 2015 and 2016.

By presenting this publication, it is my belief that it will prove useful to many individuals and institutions interested in the presented topics, and will provide a valuable source of knowledge about the region.

*Director
of the Statistical Office
in Rzeszów*

Marek Cierpiat-Wolan, PhD

SPIS TREŚCI

		Str. Page
Przedmowa	<i>Preface</i>	3-4
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	10
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	15-18
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY</i>	19
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS</i>	20
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA	<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	23
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	24
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	28
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	39
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	42
CENY	<i>PRICES</i>	47
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	52
PRZEMYSŁ	<i>INDUSTRY</i>	60
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	64
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	67
RYNEK WEWNĘTRZNY	<i>INTERNAL MARKET</i>	71
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	74
NAKŁADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	77
WYDATKI CUDZOZIEMCÓW W POLSCE I POLAKÓW ZA GRANICĄ PRZEKRA- CZAJĄCYCH GRANICĘ POLSKO- UKRAIŃSKĄ NA TERENIE WOJE- WÓDZTWA PODKARPACIEGO	<i>EXPENSES OF FOREIGNERS IN POLAND AND POLES ABROAD WHO CROSSED THE POLISH-UKRAINIAN BORDER ON THE TERRITORY OF PODKARPACIE VOIVODSHIP</i>	80

SPIS TABLIC

		Nr No.	Str. Page
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.	<i>Selected data on Poland and voivodship in 2016</i>	1	19
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population based on balances</i>	2	25
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	3	26
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	4	28
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsię- biorstw w województwie podkarpackim ...	<i>Average paid employment in the enterprise sector in Podkarpackie Voivodship</i>	5	29
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobo- cia	<i>Registered unemployed persons and unem- ployment rate</i>	6	30
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobo- cia w województwie podkarpackim	<i>Registered unemployed persons and unem- ployment rate in Podkarpackie Voivodship</i>	7	33
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	8	34

		Nr No.	Str. Page
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector .....</i>	9	39
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Podkarpackie Voivodship .....</i>	10	40
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits .....</i>	11	42
Świadczenia społeczne w województwie podkarpackim	<i>Social benefits in Podkarpackie Voivodship .....</i>	12	44
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services .....</i>	13	47
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podkarpackim	<i>Price indices of consumer goods and services in Podkarpackie Voivodship .....</i>	14	49
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December .....</i>	15	50
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture .....</i>	16	53
Przemysł	<i>Industry .....</i>	17	60
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podkarpackim	<i>Indices of sold production of industry in Podkarpackie Voivodship .....</i>	18	62
Budownictwo	<i>Construction .....</i>	19	64
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie podkarpackim	<i>Indices of construction and assembly production in Podkarpackie Voivodship ....</i>	20	66
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction .....</i>	21	67
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podkarpackim	<i>Dwellings completed in Podkarpackie Voivodship .....</i>	22	68
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie podkarpackim	<i>Permits have been issued or which have been registered with a construction project in Podkarpackie Voivodship .....</i>	23	69
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale .....</i>	24	71
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie podkarpackim	<i>Indices of retail sale in Podkarpackie Voivodship .....</i>	25	72
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises .....</i>	26	76
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays .....</i>	27	77
Średnie wydatki poniesione przez 1 cudzoziemca w Polsce przekraczającego lądową granicę z Ukrainą na terenie województwa podkarpackiego w zł	<i>Average expenses incurred by one foreigner in Poland who crossed the land border with Ukraine on the territory of Podkarpackie Voivodship in zł .....</i>	28	81
Średnie wydatki poniesione przez 1 Polaka za granicą przekraczającego lądową granicę z Ukrainą na terenie województwa podkarpackiego w zł	<i>Average expenses incurred by one Pole abroad who crossed the land border with Ukraine on the territory of Podkarpackie Voivodship in zł .....</i>	29	82

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2016 .....</i>	1	20
--	---	---	----

	Nr No.	Str. Page
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2016</i>	2 20
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2016 r.	<i>Employment rate by LFS in 2016</i>	3 20
Stopa bezrobocia według BAEL w 2016 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2016</i>	4 21
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2016</i>	5 21
Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r.	<i>Decrease in prices of consumer goods and services in 2016</i>	6 21
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2016</i>	7 21
Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.	<i>Dwellings completed in 2016</i>	8 22
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r. ...	<i>Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2016</i>	9 22
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2016 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2016</i>	10 22
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	11 28
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	12 32
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate</i>	13 35
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	14 36
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate</i>	15 37
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons in the 4th quarter</i>	16 37
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	17 40
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners and pensioners receiving benefits</i>	18 45
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	19 45
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	20 48
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land</i> ...	21 54
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	22 54
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals</i>	23 56
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem	<i>Indices of procurement of total animals</i>	24 56
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	25 56
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	26 58
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry</i>	27 61
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	28 63

		Nr No.	Str. Page
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction .....</i>	29	65
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction .....</i>	30	65
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production .....</i>	31	66
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population .....</i>	32	66-67
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population .....</i>	33	66-67
Przyrost naturalny na 1000 ludności w woje- wództwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in Podkarpackie voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	34	66-67
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w woje- wództwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Podkarpackie voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	35	66-67
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections .....</i>	36	66-67
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age .....</i>	37	66-67
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level .....</i>	38	66-67
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment .....</i>	39	66-67
Stopa bezrobocia rejestrowanego w wojewódz- twie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Unemployment rate in Podkarpackie Voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	40	66-67
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwar- tale według BAEL	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter by LFS .....</i>	41	66-67
Struktura pracujących według wieku w woje- wództwie podkarpackim w IV kwartale według BAEL	<i>Structure of employed persons by age in Podkarpackie Voivodship in the 4th quarter by LFS .....</i>	42	66-67
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie podkarpackim w IV kwartale według BAEL	<i>Structure of unemployed persons by age in Podkarpackie Voivodship in the 4th quarter by LFS .....</i>	43	66-67
Struktura bezrobotnych według czasu poszukiwania pracy w IV kwartale 2016 r. według BAEL	<i>Structure of unemployed persons by duration of job search in the 4th quarter of 2016 by LFS .....</i>	44	66-67
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2016 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in selected sections in 2016 .....</i>	45	66-67
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w woje- wództwie podkarpackim w 2016 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Podkarpackie voivodship in 2016 .....</i>	46	66-67
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and marketplace prices of agricultural products .....</i>	47	66-67
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2016 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2016 .....</i>	48	66-67
Struktura przeciętnego zatrudnienia w prze- myśle według sekcji PKD 2007 w 2016 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2016</i>	49	66-67
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007.....	<i>Structure of construction and assembly production by PKD 2007 divisions .....</i>	50	66-67

		Nr No.	Str. Page
Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym	<i>Indices of the number of dwellings for which permits have been issued or which have been registered with a construction project .....</i>	51	66-67
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started .....</i>	52	66-67
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction .....</i>	53	66-67
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Dwellings completed in Podkarpackie Voivodship by subregions and powiats in 2016 ....</i>	54	66-67
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population ....</i>	55	66-67
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed .....</i>	56	66-67
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed enterprises .....</i>	57	66-67
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity .....</i>	58	66-67
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed .....</i>	59	68
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale .....</i>	60	72
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator .....</i>	61	75
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate .....</i>	62	75
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays .....</i>	63	77
Struktura wydatków poniesionych przez cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą przekraczających granicę lądową z Ukrainą na terenie województwa podkarpackiego w 2016 r.	<i>Structure of expenses incurred by foreigners in Poland and Poles abroad who crossed the land border with Ukraine on the territory of Podkarpackie Voivodship in 2016 .....</i>	64	81
ANEKS	APPENDIX		
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM	<i>SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP .....</i>	I	83
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP BY MONTHS .....</i>	II	87

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2016 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późniejszymi zmianami), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raporcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego w 2016 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In the description of the voivodship information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as of 31 December 2016.

2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the Polish Classification of Activities – PKD 2007, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments) to replace the formerly applied PKD 2004/ NACE Rev. 1.1.

In the publication “The Information on Socioeconomic Situation of Podkarpackie Voivodship in 2016”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. The item “Industry” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”

4. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

9. In the publication data in regard to:

1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;

2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmują się posiadacze użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadacze poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3) *financial results of nonfinancial enterprises as well as investment outlays and newly started investments* refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the abovementioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (under the specified thresholds).

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2014 r. – z lat 2013 i 2014;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

12. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2014 – the prices from 2013 and 2014, are assumed;*
- 2) *sold production of industry:*
  - 2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,
  - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

13. *Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.*

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chainbase index method.

14. *When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of the year, the actually living population as of 31 XII was adopted, whereas for data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.*

15. *Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.*

16. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.*

17. *The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Electricity, gas, steam and air conditioning supply

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje (dok.) <i>sections (cont.)</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej <i>Manufacture of coke and refined petroleum products</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semitrailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

Kreska	(-)	- zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero:	(0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
	(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	(x)	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	(Δ)	- oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
„W tym” “Of which”		- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Znak	(*)	- oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

zł	- złoty <i>zloty</i>	m ²	- metr kwadratowy <i>square metre</i>
tys.	- tysiąc <i>thousand</i>	m ³	- metr sześcienny <i>cubic metre</i>
mln	- milion <i>million</i>	km ²	- kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	- gram <i>gram</i>	kpl	- komplet <i>set</i>
kg	- kilogram <i>kilogram</i>	szt.	- sztuka <i>piece, unit</i>
dt	- decytona <i>deciton</i>	pkt	- punkt <i>point</i>
l	- litr <i>litre</i>	p. proc.	- punkt procentowy <i>percentage point</i>
ha	- hektar <i>hectare</i>	PKD	- Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>

Podstawowe tendencje

W województwie podkarpackim w 2016 r. utrzymał się dodatni **przyrost naturalny**. W ciągu roku zwiększył się współczynnik zawieranych na Podkarpaciu **małżeństw**.

Pozytywne tendencje odnotowano na rynku pracy. Po spadku **przeciętnego zatrudnienia** w 2015 r. w omawianym roku zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło (o 1,0%), jednak był to najniższy poziom dynamiki w skali kraju. Najwyższy wzrost zatrudnienia widoczny był w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji, zakwaterowaniu i gastronomii oraz w przetwórstwie przemysłowym. W ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby **zarejestrowanych bezrobotnych**, a w porównaniu z 2015 r. odnotowano wzrost liczby zgłoszonych ofert zatrudnienia. Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** przeprowadzonego w IV kwartale 2016 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zanotowano wzrost aktywności zawodowej, jak również zwiększył się udział osób pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej), natomiast zmniejszyła się liczba bezrobotnych i biernych zawodowo, a także spadła stopa bezrobocia. Znacznie zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r. było o 4,6% wyższe niż przed rokiem, a tempo tego wzrostu było najwyższe na przestrzeni ostatnich pięciu lat. W stosunku rocznym płace wzrosły niemal we wszystkich sekcjach, najbardziej w zakwaterowaniu i gastronomii. Pod względem wysokości przeciętne wynagrodzenie w naszym województwie zajmowało przedostatnie miejsce w kraju i stanowiło 83,1% średniego wynagrodzenia w Polsce.

W 2016 r. zanotowano niewielki wzrost w skali roku **przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**, przy czym osób pobierających świadczenia z ZUS było więcej, natomiast świadczeniobiorców KRUS – nieco mniej niż w 2015 r. Odnotowano wzrost **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**. Świadczenia wypłacane przez ZUS charakteryzowały się wyższą dynamiką, niż te wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2016 r. **cenę towarów i usług konsumpcyjnych** były niższe niż przed rokiem o 0,9%. Spadek cen towarów i usług nastąpił w grupie transport, odzież i obuwie, rekreacja i kultura, mieszkanie oraz zdrowie. Wzrost cen odnotowano w zakresie edukacji, w grupie napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe, oraz żywność i napoje bezalkoholowe.

W odniesieniu do roku poprzedniego zwiększyło się pogłowie **trzody chlewnej, owiec i drobiu**, spadło natomiast pogłowie **bydła**. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost skupu ziemniaków i żywca rzeźnego (w wadze żywej). Mniej niż przed rokiem skupiono **zbóż i mleka**. W 2016 r. odnotowano wzrost cen skupu żyta, żywca wołowego i wieprzowego. Niższe natomiast były ceny skupu pszenicy, ziemniaków, żywca drobiowego i mleka. Na targowiskach wzrosły ceny żyta, ziemniaków i prosięcia przeznaczonego do dalszego chowu.

W latach 2014 i 2015 dynamika **produkcji sprzedanej przemysłu** rosła wolniej niż w latach poprzednich, po czym przyspieszyła w 2016 r. i osiągnęła najwyższy poziom pośród wszystkich woje-

wództw w Polsce. W 2014 r. w ujęciu rocznym produkcja wzrosła o 0,3%, w 2015 r. o 2,1%, a w roku 2016 o 10,2%. Zwiększenie produkcji sprzedanej przemysłu w 2016 r. wynikało ze wzrostu produkcji w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 10,5%), które stanowiło 95,7% wartości sprzedaży ogółem.

Po wzroście produkcji sprzedanej budownictwa i produkcji budowlano-montażowej w 2014 r. w kolejnym roku wystąpiła tendencja spadkowa, która pogłębiła się w 2016 r. W skali roku zmniejszyła się zarówno **produkcja sprzedana budownictwa** (o 23,8%), jak i **produkcja budowlano-montażowa** (o 24,1%). Spadek produkcji odnotowano we wszystkich trzech działach budownictwa, w tym największy w podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest wznoszenie budynków.

W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się liczba i powierzchnia ogółem **mieszkań oddanych do użytkowania**, liczba **mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** oraz ilość **rozpoczętych budów**. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania** była mniejsza niż przed rokiem.

Trzeci rok z rzędu odnotowano wzrost **sprzedaży detalicznej**, przy czym w 2016 r. był on wolniejszy niż rok wcześniej. Wzrost spowodowany był przede wszystkim zwiększeniem sprzedaży pojazdów samochodowych, motocykli, części oraz żywności, napojów i wyrobów tytoniowych.

Wyniki finansowe osiągnięte przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe były korzystniejsze od notowanych w 2015 r. Poprawił się wskaźnik poziomu kosztów. Wzrost zanotowały wskaźniki płynności i rentowności.

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw mających siedzibę na terenie województwa podkarpackiego wzrosły w stosunku do poprzedniego roku (o 5,2%). Wyższa niż w 2015 r. była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych (o 9,9%), przy większej liczbie nowych inwestycji (o 86 jednostek).

Szacunkowa wartość zakupionych w Polsce towarów i usług przez obcokrajowców (nierzydentów) przekraczających granicę polsko-ukraińską na terenie województwa podkarpackiego w 2016 r. wyniosła około 4,0 mld zł, natomiast **szacunkowa wartość zakupionych za granicą towarów i usług przez mieszkańców Polski** przekraczających granicę polsko-ukraińską na terenie województwa podkarpackiego w 2016 r. wyniosła około 128,3 mln zł.

Basic trends

In 2016 in Podkarpackie Voivodship the **natural increase** remained positive. During the year the rate of **marriages** contracted in Podkarpacie increased.

Positive trends were observed in the labour market. Following the decrease in average **employment** in 2015, there was an increase of 0.1% in the enterprise sector, although it was the lowest dynamics level in the country. The highest increase in employment was reported in water supply; sewerage, waste management and remediation activities, accommodation and catering as well as in manufacturing. There was a fall in the total number of the **registered unemployed persons** during the year, and compared to 2015 an increase in the number of job offers was registered. The results of **Labour Force Survey (LFS)** carried out in the 4th quarter of 2016 show the following changes in comparison with the corresponding period of the previous year an increase both in the economic activity and the proportion of employed persons in the population (aged 15 and over), with a decrease in the number of unemployed and economically inactive persons, as well as in the unemployment rate. There was also a large decrease in the burden of working persons with non-working persons.

The average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector were higher by 4.6% in 2016 than a year ago and this growth rate was the highest in the last five years. During a year, wages and salaries increased almost in all sections, most in accommodation and catering. As to the level of the average wages and salaries in our voivodship, it was last but one in the country, 83.1% of the average wages and salaries in Poland.

In 2016, there was a slight increase in **the average monthly number of retirees and pensioners** per year, with more persons receiving benefits from ZUS and slightly less from KRUS, compared to 2015. A rise in the **average monthly gross retirement pay and pension** was observed. Benefits paid by ZUS had higher dynamics than the ones paid to farmers.

In 2016, the **prices of consumer goods and services** were 0.9% lower than in the previous year. The drop in prices of goods and services was observed in the groups of transport, clothing and footwear, recreation and culture, housing and health. An increase in prices was recorded in education, alcoholic beverages and tobacco, as well as food and non-alcoholic beverages.

In comparison with the previous year the number of **pigs, sheep and poultry** increased, whereas the number of cattle decreased. There was an increase in the purchase of potatoes and animals for slaughter (in live weight), and a drop in the purchase of **cereal grains** and **milk**, as compared with the previous year. In 2016 an increase in the procurement prices of rye, beef and pork was observed, whereas the procurement prices of wheat, potatoes, poultry and milk decreased. At marketplaces the prices of rye, potatoes and piglets were higher than a year ago.

In the years 2014 and 2015 the dynamics of **sold production of industry** grew more slowly than in

previous years, then accelerated in 2016 and reached the highest level among all voivodships in Poland. In 2014 annual production increased by 0.3%, in 2015 by 2.1%, and in 2016 by 10.2%. The increase in sold production of industry in 2016 resulted from an increase in production in the section of manufacturing (by 10.5%), which constituted 95.7% of total sales.

After an increase in sold production of construction and construction and assembly production in 2014, the following year saw a downward trend, which deepened in 2016. During a year, there was a decrease both in **sold production of construction** (of 23.8%) and **construction and assembly production** (of 24.1%). A decrease in production was observed in all three divisions of construction, with the highest decrease in entities whose main activity was the construction of buildings.

In comparison with the previous year, there was an increase in the number and area of **dwelling completed**, the number of **dwelling for which building permits were issued or an application with a building project was submitted** and the number of **constructions started**. The average useful floor area of one completed dwelling was lower than a year ago.

Retail sales rose for the third consecutive year, with growth in 2016 being slower than a year earlier. The increase was mainly due to increased sales of motor vehicles, motorcycles, parts and food, beverages and tobacco.

Financial results achieved by the surveyed non-financial enterprises were better than in 2015. The costs level indicator improved and the liquidity and profitability indicators increased.

Investment outlays of the surveyed enterprises located in Podkarpackie Voivodship increased by 5.2% compared to the previous year. The estimate value of investments was higher than in 2015 (by 9.9%), with higher number of newly started investments (by 86 units).

The estimated value of goods and services purchased in Poland by foreigners (non-residents) crossing the Polish-Ukrainian border in Podkarpackie Voivodship was around 4.0 billion zł in 2016, whereas **the estimated value of goods and services purchased abroad by Polish residents** crossing the Polish-Ukrainian border in Podkarpackie Voivodship was around 128.3 million zł in 2016.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.

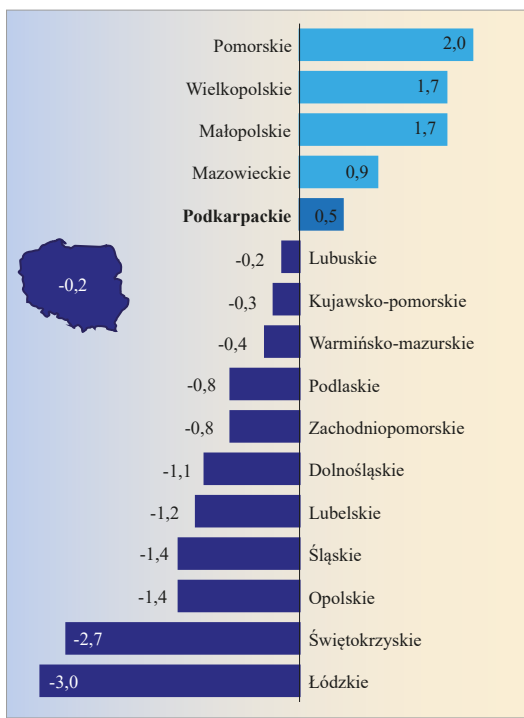
Wyszczególnienie	Polska	Woj. podkarpackie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	119
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,2	0,5
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,0	-0,8
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	56,2	55,9
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	52,8	50,6
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	6,2	9,6
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	4277,03	3555,89
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	2018,48	1755,86
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1182,83	1156,19
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2015 = 100) w %	99,4	99,1
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w 2016 r. ^b w ha	10,21	4,36
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	41,3	15,6
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	75,6	29,9
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	481695	332178
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	446107	294588
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,3	3,7
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1103	788
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	24	10
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	81,6	84,5
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,0	93,4
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2015 = 100, ceny bieżące) w %	88,5	105,2
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2014 r. w zł	44686	31642

a Przeciętne w roku. *b* Dane wstępne na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata. *c* Stan w czerwcu.

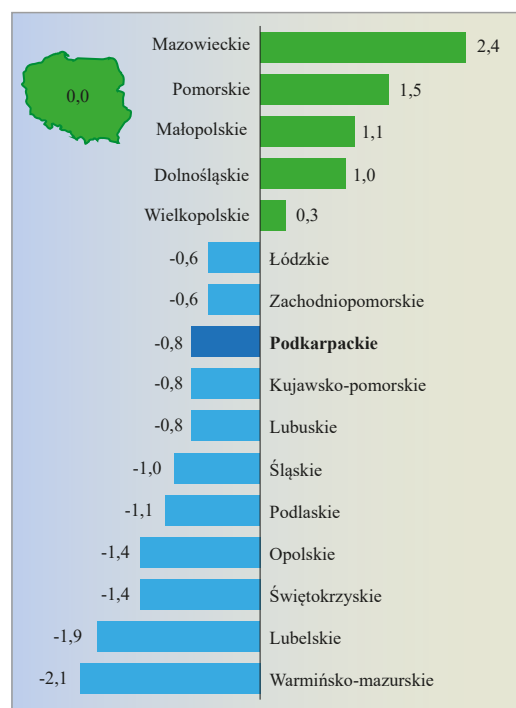

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

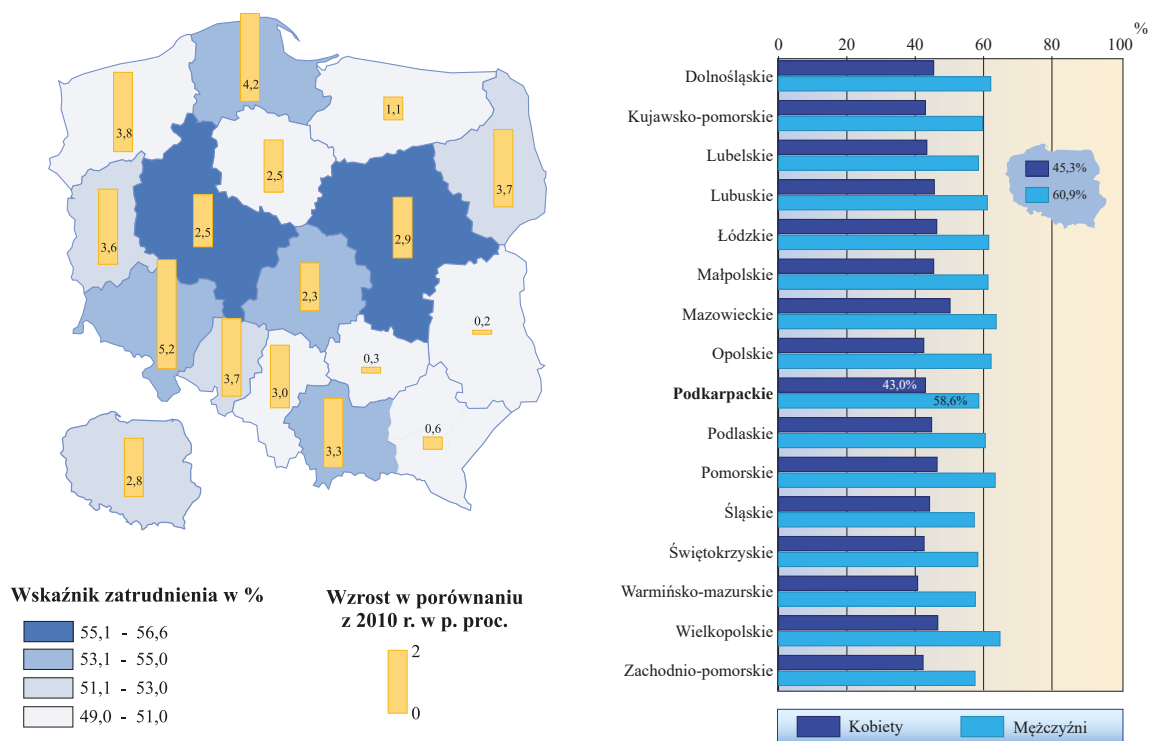
Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

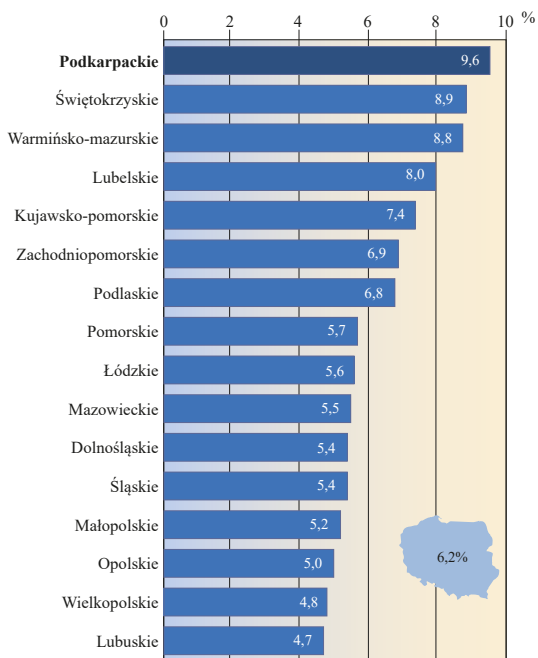
Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2016 r.

a Przeciętne w roku.

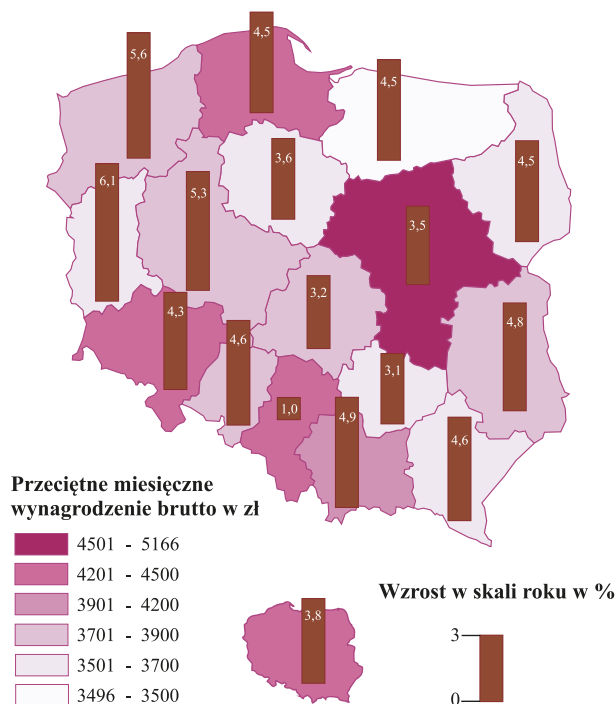

Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2016 r.

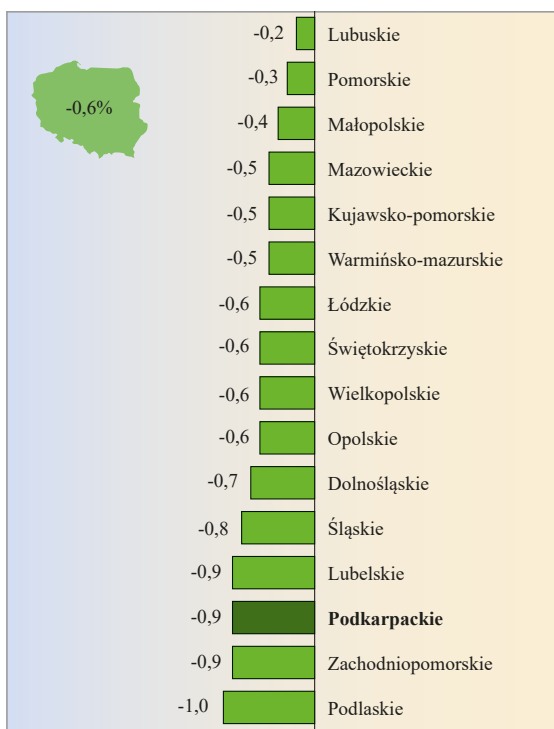
a Przeciętna w roku.

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.

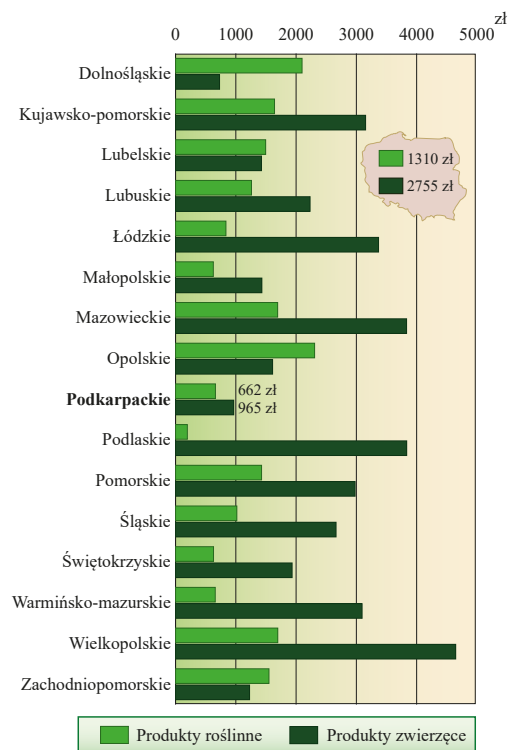

Wykres 6. Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r.

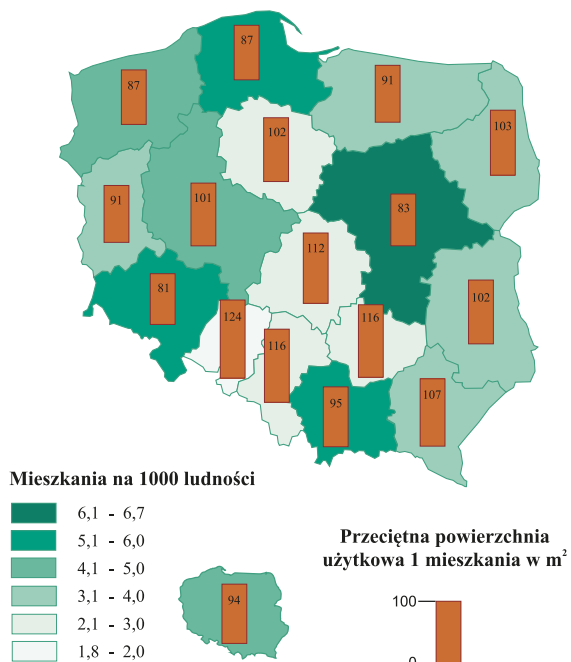
W skali roku w %

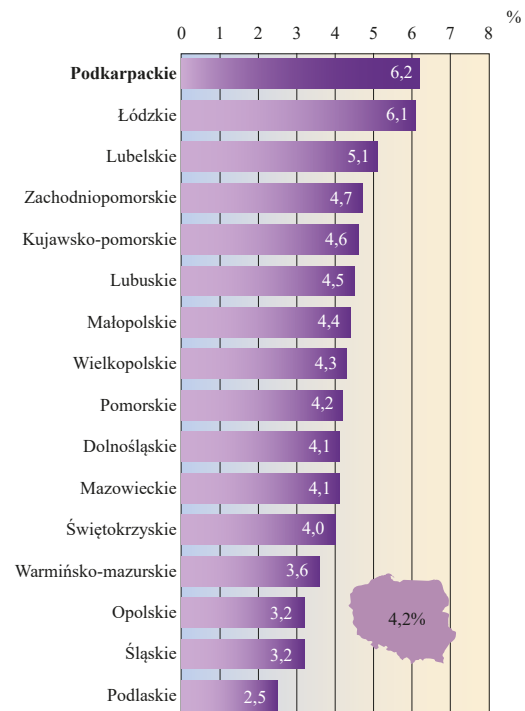
Wykres 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.

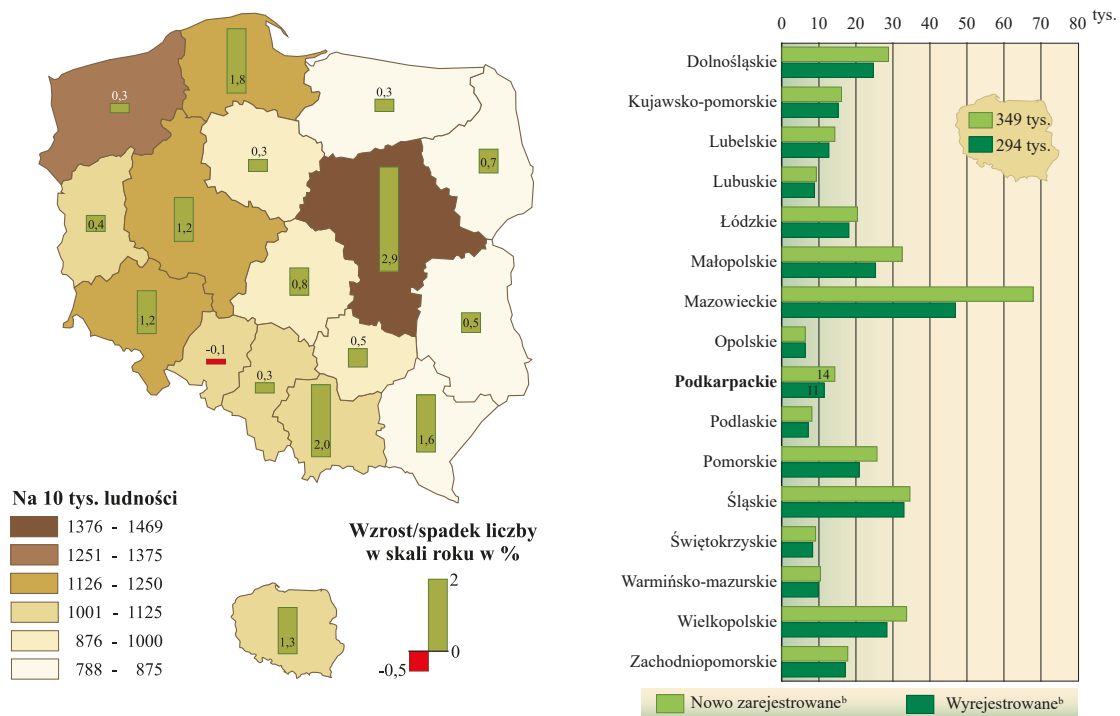
Wykres 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

Wykres 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r.

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

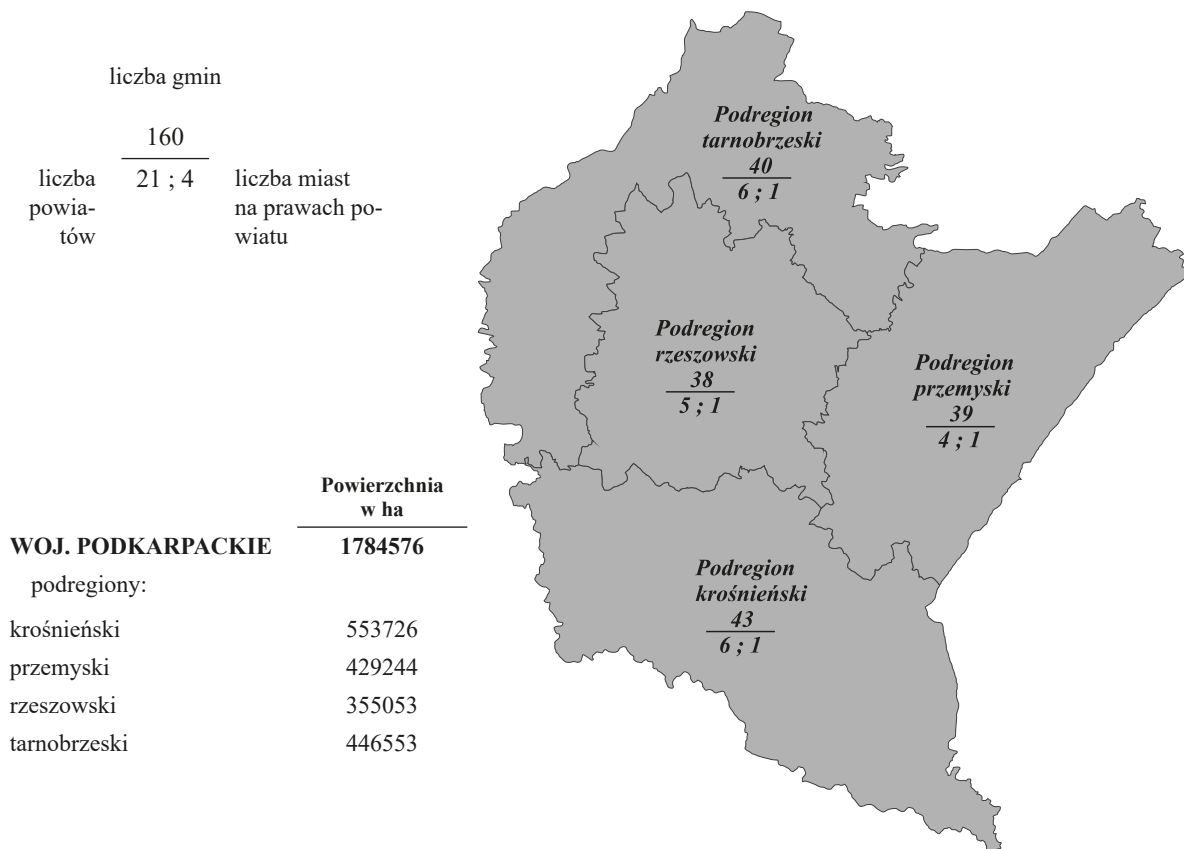

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku; w podziale według województw - bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

Podregion krośnieński	Podregion przemyski	Podregion rzeszowski	Podregion tarnobrzeski
Miasto na prawach powiatu: Krosno	Miasto na prawach powiatu: Przemysł	Miasto na prawach powiatu: Rzeszów	Miasto na prawach powiatu: Tarnobrzeg
Powiaty: bieszczański brzozowski jasielski krośnieński sanocki leski	Powiaty: jarosławski lubaczowski przemyski przeworski	Powiaty: kolbuszowski łańcucki ropczycko-sędziszowski rzeszowski strzyżowski	Powiaty: dębicki leżajski mielecki nizański stalowowolski tarnobrzeski

Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. województwo podkarpackie zajmowało powierzchnię 17846 km² (1784576 ha), co stanowi 5,7% powierzchni kraju. Obszar województwa zamieszkiwało 2127,7 tys. osób, tj. 5,5% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 119 osób. Ludność mieszkająca w miastach stanowiła 41,2% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

W województwie podkarpackim liczba ludności utrzymała się na poziomie sprzed roku. W 2016 r. współczynnik urodzeń żywych był wyższy od współczynnika zgonów, co przełożyło się na utrzymanie dodatniego przyrostu naturalnego. W porównaniu z rokiem 2015 zwiększył się współczynnik zawieranych w województwie małżeństw. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały w 2016 r. było ujemne.

W województwie podkarpackim w końcu 2016 r. liczba ludności wyniosła 2127,7 tys. Ludność wiejska stanowiła 58,8%, a miejska 41,2% ogółu. Nie zmieniły się proporcje ludności według płci; w dalszym ciągu mężczyźni stanowili 49,0% ogółu ludności województwa podkarpackiego (kobiety 51,0%).

Średnia gęstość zaludnienia w stosunku do roku ubiegłego nie zmieniła się i wyniosła 119 osób na 1 km² powierzchni województwa (w Polsce – 123). Wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne w województwie – od najwyższego w Rzeszowie oraz w Przemyślu – odpowiednio 1611 i 1346 osób/km², do najniższego w powiatach: bieszczadzkim i leskim – 19 i 32 osoby/km².

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące. Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. - według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

W województwie podkarpackim w 2016 r. zanotowano 20262 urodzenia żywe, tj. o 696 więcej niż przed rokiem i o 1728 mniej niż w 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 9,5‰ (w kraju 9,9‰) i był wyższy od notowanego w 2015 r. (9,2‰) i niższy niż w 2010 r. (10,3‰).

W 2016 r. w województwie podkarpackim zmarło 19103 osoby, tj. o 316 osób mniej niż przed rokiem i o 815 więcej niż w 2010 r. Ogólny współczynnik zgonów wyniósł 9,0‰, co oznacza, że na 1000 ludności przypadało 9,0 zgonów (w Polsce 10,1). Wskaźnik ten był niższy o 0,2 p. promilowego od notowanego w 2015 r. Liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców w miastach wyniosła 8,5, a na wsi – 9,3. Wśród zmarłych osób przeważali mężczyźni (51,9%).

W 2016 r. zarejestrowano 91 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia), tj. o 11 więcej niż w roku poprzednim i 24 mniej niż w 2010 r.

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Stan w dniu 30 VI w tys.	38517	38455	38427
w tym kobiety	19869	19847	19835
Miasta	23449	23203	23149
Wieś	15068	15252	15278
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	38530	38437	38433
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tysiącach	19877	19839	19840
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23429	23166	23129
w %	60,8	60,3	60,2
Wieś: w tysiącach	15101	15271	15304
w %	39,2	39,7	39,8
WOJ. PODKARPACKIE			
Stan w dniu 30 VI w tys.	2127	2127	2127
w tym kobiety	1086	1085	1085
Miasta	883	879	877
Wieś	1244	1248	1250
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	2128	2128	2128
na 1 km ²	119	119	119
w tym kobiety:			
w tysiącach	1086	1086	1086
na 100 mężczyzn	104	104	104
Miasta: w tysiącach	882	878	876
w %	41,5	41,3	41,2
Wieś: w tysiącach	1246	1250	1252
w %	58,5	58,7	58,8

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Współczynnik zgonów niemowląt (liczony jako liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych) w 2016 r. przyjął wartość 4,5‰. W analogicznym okresie 2015 r. ukształtował się na poziomie 4,1‰, natomiast w 2010 r. – 5,2‰.

Ludność województwa podkarpackiego cechuje dodatni poziom przyrostu naturalnego, tj. różnicy między liczbą urodzeń żywych i zgonów. W 2016 r. ukształtował się on na poziomie 1159, podczas gdy rok wcześniej wyniósł 147, a w 2010 r. – 3702.

Współczynnik przyrostu naturalnego w 2016 r. osiągnął wartość 0,5‰ i był wyższy niż w roku 2015 (0,1‰), i niższy niż w 2010 (1,7‰). Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych okresach.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 30 VI.

W 2016 r. w niemal połowie powiatów województwa podkarpackiego przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przyjmował wartości dodatnie, przy czym najwyższe w Rzeszowie (3,7‰), powiatach: ropczycko-sędziszowskim (2,5‰), łańcuckim (2,3‰) i rzeszowskim (2,2‰). Najniższe wartości współczynnika przyrostu naturalnego odnotowano w Przemyślu (-2,9‰), Tarnobrzegu (-1,7‰) oraz w powiatach: tarnobrzeskim (-1,5‰), stalowowolskim i lubaczowskim (po -1,4‰).

W podkarpackich urzędach stanu cywilnego od stycznia do grudnia 2016 r. zarejestrowano 11114 nowo zawartych małżeństw, tj. o 262 więcej niż przed rokiem i o 2099 mniej niż w 2010 r. Wyższy niż przed rokiem był również współczynnik małżeństw, który w omawianym okresie osiągnął poziom 5,2‰ (wobec 5,1‰ w 2015 r. i 6,2‰ w 2010 r.). Na wsi wskaźnik ten wyniósł 5,3‰ i był nieznacznie wyższy niż w mieście (5,1‰). We wszystkich analizowanych okresach liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była wyższa w województwie podkarpackim, niż średnio w Polsce.

Tabl. 3. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Małżeństwa	5,93	4,91	5,03
Urodzenia żywe	10,73	9,60	9,95
Zgony	9,83	10,27	10,10
w tym niemowląt ^a	4,98	4,00	3,98
Przyrost naturalny ^b	0,90	-0,67	-0,15
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,05	-0,41 ^c	0,04

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w danym okresie. ^c Dane dotyczą 2014 r.

Tabl. 3. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
WOJ. PODKARPACKIE			
Małżeństwa	6,21	5,10	5,23
Urodzenia żywe	10,34	9,20	9,53
Zgony	8,60	9,13	8,98
w tym niemowląt ^a	5,23	4,09	4,49
Przyrost naturalny ^b	1,74	0,07	0,54
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	0,02	-0,14 ^c	0,19
M. RZESZÓW			
Małżeństwa	6,45	5,10	5,03
Urodzenia żywe	10,32	10,20	11,55
Zgony	7,41	8,02	7,83
w tym niemowląt ^a	6,50	3,70	4,16
Przyrost naturalny ^b	2,90	2,18	3,73
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-0,06	-0,26 ^c	0,42

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w danym okresie. ^c Dane dotyczą 2014 r.

W 2016 r. w województwie podkarpackim saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne (taką sytuację notuje się w województwie już od wielu lat). W wyniku migracji liczba ludności Podkarpacia zmniejszyła się w 2016 r. o 1639 osób, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wynosi minus 0,8 (w kraju 0,0). Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie.

W województwie podkarpackim z pobytu stałego za granicę w 2016 r. wymeldowały się 604 osoby (w Polsce – 11970 osób), a zameldowało się 1012 osób (w Polsce 13475 osób).

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie podkarpackim według powiatów w okresie styczeń-grudzień 2016 r. należy stwierdzić, iż przyjęło ono wartości dodatnie jedynie w Rzeszowie oraz powiatach: rzeszowskim, łańcuckim i krośnieńskim.

Dane prezentujące ludność w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał,
  - „Stan i ruch naturalny ludności w województwie podkarpackim” – opracowanie sygnałne dostępne co rok, jak również w **Banku Danych Lokalnych**.
-

RYNEK PRACY

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W województwie podkarpackim w 2016 r. sytuacja na rynku pracy uległa poprawie w stosunku do poprzedniego roku. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw we wszystkich kwartalnych okresach narastających było wyższe w stosunku do analogicznych okresów ub. roku. Największy wzrost zatrudnienia wystąpił w okresie trzech kwartałów.

W 2016 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim ukształtowało się na poziomie 226,1 tys. osób i wzrosło w odniesieniu do 2015 r. o 1,0%, podczas gdy przed rokiem zmniejszyło się o 0,1%. W kraju przeciętne zatrudnienie wyniosło 5760,2 tys. osób i zwiększyło się w skali roku o 2,8% (wobec wzrostu o 1,3% przed rokiem).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

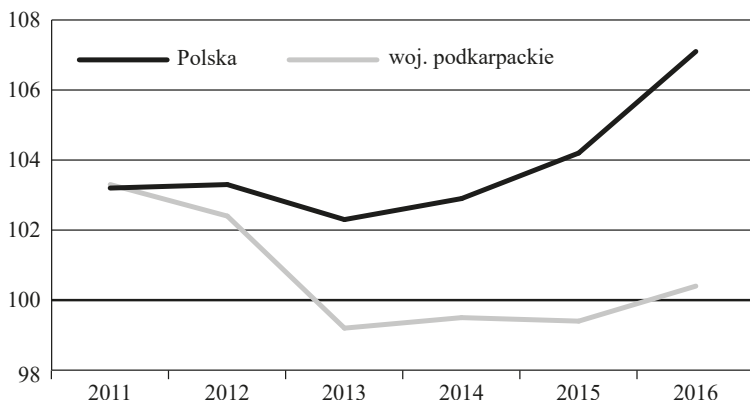
Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w tysiącach		2010=100	2015=100	
Polska	5372,6	5601,6	5760,2	107,1	102,8
Woj. podkarpackie	225,2	223,9	226,1	100,4	101,0
m. Rzeszów	47,0	41,9	40,5	86,0	96,6

W 2016 r. pod względem liczby osób zatrudnionych województwo podkarpackie zajęło 9. miejsce w kraju, (podobnie jak rok wcześniej), natomiast wskaźnik dynamiki do poprzedniego roku był najniższy w kraju. Udział przeciętnego zatrudnienia w województwie podkarpackim wyniósł 3,9% zatrudnienia Polski i zmniejszył się do ubiegłego roku o 0,1 p. proc.

W województwie podkarpackim największe zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw od wielu lat

Wykres 11. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2010 = 100

występuje w przetwórstwie przemysłowym oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych.

W 2016 r. przeciętne zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym wyniosło 113,9 tys. osób, co stanowiło 50,4% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, a jego udział zwiększył się w odniesieniu do poprzedniego roku o 1,3 p. proc. i systematycznie wzrastał od 2014 r. W sekcji handel; naprawa pojazdów

Tabl. 5. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim

Wyszczególnienie	2015				2016				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	99,4	98,9	99,4	99,9	100,6	101,2	101,4	101,0	226,1
w tym:									
Przemysł	102,1	101,8	101,3	101,7	102,0	102,9	103,5	103,4	123,6
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	102,3	102,0	101,5	101,9	102,3	103,1	103,8	103,6	113,9
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	102,1	101,7	102,1	101,9	101,2	103,4	103,6	107,4	5,4
Budownictwo	92,2	92,4	92,5	92,4	94,6	95,2	93,8	92,8	16,5
Handel; naprawa pojazdów									
samochodowych ^a	98,7	97,9	99,7	101,0	99,9	100,0	99,5	98,4	44,5
Transport i gospodarka magazy- nowa	98,6	98,8	99,5	100,8	101,9	103,0	101,5	100,7	9,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^a ...	96,1	92,8	93,8	92,7	105,2	105,8	106,0	106,5	3,0
Obsługa rynku nieruchomości ^a	97,8	98,1	98,8	97,4	99,4	98,9	99,0	101,0	3,5
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna ^a	109,9	108,0	105,1	103,7	94,5	93,4	93,6	93,1	3,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	87,2	85,5	91,7	93,6	100,9	100,5	102,8	102,3	10,3

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

samochodowych zatrudnienie wyniosło 44,5 tys. osób, a udział tej sekcji stanowił 19,7% ogółu zatrudnionych i był niższy o 0,5 p. proc. w stosunku do 2015 r.

W 2016 r., w skali roku, największy wzrost zatrudnienia utrzymujący się od 2013 r. zanotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 7,4%). W przetwórstwie przemysłowym, które jest najliczniejszą sekcją zatrudnienie sukcesywnie wzrastało od trzech lat i w 2016 r. zwiększyło się o 3,6%. Po spadkach notowanych w 2015 r. zatrudnienie wzrosło w zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,5%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,3%) oraz w obsłudze rynku nieruchomości (o 1,0%). Duży spadek przeciętnego zatrudnienia utrzymujący się od czterech lat wystąpił w budownictwie (o 7,2%), natomiast po wzroście w 2015 r. zatrudnienie zmniejszyło się w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 6,9%). W mniejszym stopniu zatrudnienie obniżyło się m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,6%).

BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2016 r. w województwie podkarpackim polepszyła się sytuacja na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, a odnotowano wzrost liczby zgłoszonych ofert zatrudnienia.

W końcu 2016 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa podkarpackiego wyniosła 107,6 tys. osób i była mniejsza od zanotowanej przed rokiem (o 15,9 tys. osób, tj. o 12,9%) i mniejsza niż w 2010 r. (o 34,7 tys. osób, tj. o 24,4%). W kraju na koniec 2016 r. liczba bezrobotnych była niższa zarówno w stosunku do roku poprzedniego, jak i do 2010 r., odpowiednio o 14,6% i o 31,7%.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późniejszymi zmianami).

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	1563,3	1335,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2368,8	2169,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2630,6	2398,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy	83	31	21
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	9,7*	8,3
WOJ. PODKARPACKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	142,3	123,5	107,6
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	174,5	158,0	149,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	174,2	172,4	165,4
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy	148	84	51
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	15,4	13,2	11,6

^a W ciągu roku.

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia** (dok.)
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
M. RZESZÓW			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	8,2	8,5	7,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	11,5	9,9	8,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	10,7	10,1	9,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy	26	38	14
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	7,6	7,3	6,8

^a W ciągu roku.

W województwie podkarpackim w końcu 2016 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, zanotowano spadek liczby bezrobotnych we wszystkich dwudziestu pięciu powiatach, w tym największy w powiecie mieleckim (o 32,6%), a najmniejszy w powiecie niżańskim (o 2,6%).

Bez prawa do zasiłku pozostawało w końcu 2016 r. 94,0 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 87,4% (przed rokiem – 88,3%). Mieszkańcy wsi stanowili 63,0% ogólnej liczby bezrobotnych (przed rokiem – 63,2%). W końcu 2016 r. w województwie podkarpackim

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety, które stanowiły 52,4% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Liczba bezrobotnych kobiet wyniosła 56,4 tys. i w porównaniu z końcem 2015 r. zmniejszyła się o 11,3%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 0,9 p. proc. Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu 2016 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat oraz od 35 do 44 lat. Ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych w końcu 2016 r. wyniósł odpowiednio: 30,6% i 22,1%. Osoby w wieku od 18 do 24 lat stanowiły 15,2% bezrobotnych, od 45 do 54 lat – 17,9%, a powyżej 54 lat – 14,2%.

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (29,1%). Średnie zawodowe i policealne posiadało 25,4% (przed rokiem odpowiednio 29,7% i 25,5% ogółu bezrobotnych), wykształcenie gimnazjalne i niższe posiadało 20,1%. Szkoły wyższe ukończyło 15,0% bezrobotnych, a licea ogólnokształcące – 10,4%.

W końcu 2016 r. bezrobotni poszukujący pracy ponad rok stanowili 45,2%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. zwiększył się o 0,9 p. proc. Osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca w końcu 2016 r. stanowiły 8,8% (rok wcześniej 8,6%) bezrobot-

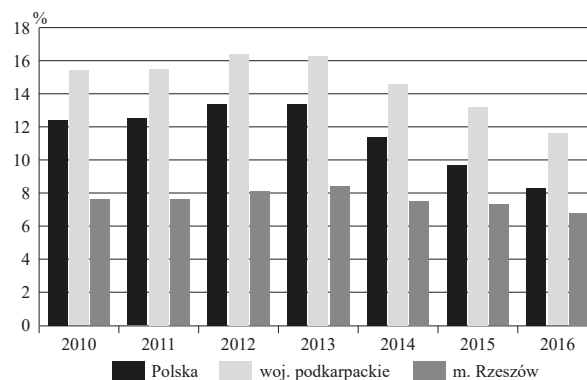
nych, od 1 do 3 miesięcy – 17,6% (17,9%), od 3 do 6 miesięcy – 14,1% (14,6%), natomiast od 6 do 12 miesięcy – 14,3% (w końcu 2015 r. – 14,5%).

W ogólnej liczbie bezrobotnych 17,3% (rok wcześniej 19,8%) stanowiły osoby dotychczas niepracujące. Wśród bezrobotnych posiadających staż pracy, największy odsetek stanowiły osoby ze stażem pracy 1-5 lat – 27,8% (27,7%) i ze stażem pracy do 1 roku – 23,9% (23,3%).

Do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą m.in. długotrwale bezrobotni (tzn. pozostający bez pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy), których udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2016 r. wyniósł 60,3% i w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku zmniejszył się o 0,2 p. proc. W porównaniu z końcem 2015 r. wzrósł udział osób powyżej 50 roku życia (z 22,2% do 23,4%), a zmalał osób bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat (z 17,7% do 15,1%).

Wykres 12. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy województwa podkarpackiego w końcu 2016 r. stanowili 11,6% (rok wcześniej – 13,2%) cywilnej ludności aktywnej zawodowo. W kraju stopa bezrobocia wyniosła 8,3%, wobec 9,7% przed rokiem. W Rzeszowie omawiany wskaźnik wyniósł 6,8% i był o 0,5 p. proc. niższy niż rok wcześniej.

Spadek stopy bezrobocia rejestrowanego w skali roku odnotowano we wszystkich dwudziestu pięciu powiatach województwa podkarpackiego, z czego największy w powiecie ropczycko-sędziszowskim (o 3,7 p. proc.). Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością tego wskaźnika w powiatach wyniosła 15,6 p. proc., a w skali roku zwiększyła się o 0,6 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: leskim (20,3%), nizańskim (19,3%), brzozowskim (18,9%), bieszczadzkiem (18,2%) oraz strzyżowskim (18,0%), natomiast najniższą w Krośnie (4,7%) i Rzeszowie (6,8%)

Tabl. 7. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie podkarpackim

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tys. osób	139,9	120,6	118,3	123,5	125,0	108,0	105,4	107,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	90,1	88,2	89,4	89,5	89,3	89,6	89,1	87,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tys. osób	40,0	31,4	41,4	45,2	40,2	31,3	38,4	39,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	101,3	99,3	95,6	97,2	100,3	99,7	92,7	87,6
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tys. osób	38,0	50,8	43,7	39,9	38,7	48,3	40,9	37,4
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	99,0	100,9	91,7	97,8	101,7	95,1	93,7	93,7
Płynność bezrobocia (napływ- -odpływ) w tys. osób	2,0	-19,4	-2,3	5,3	1,5	-17,0	-2,6	2,1
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	14,8	13,0	12,8	13,2	13,3	11,7	11,4	11,6

W 2016 r. w województwie podkarpackim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 149,4 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 8,6 tys., tj. o 5,5%) i mniejsza w porównaniu z 2010 r. (o 25,1 tys., tj. o 14,4%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych wyniósł 83,7% i zwiększył się w stosunku do 2015 r. (o 0,6 p. proc.).

Jednocześnie z ewidencji bezrobotnych w ciągu 2016 r. skreślono 165,4 tys. osób, tj. o 4,1% mniej niż przed rokiem i o 5,1% mniej niż w 2010 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 85,6 tys. osób (wobec 85,5 tys. przed rokiem). Udział tych osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 2,2 p. proc. (do 51,8%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie podkarpackim w ciągu całego 2016 r. miały do dyspozycji 72,4 tys. ofert pracy, tj. o 18,2% więcej niż rok wcześniej. W końcu roku na 1 ofertę pracy przypadało 51 bezrobotnych (wobec 84 osób przed rokiem).

BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2016 r. w województwie podkarpackim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- zanotowano wzrost aktywności zawodowej (bez względu na płeć i miejsce zamieszkania),
- zwiększył się udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej; wyższy wzrost odnotowano w populacji mężczyzn oraz wśród mieszkańców wsi,
- nastąpił spadek bezrobocia; zmniejszyła się liczba bezrobotnych, jak również spadła stopa bezrobocia (niezależnie od płci i miejsca zamieszkania),
- zmniejszyła się liczba biernych zawodowo; znacząco wśród mężczyzn i mieszkańców miast,
- znacznie zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi; zarówno w populacji mężczyzn i kobiet, jak również wśród mieszkańców miast i wsi.

Populacja aktywnych zawodowo w województwie podkarpackim (na podstawie BAEL)¹ w IV kwartale 2016 r. liczyła 920 tys. osób i zwiększyła się o 2,4% w odniesieniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku, a zmalała o 1,9% w stosunku do IV kwartału 2010 r. W Polsce liczba aktywnych zawodowo w analizowanym kwartale 2016 r. wyniosła 17286 tys. osób i zmniejszyła się zarówno w stosunku do

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób przebywających poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania 12 miesięcy i więcej.

analogicznego okresu poprzedniego roku, jak i do ostatniego kwartału 2010 r. (odpowiednio o 1,2% i 0,8%). Na Podkarpaciu znaczący wpływ na wzrost liczby aktywnych zawodowo w skali roku miała przede wszystkim wyższa liczba pracujących – 837 tys. osób (tj. o 5,5% więcej niż przed rokiem).

Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności² w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17489	17286
pracujący	15557	16280	16328
bezrobotni	1597	1210	958
Bierni zawodowo w tys.	13826	13473	13410
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,5	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	52,6	53,2
Stopa bezrobocia w %	9,3	6,9	5,5
WOJ. PODKARPACIE			
Aktywni zawodowo w tys.	938	898	920
pracujący	837	793	837
bezrobotni	100	105	83
Bierni zawodowo w tys.	744	754	723
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,8	54,4	56,0
Wskaźnik zatrudnienia w %	49,8	48,0	50,9
Stopa bezrobocia w %	10,7	11,7	9,0

¹ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011.

² Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

W IV kwartale 2016 r. wśród osób aktywnych zawodowo większość stanowili mężczyźni (56,0%) i mieszkańcy wsi (58,9%).

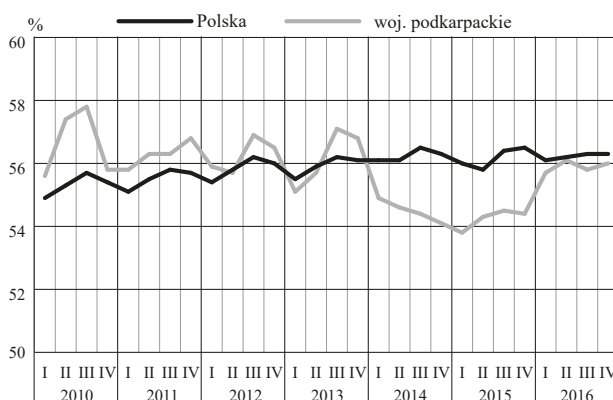
W strukturze ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale 2016 r. w porównaniu z sytuacją sprzed sześciu lat w województwie podkarpackim odnotowano wzrost udziału liczby pracujących o 1,1 p. proc. (w kraju o 3,0 p. proc.) oraz spadek udziału liczby bezrobotnych o 0,8 p. proc. (w kraju o 2,1 p. proc.). Zmniejszył się także nieznacznie udział osób biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności z 44,2% w IV kwartale 2010 r. do 44,0% w IV kwartale 2016 r. (w Polsce spadek o 0,9 p. proc.).

W omawianym okresie w naszym województwie współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 56,0% (w kraju 56,3%), co oznacza, że na każde 100 osób (które ukończyły 15 lat), 56 osób było aktyw-

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

nych zawodowo, czyli miało pracę lub jej poszukiwało. Województwo podkarpackie w IV kwartale 2016 r. zajmowało 7. pozycję wśród województw pod względem wartości tego miernika (przed rokiem 12. pozycję razem z województwem opolskim - 54,4%). Współczynnik ten zwiększył się zarówno w porównaniu z IV kwartałem 2015 r., jak i z IV kwartałem 2010 r. (odpowiednio o 1,6 p. proc. i 0,2 p. proc.). W omawianym okresie wartość tego współczynnika była wyższa dla mężczyzn (64,6%) niż dla kobiet (47,9%). Na wsi współczynnik osiągnął nieco niższą wartość niż w mieście (55,8% wobec 56,3%).

Wykres 13. **Współczynnik aktywności zawodowej**

W IV kwartale 2016 r. najwyższym poziomem aktywności zawodowej w województwie charakteryzowały się osoby w wieku 35-44 lata, dla których współczynnik wyniósł 86,0% (w kraju 86,6%). Najniższą aktywnością zawodową cechowała się grupa osób w wieku 55 lat i więcej, dla której współczynnik kształtował się na poziomie 25,3% (w kraju 26,0%).

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
  - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego, rodzicielskiego lub wypoczynkowego,
  - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
    - ✓ do 3 miesięcy,
    - ✓ powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących, zgodnie z międzynarodowymi standardami, zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

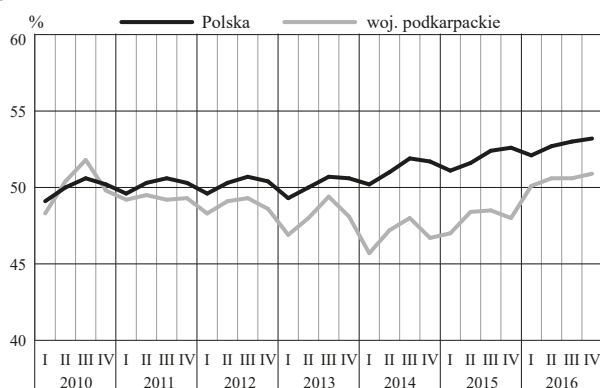
Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najwyższą aktywnością zawodową charakteryzowały się osoby z wykształceniem wyższym. Na każde 100 osób mających wyższe wykształcenie 82 osoby (w kraju 80 osób) były aktywne zawodowo. Najniższym współczynnikiem aktywności zawodowej odznaczały się osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego. Na każde 100 osób z takim wykształceniem 15 osób (w kraju 17 osób) było aktywnych zawodowo.

W IV kwartale 2016 r. populacja pracujących w województwie podkarpackim (na podstawie BAEL) wyniosła 837 tys. osób i stanowiła 91,0% aktywnych zawodowo oraz 5,1% ogółu pracujących w kraju. Wśród pracujących przeważali mężczyźni (55,8%) i mieszkańcy wsi (58,1%). Populacja pracujących zwiększyła się w skali roku o 5,5%, a w odniesieniu do IV kwartału 2010 r. pozostała na takim samym poziomie. Biorąc pod uwagę wiek pracujących na Podkarpaciu największy udział w omawianej populacji miały osoby w wieku 35-44 lata (27,0%), najmniejszy zaś osoby w wieku 15-24 lata (6,5%).

Wskaźnik zatrudnienia w województwie podkarpackim w IV kwartale 2016 r. wyniósł 50,9% (najwyższy z ostatnich sześciu lat analizowanego kwartału), co oznacza, że na każde 100 osób, które ukończyły 15 lat, przypadało 51 pracujących. W rankingu województw podkarpackie zajmowało 11. pozycję razem z województwem lubelskim (przed rokiem ostatnia 16. pozycja – 48,0%).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wykres 14. **Wskaźnik zatrudnienia**

W odniesieniu do IV kwartału 2015 r. nastąpił wzrost wskaźnika zatrudnienia o 2,9 p. proc. (w skali kraju wzrósł o 0,6 p. proc.). Wskaźnik ten zwiększył się zarówno w populacji mężczyzn, jak i kobiet (odpowiednio o 3,2 p. proc. i 2,7 p. proc.).

Ze względu na poziom wykształcenia, w IV kwartale 2016 r. najwyższym wskaźnikiem zatrudnienia charakteryzowały się osoby z wykształceniem wyższym, zarówno

w naszym województwie (77,7%), jak i w kraju (77,9%), najniższym zaś osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego (odpowiednio 12,5% i 14,7%). Stosunkowo niski wskaźnik zatrudnienia wystąpił wśród osób legitymujących się wykształceniem średnim ogólnokształcącym (40,6% i 46,2%).

Liczba bezrobotnych w IV kwartale 2016 r. na Podkarpaciu wyniosła 83 tys. osób i zmniejszyła się zarówno w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku (o 21,0%), jak również w stosunku do IV kwartału 2010 r. (o 17,0%). W analizowanym okresie w województwie podkarpackim wśród bezrobotnych większość stanowili mężczyźni – 57,8% i mieszkańcy wsi – 68,7%.

W Polsce liczba bezrobotnych (na podstawie danych BAEL) wyniosła 958 tys. osób i zmniejszyła się zarówno w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, jak i do IV kwartału 2010 r. (odpowiednio o 20,8% i 40,0%).

W podziale według wieku najbardziej zagrożoną bezrobociem grupą w naszym województwie, w IV kwartale 2016 r. była młodzież, tj. osoby w wieku 15-24 lata (30,1%) i w wieku 25-34 lata (28,9%), a najmniej zagrożoną grupą były osoby w wieku 55 lat i więcej (6,0%).

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2016 r. w województwie przekraczał 10 miesięcy i był dłuższy o miesiąc w porównaniu z ubiegłym rokiem.

Bezrobotni na podstawie BAEL są to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni - tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

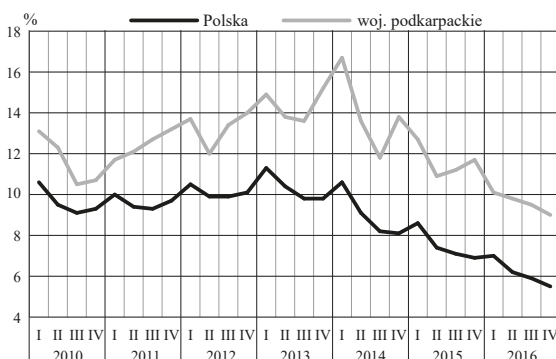
W Polsce okres poszukiwania pracy wyniósł 10,7 miesięcy i w skali roku był krótszy o 1,1 miesiąca.

W analizowanym okresie na Podkarpaciu liczba osób, które poszukiwały pracy dłużej niż rok wyniosła 23 tys. Udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 27,7% (przed rokiem 21,0%). W kraju w omawianym kwartale bezrobotni długotrwale szukający pracy stanowili 26,6% ogólnej liczby bezrobotnych (przed rokiem 29,7%).

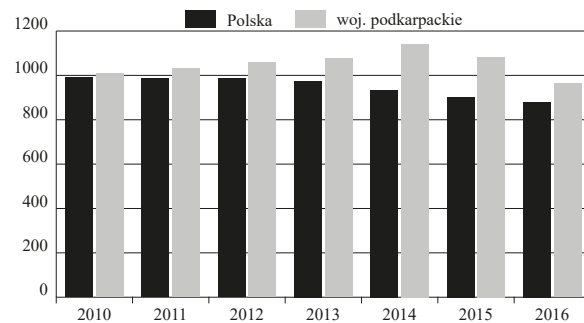
Stopa bezrobocia w województwie podkarpackim w IV kwartale 2016 r. wyniosła 9,0% (należała do najniższych od 2010 r.), co oznacza, że wśród aktywnych zawodowo co jedenasta osoba była bez pracy. Wskaźnik ten dla województwa podkarpackiego był wyższy o 3,5 p. proc. od wskaźnika ogólnokrajowego i pod względem wysokości stopy bezrobocia województwo znalazło się na ostatnim 16. miejscu, za województwem świętokrzyskim (8,3%). Stopa bezrobocia zmniejszyła się na Podkarpaciu w skali roku o 2,7 p. proc., odnotowano także spadek o 1,7 p. proc. w porównaniu z sytuacją sprzed sześciu lat.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Wykres 15. Stopa bezrobocia

Wykres 16. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale

W IV kwartale 2016 r. w województwie podkarpackim w populacji mężczyzn wskaźnik ten wyniósł – 9,3%, a w populacji kobiet – 8,6%. Najwyższą stopą bezrobocia odznaczała się grupa osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (19,6%), a najniższą z wykształceniem wyższym (4,8%).

W analizowanym okresie zbiorowość biernych zawodowo w województwie podkarpackim liczyła 723 tys. osób i stanowiła 44,0% (w kraju 43,7%) ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. Liczba biernych zawodowo uległa zmniejszeniu zarówno w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. o 4,1% (w kraju o 0,5%), jak i w porównaniu z IV kwartałem 2010 r. o 2,8% (w kraju o 3,0%). W województwie podkarpackim większość biernych zawodowo stanowiły kobiety (61,0%) i mieszkańcy wsi (59,5%).

Przyczyny nieposzukiwania pracy wśród biernych zawodowo w województwie podkarpackim w IV kwartale 2016 r. to między innymi:

- posiadanie uprawnień emerytalnych (48,4%),
- nauka i uzupełnianie kwalifikacji (21,0%),
- choroba lub niesprawność (11,6%),
- inne powody osobiste lub rodzinne (8,0%),
- zniechęcenie bezskutecznością poszukiwań pracy (3,6%).

W IV kwartale 2016 r. w porównaniu z analogicznym kwartałem ubiegłego roku zarówno w województwie podkarpackim, jak i w kraju znacznie zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi. W naszym województwie w omawianym okresie na 1000 pracujących przypadało 963 osoby niepracujące, podczas gdy w analogicznym okresie 2015 r. – 1083 osoby, a w IV kwartale 2010 r. – 1008 osób. W skali kraju w analizowanym okresie oraz w IV kwartale 2015 r. i 2010 r. na 1000 pracujących przypadało mniej osób niepracujących niż w naszym województwie (odpowiednio: 880 osób, 902 osoby i 991 osób).

Dane prezentujące rynek pracy w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podkarpackim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,

*jak również w **Banku Danych Lokalnych**.*

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim w 2016 r. zwiększyło się w większym stopniu niż przed rokiem. Najwyższą dynamikę płace osiągnęły w II kwartale. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się również czas faktycznie przepracowany i przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy.

Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w złotych			2010=100	2015=100
Polska	3434,62	4121,41	4277,03	124,5	103,8
Woj. podkarpackie	2777,74	3399,62	3555,89	128,1	104,6
m. Rzeszów	3405,12	4218,33	4328,06	127,3	102,6

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r. ukształtowało się na poziomie 3555,89 zł i było o 4,6% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 3,6% w 2015 r.). W Polsce wyniosło 4277,03 zł i wzrosło o 3,8% w porównaniu z poprzednim rokiem (wobec wzrostu o 3,5% w 2015 r.). Pod względem wysokości płac nasze województwo plasuje się na piętnastym miejscu w kraju z przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem brutto niższym o 1610 zł od województwa mazowieckiego, które zajmuje pierwsze miejsce w tym rankingu, a o 721 zł niższym od średniej krajowej.

Przeciętne wynagrodzenie brutto (z wypłatami z zysku) to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wzrost wynagrodzeń, w porównaniu z 2015 r., wystąpił niemal we wszystkich badanych sekcjach, w tym największy w zakwaterowaniu i gastronomii (o 13,4%). Nieco mniejszy wzrost odnotowano m.in. w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 6,0%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 5,3%), przetwórstwo przemysłowe (o 5,1%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 4,5%). W dwóch sekcjach płace ukształtowały się na niższym poziomie niż przed rokiem.

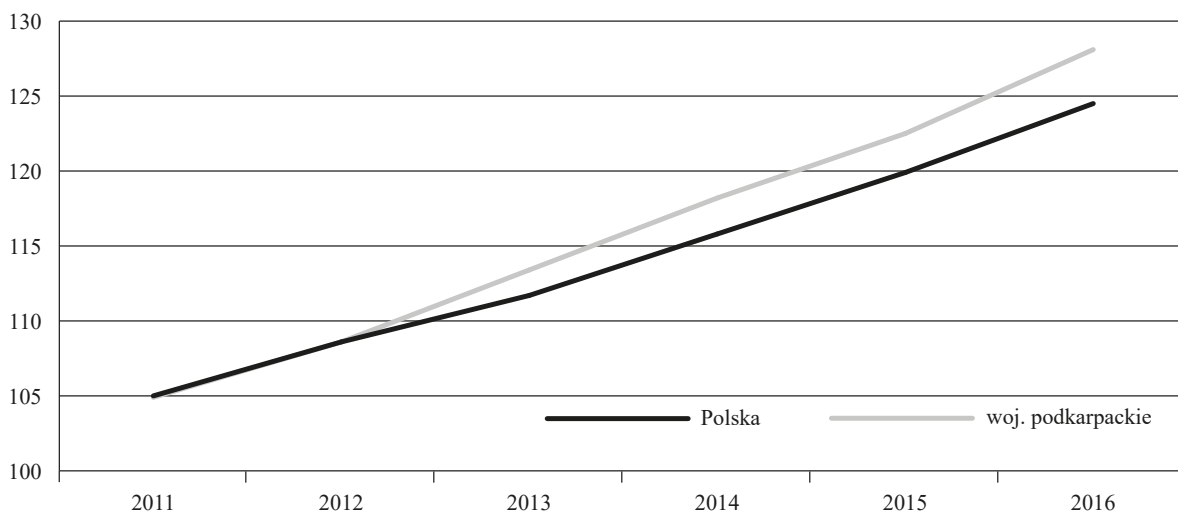
W 2016 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyższe od średniej wojewódzkiej wystąpiło w ośmiu sekcjach na 15 badanych. W pozostałych sekcjach płace były niższe, z tego najniższe odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej (2219,90 zł). W sekcji przetwórstwo przemysłowe, które jest najliczniejszą sekcją pod względem ilości osób zatrudnionych, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3686,93 zł i było wyższe o 131 zł od średniej dla województwa.

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim**

Sektory	2015				2016				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	104,5	103,5	103,6	103,6	104,2	104,7	104,8	104,6	3555,89
w tym:									
Przemysł	104,2	102,9	103,2	103,0	104,3	104,3	104,8	104,9	3731,67
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	104,5	103,1	103,3	103,1	104,5	104,5	105,0	105,1	3686,93
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	103,5	102,4	102,3	102,7	103,8	103,8	103,9	103,8	3630,37
Budownictwo	102,8	102,5	102,7	102,7	105,6	103,9	104,1	103,7	3398,51
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	104,1	103,4	104,4	105,3	106,4	107,8	105,9	105,3	2980,89
Transport i gospodarka magazynowa	104,8	104,3	103,4	103,0	103,4	103,2	104,4	103,6	3053,52
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	103,5	105,1	101,6	103,5	105,1	115,3	115,4	113,4	2619,99
Obsługa rynku nieruchomości ^a	103,1	103,4	102,9	103,0	101,1	102,4	102,9	103,1	3875,47
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	110,1	110,2	111,3	111,4	104,8	105,5	104,4	104,5	4632,71
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	102,3	104,2	104,3	104,9	106,4	106,9	106,3	106,0	2219,90

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Wykres 17. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
2010 = 100

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie podkarpackim przepracowali ogółem 396,0 mln godzin, tj. o 1,7% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 199,5 mln godzin (50,4% ogółu), handel; naprawa pojazdów samochodowych – 77,6 mln godzin (19,6%) oraz budownictwo – 28,7 mln godzin (7,3%), natomiast najmniej w pozostałej działalności usługowej – 1,1 mln godzin (0,3%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r. wyniósł 146 godzin i w odniesieniu do roku ubiegłego wzrósł o 1 godzinę.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe w 2016 r. ukształtowało się na poziomie 24,37 zł i w porównaniu z 2015 r. odnotowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 0,90 zł (o 3,8%). W województwie podkarpackim, w dwóch znaczących sekcjach, tj. w przetwórstwie przemysłowym oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych wynagrodzenie godzinowe ukształtowało się odpowiednio na poziomie 25,27 zł i 20,51 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- *„Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,*
  - *„Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał,*
*jak również w **Banku Danych Lokalnych**.*
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie podkarpackim w 2016 r. zanotowano niewielki wzrost w skali roku przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów, przy czym osób pobierających świadczenia z ZUS było więcej, natomiast świadczeniobiorców KRUS – nieco mniej niż w 2015 r.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS, niż rolnikom indywidualnym.

W 2016 r. na Podkarpaciu przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 452,0 tys. osób i była o 0,1% wyższa niż w ubiegłym roku, natomiast w stosunku do 2010 r. była o 4,3% niższa. Zmiany w tym zakresie nastąpiły także w skali kraju – w omawianym roku świadczenia otrzymało przeciętnie 8507,2 tys. osób, tj. o 0,4% więcej niż w roku poprzednim, a o 4,0% mniej niż w 2010 r.

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych			2010 = 100	2015 = 100
POLSKA					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:	8866,0	8476,9	8507,2	96,0	100,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a	7491,4	7273,8	7312,8	97,6	100,5
rolników indywidualnych	1374,7	1203,2	1194,4	86,9	99,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł	1588,95	1980,96	2018,48	127,0	101,9
w tym emerytura	1698,35	2096,55	2131,70	125,5	101,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1179,63	1182,83	123,9	100,3
w tym emerytura	996,18	1209,81	1210,30	121,5	100,0

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).

Tabl. 11. Świadczenia społeczne (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2010 = 100	2015 = 100	
WOJ. PODKARPACKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:	472,2	451,7	452,0	95,7	100,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	380,8	376,4	378,6	99,4	100,6
rolników indywidualnych	91,4	75,3	73,4	80,3	97,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1351,01	1720,93	1755,86	130,0	102,0
w tym emerytura	1472,22	1843,37	1876,36	127,5	101,8
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	925,13	1150,49	1156,19	125,0	100,5
w tym emerytura	958,17	1180,38	1186,20	123,8	100,5

W 2016 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe na Podkarpaciu w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 5,3% i pozostał na poziomie roku poprzedniego. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa podkarpackiego stanowili 5,2%, natomiast KRUS 6,1% pobierających świadczenia.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r., także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

W 2016 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 378,6 tys. osób. Liczba emerytów wzrosła o 0,6% w stosunku do 2015 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 4,5%) oraz liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,3%). Zwiększyła się natomiast przeciętna liczba osób pobierających emeryturę – o 1,9%.

W 2016 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (68,7% całej zbiorowości), a najmniej – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (14,2%).

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie podkarpackim

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:	451,8	451,8	451,8	451,7	452,3	452,2	452,1	452,0
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	99,4	99,4	99,7	99,8	100,1	100,1	100,1	100,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	376,2	376,3	376,3	376,4	377,8	378,2	378,4	378,6
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	100,0	99,9	100,2	100,2	100,4	100,5	100,5	100,6
rolników indywidualnych	75,6	75,5	75,5	75,3	74,4	74,0	73,7	73,4
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	96,5	96,8	97,3	97,5	98,4	98,1	97,7	97,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1691,92	1706,91	1714,39	1720,93	1745,45	1749,24	1752,54	1755,86
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	103,6	103,6	103,5	103,6	103,2	102,5	102,2	102,0
rolników indywidualnych	1133,01	1147,78	1149,81	1150,49	1153,97	1155,59	1156,05	1156,19
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	102,3	103,2	103,2	103,2	101,8	100,7	100,5	100,5

Odmienne kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rento-

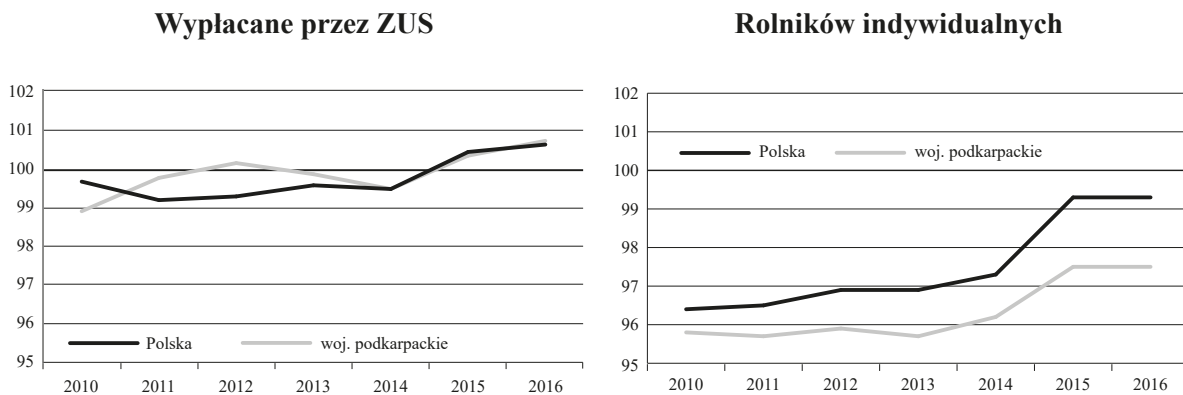
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

we w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytury i renty rolnicze w 2016 r. pobierało 73,4 tys. osób (o 2,5% mniej niż przed rokiem i o 19,7% mniej w stosunku do 2010 r.). W ciągu ostatniego roku zaobserwowano spadek w przypadku osób otrzymujących emerytury – o 3,4% natomiast zwiększyła się zbiorowość osób korzystających z renty z tytułu niezdolności do pracy – o 0,7% oraz z renty rodzinnej – o 0,1%.

Wśród świadczeniobiorców KRUS, podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 77,4%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,3% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Wykres 18. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia**

Rok poprzedni = 100

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych), uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W województwie podkarpackim w 2016 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1755,86 zł i była wyższa o 2,0% niż przed rokiem (w kraju wzrosła o 1,9%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych

ukszałtowało się na poziomie 1156,19 zł i zwiększyło się o 0,5% w ciągu roku (w kraju wzrosło o 0,3%).

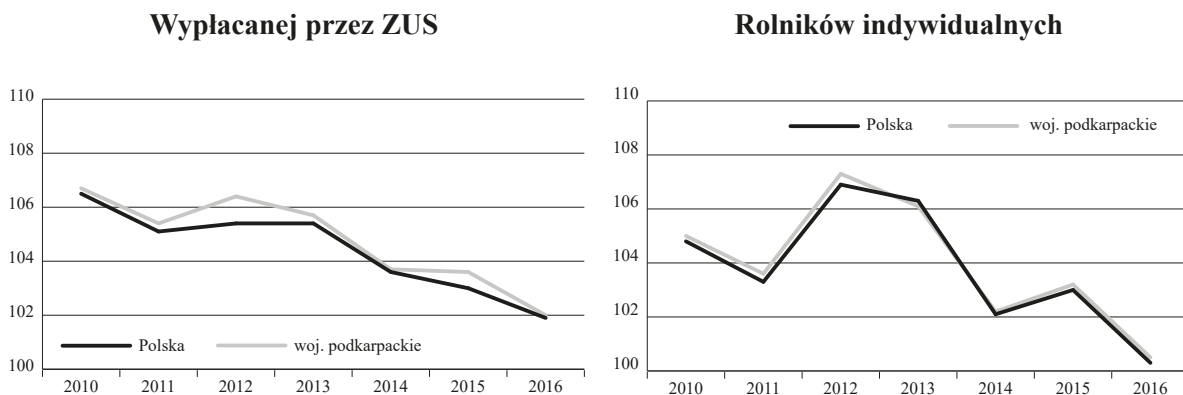
Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Na Podkarpaciu więcej wzrosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS niż to samo świadczenie z KRUS. W ostatnim roku różnica wynosiła

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

1,5 p. proc. Rozpatrując natomiast poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w ciągu roku odnotowano w przypadku renty rodzinnej wypłacanej przez ZUS – o 2,1%, (w kraju największy wzrost o 1,7% odnotowano w przypadku emerytury i renty rodzinnej). W świadczeniach wypłacanych przez KRUS największy wzrost odnotowano w przypadku renty rodzinnej – o 1,2% (w kraju największy wzrost o 1,4% – w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy).

Wykres 19. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

W 2016 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej.

Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS, województwo zajmowało ostatnie miejsce w kraju, natomiast pod względem świadczeń pobieranych przez rolników indywidualnych uplasowało się na czternastym miejscu. W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (przy rentach rodzinnych o 2,9%, przy rentach z tytułu niezdolności do pracy o 2,2% oraz przy emeryturach o 2,0%). Natomiast porównując wypłaty z ZUS (renta z tytułu niezdolności do pracy była niższa od średniej krajowej o 15,8%, renta rodzinna – o 13,8%, a emerytura – o 12,0%).

---

*Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie podkarpackim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego”, który co kwartał dostępny jest na stronie internetowej Urzędu, jak również w **Banku Danych Lokalnych**.*

CENY

W województwie podkarpackim w 2016 r. spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych był wolniejszy niż przed rokiem. Podobnie jak w kraju spadek cen nastąpił w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych, przy czym największy spadek odnotowano w zakresie transportu. Wzrost cen odnotowano w grupie edukacja, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz żywność i napoje bezalkoholowe.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podkarpackim w 2016 r. w odniesieniu do roku poprzedniego obniżyły się o 0,9% (w Polsce ceny były niższe niż przed rokiem o 0,6%).

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

W województwie najbardziej nastąpił spadek cen towarów i usług związanych z transportem (o 4,6%). Niższe w skali roku były też ceny odzieży i obuwia (o 3,5%) oraz ceny w zakresie rekreacji i kultury (o 2,1%).

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

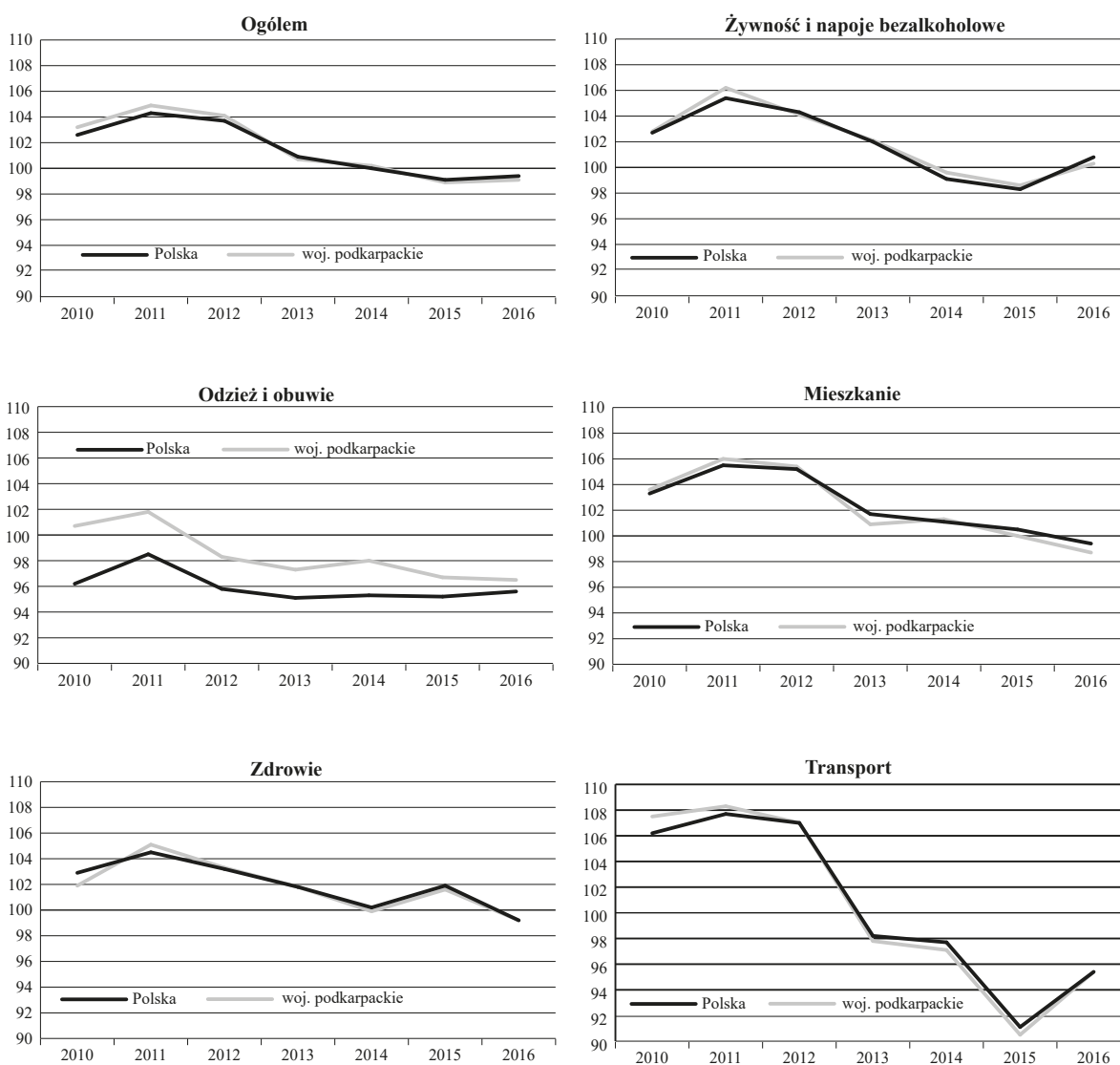
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	99,1	99,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	98,3	100,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	101,2	100,7
Odzież i obuwie	96,2	95,2	95,6
Mieszkanie	103,3	100,5	99,4
Zdrowie	102,9	101,9	99,2
Transport	106,2	91,1	95,4
Rekreacja i kultura	99,7	100,7	98,1
Edukacja	102,7	101,1	100,8

Tabl. 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
WOJ. PODKARPACKIE			
O g ó ł e m	103,2	98,9	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,8	98,6	100,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,2	101,5	100,8
Odzież i obuwie	100,7	96,7	96,5
Mieszkanie	103,6	100,0	98,7
Zdrowie	101,9	101,6	99,2
Transport	107,5	90,5	95,4
Rekreacja i kultura	101,6	100,1	97,9
Edukacja	102,5	100,7	101,3

Wykres 20. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

W 2016 r., spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w I, II i III kwartale (odpowiednio o 1,3%, o 1,3% i o 1,1%), a w IV kwartale odnotowano niewielki wzrost cen (o 0,1%). Tendencja spadkowa utrzymywała się w grupie odzież i obuwie, mieszkanie oraz rekreacja i kultura, z czego największy spadek nastąpił w I, II i III kwartale w zakresie transportu (w I kw. o 7,3%, w II kw. o 6,9%, a w III kw. o 5,9%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. dotyczył edukacji oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych – wystąpił we wszystkich kwartałach. Natomiast w III i IV kw. wzrosły ceny w grupie żywność i napoje bezalkoholowe oraz w IV kw. w transporcie i w II kw. w zakresie zdrowia.

Tabl. 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podkarpackim

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	98,2	98,9	99,1	99,2	98,7	98,7	98,9	100,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	96,6	98,5	99,5	100,0	99,6	99,8	100,5	101,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,8	101,4	101,0	100,9	100,3	101,0	100,8	101,3
Odzież i obuwie	96,6	96,6	96,8	97,0	97,0	96,5	96,0	96,4
Mieszkanie	100,2	100,2	100,1	99,7	98,6	98,3	98,7	99,3
Zdrowie	101,3	100,7	102,3	102,2	99,7	100,4	98,7	98,2
Transport	88,2	91,4	91,2	91,1	92,7	93,1	94,1	101,8
Rekreacja i kultura	101,2	100,2	99,8	99,2	98,9	97,6	97,4	97,5
Edukacja	101,0	100,7	100,4	100,9	100,9	101,0	101,3	102,1

W grudniu 2016 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie podkarpackim więcej niż przed rokiem konsumenci płacili za masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g (o 31,7%) oraz cukier (o 28,3%). Zdecydowanie mniej niż przed rokiem płacono za cebulę (o 26,7%), ziemniaki (o 10,7%) i kurczęta patroszone – za 1 kg (o 4,7%). Wśród usług konsumpcyjnych wzrosła opłata wizyty u lekarza specjalisty (o 9,5%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Tabl. 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,21	2,21	100,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,60	6,45	97,7
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy)				
– za 1 kg	13,68	13,79	14,61	105,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	24,01	24,96	104,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości				
tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,67	2,80	2,78	99,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5%				
– za 200 g	4,27	3,98	4,90	123,1
Cebula – za 1 kg	2,25	2,20	1,76	80,0
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	1,19	0,98	82,4
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	2,44	3,17	129,9
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,63	3,57	98,3
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny udziałem				
wełny (w 2010 r. z elanowej)				
– za 1 kpl.	467,17	662,30	658,97	99,5
Półbuty skórzane męskie na podszewie nie-				
skórzanej – za 1 parę	164,09	197,64	199,02	100,7
Proszek do prania – za 300 g (w 2010 – za				
400 g, w 2015 r. – za 280 g)	4,43	5,33	5,45	x
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	21,68	21,79	100,5
Bilet normalny na przejazd jednorazowy				
autobusem miejskim	2,23	2,71	2,71	100,0
Bilet do kina	15,23	18,39	19,02	103,4
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	90,26	93,93	104,1
WOJ. PODKARPACKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,01	2,04	2,04	100,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,02	6,53	6,22	95,3
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy)				
– za 1 kg	14,29	14,23	14,22	99,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,01	22,01	22,60	102,7
Mleko krowie spożywcze o zawartości				
tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,56	2,99	2,90	97,0

Tabl. 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = 100
WOJ. PODKARPACKIE (dok.)				
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5%				
– za 200 g	4,06	3,88	5,11	131,7
Cebula – za 1 kg	2,15	1,91	1,40	73,3
Ziemniaki – za 1 kg	1,52	1,03	0,92	89,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,84	2,47	3,17	128,3
Sok jabłkowy – za 1 l	3,54	3,60	3,72	103,3
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny udziałem wełny (w 2010 r. z elanowełny)				
– za 1 kpl.	543,30	838,50	860,75	102,7
Półbuty skórzane męskie na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	162,74	182,16	184,99	101,6
Proszek do prania – za 300 g (w 2010 – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g)	4,25	5,39	5,37	x
Ciepła woda – za 1 m ³	18,02	22,12	22,39	101,2
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,02	2,41	2,36	97,9
Bilet do kina	13,18	15,13	15,00	99,1
Wizyta u lekarza specjalisty	58,33	79,17	86,67	109,5

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w **Banku Danych Lokalnych**.*

ROLNICTWO

WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Przesuszenie gleby we wrześniu 2015 r. utrudniało wykonywanie upraw przedsięwziętych oraz siewów oziminy. Siewy zbóż ozimych przeprowadzono jednak na przeważającym obszarze w optymalnym terminie agrotechnicznym. Notowane w październiku przelotne opady deszczu znacznie poprawiły stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody roślin. Utrzymująca się w listopadzie 2015 r. wysoka, jak na tę porę roku, temperatura powietrza podtrzymywała vegetację i zapewniła dość dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju oziminy, zwłaszcza późno zasianych. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. W końcowej fazie rozwoju rośliny były na ogół dostatecznie wyrosnięte i rozkrzewione. W grudniu 2015 r. nie odnotowano dużych spadków temperatur powietrza.

Styczeń 2016 r. charakteryzował się zróżnicowanymi warunkami agrometeorologicznymi. Notowane głównie w pierwszej połowie miesiąca spadki temperatur, przy powierzchni gruntu dochodzące miejscami nawet poniżej -20°C , spowodowały nadmierne wychłodzenie wierzchniej warstwy gleby i przy braku pokrywy śnieżnej były przyczyną lokalnych strat w zasiewach upraw ozimych. W trzeciej dekadzie miesiąca znacznie się ociepliło, co zakłóciło zimowy spoczynek roślin, powodując ich osłabienie. Wyjątkowo ciepły luty powodował dalsze zakłócenia w zimowym spoczynku roślin.

W pierwszej połowie marca nastąpiło ruszenie vegetacji roślin ozimych. Siewy zbóż jarych rozpoczęto w drugiej dekadzie marca. Warunki pogodowe w kwietniu sprzyjały wykonywaniu prac polowych, występujące natomiast w ciągu miesiąca chłodne dni spowalniały wzrost i rozwój roślin.

Warunki agrometeorologiczne w maju były korzystniejsze niż przed rokiem. Stan plantacji zbóż ozimych jak i jarych był nieco lepszy niż w roku poprzednim, plantacje były wyrównane i odchwaszczone. Pierwsza i druga dekada czerwca była słoneczna, umiarkowanie ciepła z przelotnymi opadami deszczu, w trzeciej dekadzie odnotowano wzrost temperatury powyżej 30°C . Warunki agrometeorologiczne były na ogół korzystne dla vegetacji roślin i przeprowadzenia prac polowych.

W lipcu trwało dojrzewanie rzepaku i rzepiku oraz zbóż ozimych i jarych. Pod koniec miesiąca wystąpiły lokalnie intensywne opady deszczu o charakterze burzowym, które utrudniały prowadzenie prac żniwnych. Warunki agrometeorologiczne sprzyjały vegetacji roślin.

Pierwsza połowa sierpnia była upalna. W drugiej połowie miesiąca ochłodziło się i wystąpiły opady deszczu. W trzeciej dekadzie miesiąca było ciepło i słonecznie z przelotnymi opadami deszczu. Żniwa przebiegały w okresie zmiennej pogody.

Wrzesień był bardzo ciepły, słoneczny z niewielkimi opadami deszczu. Warunki pogodowe sprzyjały zbiorom ziemniaków, okopowych pastewnych i prac związanych z siewem zbóż ozimych. Nie odnotowano przymrozków przygruntowych.

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	35,1	36,7	.
rzepak i rzepik	23,6	28,5	.
ziemniaki ^a	219	210	.
buraki cukrowe	484	520	.
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. ^b (stan w czerwcu):			
bydło	38,6	41,0	41,3
trzoda chlewna	102,6	80,0	75,6
owce	1,8	1,6	1,7
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1031,5	1004,6	1175,8
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	66,83	62,02
ziarno żyta za 1 dt	42,12	51,42	51,73
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	51,15	52,27
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	6,02	5,91
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	4,30	4,68
mleko krowie za 1 l	1,07	1,13	1,11
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	75,59	75,11
ziarno żyta za 1 dt	48,58	58,67	59,33
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	82,04	96,02
prosię na chów za 1 szt.	130,20	154,03	154,62
WOJ. PODKARPACKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	31,9	32,3	.
rzepak i rzepik	22,0	24,0	.
ziemniaki ^a	217	225	.
buraki cukrowe	385	529	.
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. ^b (stan w czerwcu):			
bydło	18,7	16,6	15,6
trzoda chlewna	48,6	29,1	29,8
owce	3,1	3,0	3,2
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	974,0	813,5	958,7
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	54,07	60,37	56,83
ziarno żyta za 1 dt	35,23	46,11	46,26
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	43,48	43,13	35,85
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,55	5,87	5,88
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,86	4,23	4,53
mleko krowie za 1 l	0,90	1,08	1,07
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	71,27	76,95	76,40
ziarno żyta za 1 dt	52,12	59,63	59,87
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	108,76	81,49	93,30
prosię na chów za 1 szt.	129,65	165,81	166,02

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; w 2016 r. dane nieostateczne.

Październik, oprócz pierwszych kilku dni miesiąca, był chłodny z opadami deszczu. Warunki pogodowe sprzyjały jednak wegetacji ozimin i wykonywaniu prac polowych. Przymrozki wystąpiły w drugiej dekadzie miesiąca. Ocena stanu ozimin była nieco wyższa niż w roku ubiegłym. Pierwsza dekada listopada była na ogół ciepła. W drugiej dekadzie ochłodziło się i wystąpiły przelotne opady deszczu i śniegu. Warunki pogodowe pozwoliły na dokończenie zbioru buraków cukrowych i wykonaniu orok zimowych. Grudzień był dość ciepły, z przewagą dni z dodatnimi temperaturami w ciągu dnia i niewielkimi spadkami temperatury w nocy. W ciągu miesiąca wystąpiły opady deszczu, deszczu ze śniegiem i śniegu. Nie odnotowano znacznych spadków temperatur powietrza.

POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

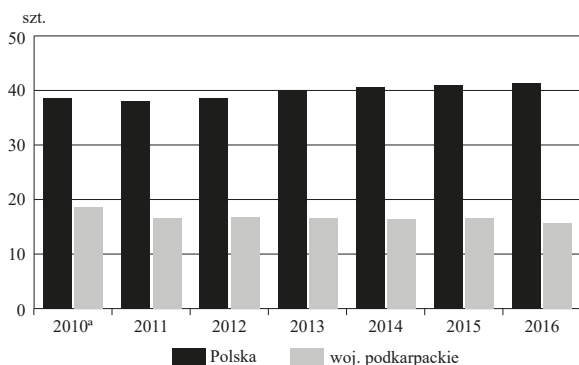
W odniesieniu do roku poprzedniego w województwie podkarpackim zwiększyło się pogłowie trzody chlewnej, owiec i drobiu, zmniejszyło się natomiast pogłowie bydła.

W czerwcu 2016 r. pogłowie bydła w województwie liczyło 89,5 tys. szt., co stanowiło 1,5% pogłowia bydła w kraju. W porównaniu z 2015 r. liczebność stada zmniejszyła się o 6,3% (w Polsce było mniejsze o 0,4%), w odniesieniu do 2010 r. zmniejszyła się o 21,3% (w kraju odnotowano wzrost o 3,4%). W ogólnym pogłowie bydła 55,9% stanowiły krowy (dla Polski odsetek ten wyniósł 39,3%).

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej związanej z tymi gatunkami – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

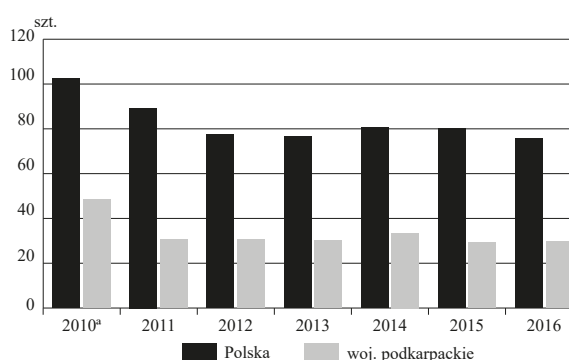
Wykres 21. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

Stan w czerwcu

Wykres 22. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

Stan w czerwcu^b

a Powszechny Spis Rolny 2010 według stanu w dniu 30 VI. b W latach 2011-2013 – stan w końcu lipca.

Pogłowie trzody chlewnej w 2016 r. według stanu w czerwcu ukształtowało się na poziomie 171,5 tys. szt. (w tym 17,0 tys. szt., tj. 9,9% stanowiły lochy). W porównaniu z 2015 r. wielkość stada trzody chlewnej zwiększyła się o 2,8% (w Polsce odnotowano spadek o 6,7%), a w porównaniu z 2010 r. pogłowie trzody chlewnej zmniejszyło się o 42,1% (w kraju zmniejszyło się o 28,7%). Udział województwa podkarpackiego w ogólnokrajowym pogłowie trzody wyniósł 1,6%.

W czerwcu 2016 r. stado owiec liczyło 18,5 tys. szt., co stanowiło 7,7% pogłowia krajowego. W porównaniu z 2015 r. pogłowie owiec zwiększyło się o 7,3% (w Polsce odnotowano wzrost o 5,1%). Porównując stan stada owiec z 2010 r. odnotowano jego spadek, w województwie pogłowie zmniejszyło się o 2,7%, a w kraju o 8,4%.

Pogłowie drobiu ogółem w czerwcu 2016 r. liczyło 5911,5 tys. sztuk, a jego udział stanowił 3,1% pogłowia w Polsce. W porównaniu z 2015 r. jego liczebność w województwie zwiększyła się o 18,7% (w kraju wzrosło o 14,9%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. pogłowie drobiu w województwie, było mniejsze o 11,2%, a w kraju wzrosło o 7,7%.

W województwie podkarpackim drób kurzy stanowił 93,3% drobiu ogółem, a jego pogłowie w 2016 r. wyniosło 5514,9 tys. sztuk. Było ono większe w porównaniu z rokiem poprzednim (o 18,1%), a w odniesieniu do 2010 r. zmniejszyło się o 7,1%.

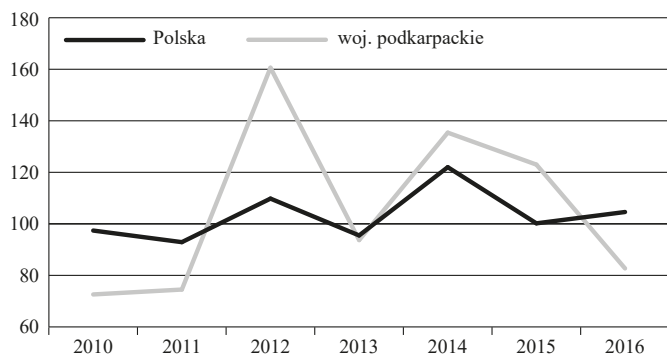
SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim w województwie podkarpackim odnotowano wzrost skupu ziemniaków i żywca rzeźnego (w wadze żywej). Mniej niż przed rokiem skupiono zbóż i mleka.

W 2016 r. skupiono 146,1 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego). Skup był mniejszy w odniesieniu do roku poprzedniego (o 17,3%), a większy w porównaniu z 2010 r. (o 54,4%). W kraju skup był większy zarówno od uzyskanego w roku poprzednim (o 4,6%), jak i w porównaniu z 2010 r. (o 24,5%). Skup zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) województwa podkarpackiego stanowił 1,4% skupu ogólnokrajowego. W 2016 r. w województwie skupiono 125,5 tys. ton pszenicy. Skup pszenicy był niższy w porównaniu z rokiem poprzednim (o 18,1%), a w odniesieniu do 2010 r. był wyższy (o 61,3%) i stanowił 1,6% skupu w kraju. Żyta skupiono 5,3 tys. ton, tj. mniej niż rok temu (o 19,8%) i mniej w porównaniu z 2010 r. (o 40,8%).

Wykres 23. Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)

Rok poprzedni = 100

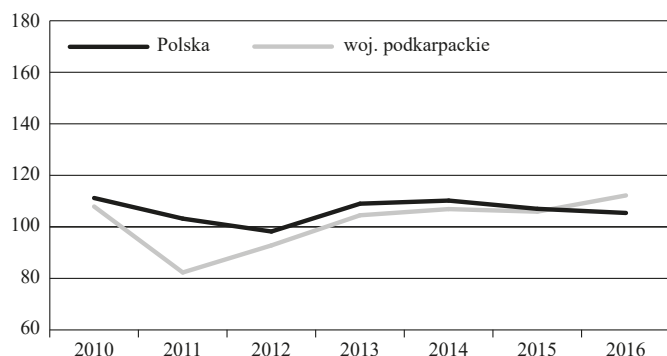
W omawianym roku odnotowano wzrost skupu ziemniaków w porównaniu z 2015 r. (o 20,3%), a w odniesieniu do 2010 r. skup ziemniaków był prawie 3-krotnie większy i w 2016 r. kształtował się na poziomie 37,9 tys. ton. Skup ziemniaków w województwie podkarpackim stanowił 2,0% skupu ogólnokrajowego. W kraju odnotowano wzrost skupu ziemniaków (o 23,0%) zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem, jak i w odniesieniu do 2010 r. (o 64,6%).

W 2016 r. skupiono 93,3 tys. ton żywca

rzeźnego w wadze żywej (co stanowiło 1,5% skupu ogólnokrajowego), tj. o 12,2% więcej niż przed rokiem i o 1,5% więcej niż w 2010 r. W kraju odnotowano wzrost skupu w odniesieniu do roku poprzedniego o 5,4%, a w porównaniu z 2010 r. o 37,3%.

Wykres 24. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

Rok poprzedni = 100

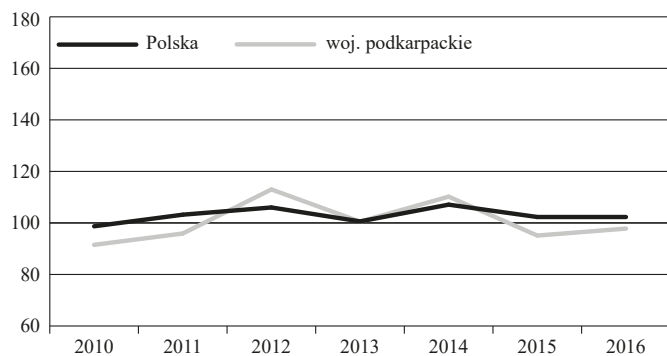

W ciągu ostatniego roku skupiono 40,3 tys. ton żywca wieprzowego w wadze żywej, tj. więcej o 4,5% niż rok wcześniej i więcej niż w 2010 r. (o 4,3%). Skup żywca wołowego w 2016 r. ukształtował się na poziomie 9,3 tys. ton i był większy w porównaniu z rokiem poprzednim (o 25,1%), a mniejszy w odniesieniu do 2010 r. (o 25,2%).

Więcej (o 20,0%) niż przed rokiem skupiono żywca drobiowego. W 2016 r. skupiono 40,9 tys. ton tego surowca. W porównaniu z 2010 r. skup żywca drobiowego był o 7,5% większy.

Wykres 25. Dynamika skupu mleka krowiego

Rok poprzedni = 100

W województwie podkarpackim w 2016 r. skupiono 113,1 mln litrów mleka (co stanowiło 1,0% ogółu mleka skupionego w kraju). Skup mleka w województwie był mniejszy w porównaniu ze skupem z roku poprzedniego (o 2,2%), a większy niż sześć lat wcześniej (o 11,7%). W kraju skupiono więcej mleka w porównaniu ze skupem sprzed roku, jak i w odniesieniu do 2010 r. (odpowiednio o 2,3% i o 23,4%).

CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost cen skupu żyta, żywca wołowego i wieprzowego, a niższe były ceny skupu pszenicy, ziemniaków, żywca drobiowego i mleka. Na targowiskach wyższe niż przed rokiem były ceny żyta, ziemniaków i prosięcia na chów, a niższe były ceny pszenicy i jęczmienia.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2016 r. wyniosła 56,83 zł za 1 dt (w kraju – 62,02 zł) i była o 5,9% niższa niż przed rokiem, a o 5,1% wyższa w porównaniu z 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 76,40 zł (w kraju – 75,11 zł) i cena ta była niższa w porównaniu z ceną z 2015 r. (o 0,7%), a w porównaniu z ceną uzyskaną w 2010 r. była wyższa (o 7,2%).

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Cena skupu żyta w omawianym roku ukształtowała się na poziomie 46,26 zł za 1 dt (w kraju – 51,73 zł) i była wyższa (o 0,3%) w porównaniu z ceną uzyskaną w 2015 r. i o 31,3% wyższa niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta była wyższa niż rok wcześniej (o 0,4%), a w odniesieniu do ceny uzyskanej sprzed sześciu lat była wyższa o 14,9% osiągając poziom 59,87 zł (w Polsce – 59,33 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

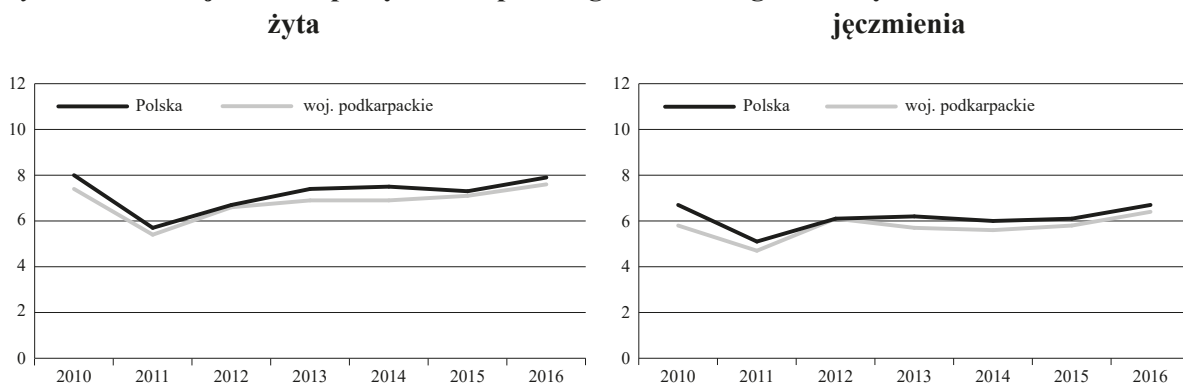
W 2016 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 35,85 zł za 1 dt (w kraju – 52,27 zł), tj. o 16,9% mniej niż przed rokiem i o 17,5% mniej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 93,30 zł za 1 dt, tj. o 14,5% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2015 r., a o 14,2% niższym niż w 2010 r. W Polsce cena ziemniaków w 2016 r. wyniosła 96,02 zł za 1 dt.

Cena skupu żywca wołowego w 2016 r. wyniosła 5,88 zł za 1 kg (w kraju – 5,91 zł) i zwiększyła się zarówno w stosunku do ceny uzyskanej w roku poprzednim (o 0,2%), jak i w odniesieniu do 2010 r. (o 29,2%).

W omawianym roku za 1 kg żywca wieprzowego w skupie płacono średnio 4,53 zł (w kraju 4,68 zł), tj. o 7,1% więcej niż w roku poprzednim i o 17,4% więcej niż w 2010 r.

W 2016 r. w odniesieniu do roku poprzedniego jak i do 2010 r. polepszyła się relacja skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. W badanym roku w województwie podkarpackim relacja ta ukształtowała się na poziomie 7,6 (wobec 7,1 w 2015 r. i 7,4 w 2010 r.), a w kraju wyniosła 7,9 (wobec 7,3 w roku poprzednim i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w 2016 r. polepszyła się zarówno w odniesieniu do 2015 r. jak i do 2010 r. i wyniosła 6,4 (wobec 5,8 w 2015 r. i 2010 r.). W kraju relacja ta w analizowanym okresie utrzymała się na poziomie sprzed sześciu lat – 6,7 wobec 6,1 w 2015 r.

Wykres 26. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych:

Cena skupu żywca drobiowego w województwie w 2016 r. osiągnęła poziom 3,65 zł za 1 kg (w kraju – 3,68 zł) i była o 5,4% niższa w porównaniu z notowaną w roku poprzednim, a o 12,0% wyższa niż w 2010 r.

W 2016 r. za 1 litr mleka płacono w skupie 1,07 zł (w kraju – 1,11 zł), tj. o 0,9% mniej niż przed rokiem, a o 18,9% więcej w odniesieniu do 2010 r.

GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W 2015 r. w województwie podkarpackim odnotowano zmniejszenie globalnej produkcji rolniczej w odniesieniu do 2014 r. (w cenach stałych) o czym zadecydowała niższa wartość produkcji roślinnej, wzrosła natomiast produkcja zwierzęca. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano również w produkcji końcowej. Natomiast zwiększenie wartości zarejestrowano w produkcji towarowej (przy wzroście produkcji zwierzęcej i spadku produkcji roślinnej).

Globalna produkcja rolnicza w 2015 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 5,4%, o czym zadecydowała o 12,6% niższa niż rok wcześniej produkcja roślinna. W produkcji zwierzęcej odnotowano wzrost o 5,7%. Udział województwa podkarpackiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji w 2015 r. wyniósł 2,3% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 2,8%, a zwierzęcej – 1,9%. W 2015 r. produkcja globalna w kraju była niższa (o 3,8%)

w porównaniu z rokiem poprzednim, przy czym odnotowano spadek w produkcji roślinnej o 10,8%, a wzrost w produkcji zwierzęcej o 3,4%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w 2015 r., w województwie podkarpackim 57,4% stanowiła produkcja zwierzęca, natomiast na produkcję roślinną przypadało 42,6%. Wartość produkcji końcowej w 2015 r. w porównaniu z rokiem poprzednim była o 5,9% niższa, wskutek spadku produkcji roślinnej

(o 18,3%). Wartość produkcji zwierzęcej była o 6,0% wyższa niż przed rokiem.

W towarowej produkcji rolniczej w 2015 r. odnotowano zwiększenie wartości produkcji ogółem (o 2,3%) przy wzroście wartości produkcji zwierzęcej (o 6,9%), a zmniejszeniu wartości produkcji roślinnej (o 3,3%).

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Udział województwa podkarpackiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej wyniósł odpowiednio 2,1% i 1,9%.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Dane prezentujące rolnictwo w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rolnictwo w województwie podkarpackim” – publikacja dostępna co roku w wersji elektronicznej,

jak również w **Banku Danych Lokalnych**.

PRZEMYSŁ

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie podkarpackim w 2016 r., podobnie jak rok wcześniej, we wszystkich kwartalnych okresach narastających była wyższa niż w analogicznych okresach ub. roku i tempo tego wzrostu było wyższe niż w 2015 r. W ujęciu rocznym wzrosło przeciętne zatrudnienie, a także wydajność pracy w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie podkarpackim w 2016 r. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 41049,5 mln zł i była (w cenach stałych) o 10,2% wyższa od uzyskanej w roku ubiegłym (w 2015 r. wzrosła o 2,1%). Biorąc pod uwagę okresy kwartalne systematyczny wzrost produkcji w skali roku obserwowano do trzeciego kwartału 2016 r. Wyniósł on odpowiednio: w I kwartale – o 7,5%, w II kwartale – o 10,1%, a w III kwartale – o 13,5%. W IV kwartale produkcja zmniejszyła tempo wzrostu do 9,6%. W kraju produkcja sprzedana w 2016 r. była o 3,1% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,9% w 2015 r.).

*Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:*

- *wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;*
- *wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;*
- *zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;*
- *wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;*
- *produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.*

Tabl. 17. **Przemysł**

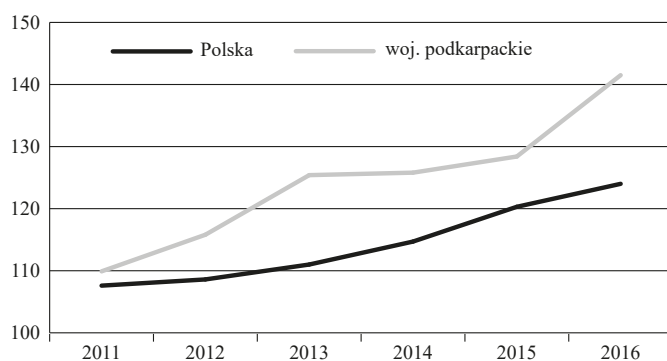
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1197028,5	1236375,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	85,9	86,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2510,7	2566,7
WOJ. PODKARPACKE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	29656,2	37458,3	41049,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	91,7	95,4	95,7
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	118,2	119,5	123,6

Tabl. 17. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
M. RZESZÓW			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	3624,9	4283,3	5189,7
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	76,2	92,2	93,6
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	16,7	15,2	15,3

Wykres 27. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe) 2010 = 100

Decydujący wpływ na ogólną dynamikę przemysłu miała sekcja przetwórstwo przemysłowe, której udział w produkcji całkowitej wyniósł 95,7% (w kraju 86,9%) i wzrósł w odniesieniu do poprzedniego roku o 0,3 p. proc. W sekcji tej produkcja sprzedana przemysłu wyniosła 39286,4 mln zł i w stosunku do 2015 r. wzrosła o 10,5%. Wzrost produkcji wystąpił również w dostawie wody; gospodaro-

waniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 11,1%), a udział tej sekcji stanowił 2,3%. W 2016 r. wzrost produkcji sprzedanej wystąpił w 22 działach przemysłu (spośród 30 badanych). Uwzględniając działy o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu największy wzrost, w stosunku do 2015 r., po spadkach w dwóch poprzednich latach, wystąpił w produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 22,7%). Szybciej niż przed rokiem zwiększyła się produkcja metali (o 19,2%), wyrobów z metali (o 16,8%), mebli (o 15,3%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny oraz urządzeń elektrycznych (po 14,0%). Po spadku notowanym w 2015 r. wzrosła produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 13,2%) oraz artykułów spożywczych (o 12,7%). W mniejszym stopniu wzrosła produkcja maszyn i urządzeń (o 4,0%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 3,4%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, a także pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (po 1,5%).

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Największy udział w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu miała produkcja: pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (12,3% wobec 13,1% w 2015 r.), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (12,2% wobec 12,6%), pozostałego sprzętu transportowego (11,4% wobec 9,8%) oraz wyrobów z metali (10,0% wobec 9,7% w poprzednim roku). Produkcja przemysłu stanowiła 3,3% przychodów krajowych (przed rokiem 3,1%). Pod względem wartości produkcji sprzedanej przemysłu, województwo podkarpackie uplasowało się, podobnie jak w ubiegłym roku, na 9. miejscu w kraju, natomiast w stosunku do 2015 r. Podkarpackie charakteryzowało się najwyższą dynamiką spośród wszystkich województw.

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podkarpackim**

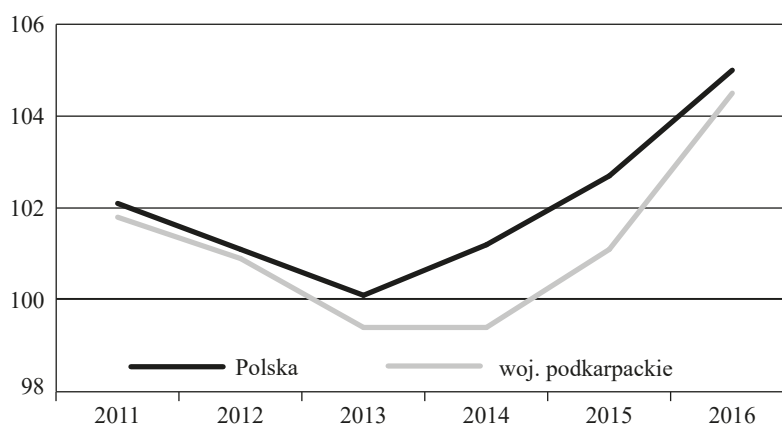
(ceny stałe)

Sekcje i działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	101,5	101,7	100,5	102,1	107,5	108,9	110,4	110,2
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe	101,7	101,8	100,6	102,3	107,6	109,1	110,7	110,5
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	105,2	100,1	98,0	97,8	111,4	116,0	116,2	112,7
Produkcja odzieży	105,7	104,0	104,3	108,6	100,5	102,9	102,9	100,7
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	102,0	99,2	100,0	101,3	113,8	118,2	115,9	114,0
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	86,6	86,8	91,9	92,8	100,3	117,5	117,8	120,1
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	107,3	106,4	95,6	96,4	99,3	101,8	111,5	113,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	91,5	94,9	93,5	98,8	104,3	98,5	100,4	101,5
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	97,5	101,6	84,3	85,2	83,4	84,4	102,8	103,4
Produkcja metali	106,4	106,0	108,6	109,8	110,9	119,9	118,0	119,2
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	99,9	94,9	97,9	102,2	108,6	111,5	114,5	116,8
Produkcja urządzeń elektrycznych	101,7	105,0	106,0	110,8	111,6	127,9	128,2	114,0
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	120,9	123,8	123,6	128,6	97,8	106,9	107,3	104,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	112,4	113,7	118,3	120,6	106,4	101,5	99,1	101,5
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	97,6	97,4	97,0	88,7	117,1	119,9	121,0	122,7
Produkcja mebli	90,6	94,5	96,3	100,1	120,0	121,5	118,7	115,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	97,1	101,2	100,5	100,3	104,7	105,9	106,7	111,1
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	124,4	124,6	124,4	125,8	84,4	86,6	87,5	94,6
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	93,8	100,1	98,7	97,2	100,2	101,2	102,3	105,7

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2016 r. wyniosło 123,6 tys. osób i wzrosło o 3,4% w odniesieniu do ubiegłego roku (w 2015 r. wzrosło o 1,7%), natomiast w kraju zwiększyło się o 2,2% (po wzroście o 1,5% rok wcześniej). W województwie wzrost zatrudnienia wystąpił zarówno w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 7,4%), jak i w przetwórstwie przemysłowym (o 3,6%).

W 2016 r. wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na jednego zatrudnionego, w cenach bieżących wyniosła 332,2 tys. zł i zwiększyła się (w cenach stałych) w stosunku do poprzedniego roku o 6,5% (w kraju o 0,9%) przy jednoczesnym wzroście wynagrodzeń o 4,9%. W przetwórstwie przemysłowym wydajność pracy w stosunku rocznym wzrosła o 6,6%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji o 3,5%.

Wykres 28. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2010 = 100

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w **Banku Danych Lokalnych**.

BUDOWNICTWO

W 2016 r. produkcja sprzedana budownictwa w województwie podkarpackim była niższa niż przed rokiem, niższa była również produkcja budowlano-montażowa. We wszystkich kwartalnych okresach narastających wystąpiły spadki produkcji budowlano-montażowej w stosunku do analogicznych okresów ub. roku. W odniesieniu do 2015 r. obniżyła się wydajność pracy w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia.

Produkcja sprzedana budownictwa w 2016 r. (w cenach bieżących) osiągnęła wartość 4848,9 mln zł i była o 23,8% niższa niż w 2015 r., kiedy notowano spadek o 0,2%. W kraju w stosunku rocznym zmniejszyła się o 6,0% (wobec wzrostu o 1,3% w 2015 r.). Udział produkcji sprzedanej budownictwa w województwie podkarpackim wyniósł 2,8% produkcji krajowej i obniżył się w stosunku do ub. roku o 0,7 p. proc.

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

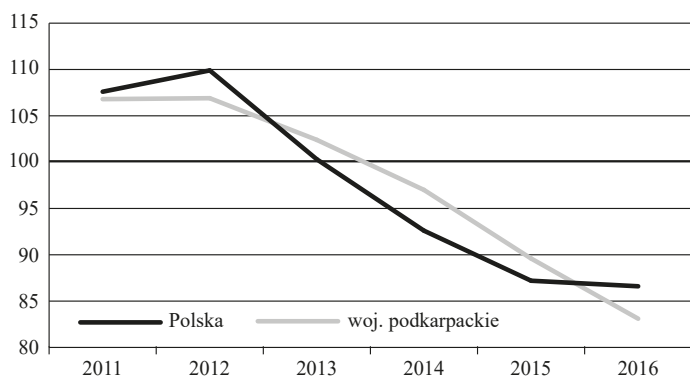
- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 19. **Budownictwo**

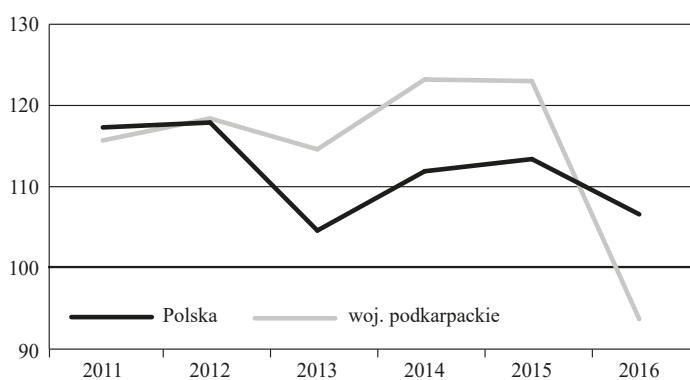
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	181990,4	171042,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	47,8	43,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	386,0	383,4
WOJ. PODKARPACKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	5175,7	6361,8	4848,9
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	64,3	52,9	52,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	19,8	17,7	16,5
M. RZESZÓW			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1655,7	2366,7	1769,6
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	62,2	48,3	45,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	5,6	4,8	4,5

Nasze województwo pod względem wartości produkcji sprzedanej budownictwa, podobnie jak w poprzednim roku, uplasowało się na 9. miejscu w kraju.

Wykres 29. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2010 = 100

Wykres 30. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)**
2010 = 100

produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju była o 14,4% niższa (wobec wzrostu o 2,3% przed rokiem).

W województwie podkarpackim produkcja budowlano-montażowa stanowiła 52,6% przychodów ogółem osiągniętych przez jednostki w sekcji budownictwo. Spadek produkcji budowlano-montażowej odnotowano we wszystkich trzech działach budownictwa, najgłębszy w podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest wznoszenie budynków (o 30,6%) oraz specjalizujących się w budowie

obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 26,5%), natomiast mniejszy w jednostkach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 13,3%). Pod względem wartości produkcji budowlano-montażowej nasze województwo zajmowało również 9. lokatę w kraju, ale wskaźnik dynamiki w odniesieniu do ub. roku ukształtował się na niskim 14. miejscu.

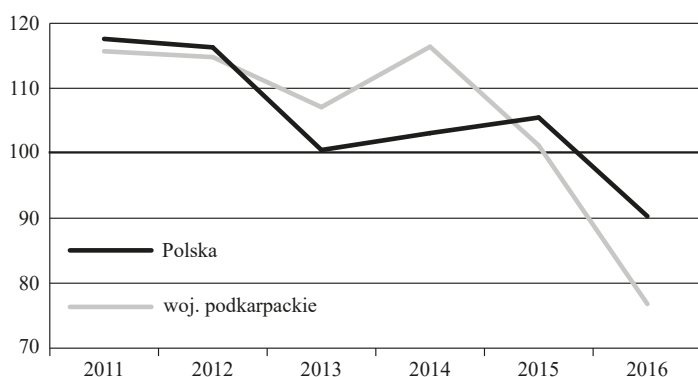
Spadkowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia, które w 2016 r. wyniosło 16,5 tys. osób i zmniejszyło się o 7,2% w stosunku do 2015 r. (w kraju o 0,7%).

W 2016 r. wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w cenach bieżących ukształtowała się na poziomie 294,6 tys. zł i była o 17,9% niższa w porównaniu z rokiem ubiegłym (wobec wzrostu o 8,0% w 2015 r.), przy wyższym wynagrodzeniu o 3,7%.

Wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa zaliczane do sekcji budownictwo wyniosła 2551,6 mln zł i była (w cenach bieżących) o 24,1% niższa w porównaniu z poprzednim rokiem (podczas gdy w 2015 r. zmniejszyła się o 13,1%). W omawianym okresie

Dane o sprzedaży produkcji budowlano-montażowej dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceńodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

Wykres 31. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W strukturze produkcji budowlano-montażowej, w porównaniu z 2015 r., zwiększył się udział podmiotów zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 4,2 p. proc. do 33,5%). Zmniejszył się natomiast udział jednostek, których podstawowym rodzajem działalności jest wznoszenie budynków (o 3,1 p. proc do 34,3%) oraz specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 1,1 p. proc. do 32,2%).

Tabl. 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie podkarpackim**
(ceny bieżące)

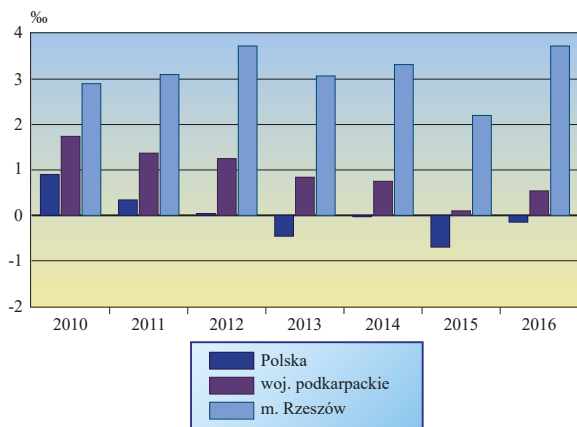
Działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	126,5	97,2	97,8	86,9	64,3	68,9	71,2	75,9
Budowa budynków ^A	116,4	95,4	100,8	90,8	65,2	73,5	66,5	69,4
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	172,1	114,1	103,4	88,7	33,2	49,1	67,4	73,5
Roboty budowlane specjalistyczne	107,2	85,2	89,4	80,6	96,4	85,3	81,0	86,7

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

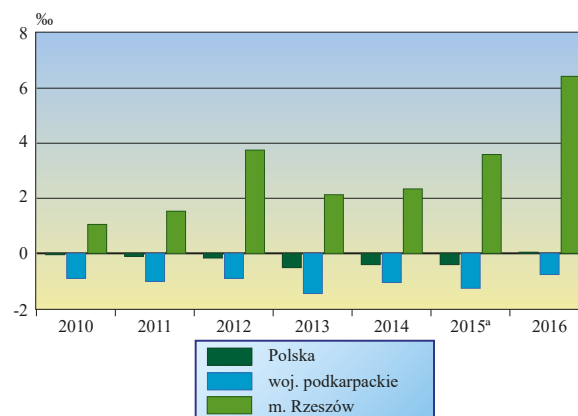
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał,

*jak również w **Banku Danych Lokalnych**.*

Wykres 32. Przyrost naturalny na 1000 ludności

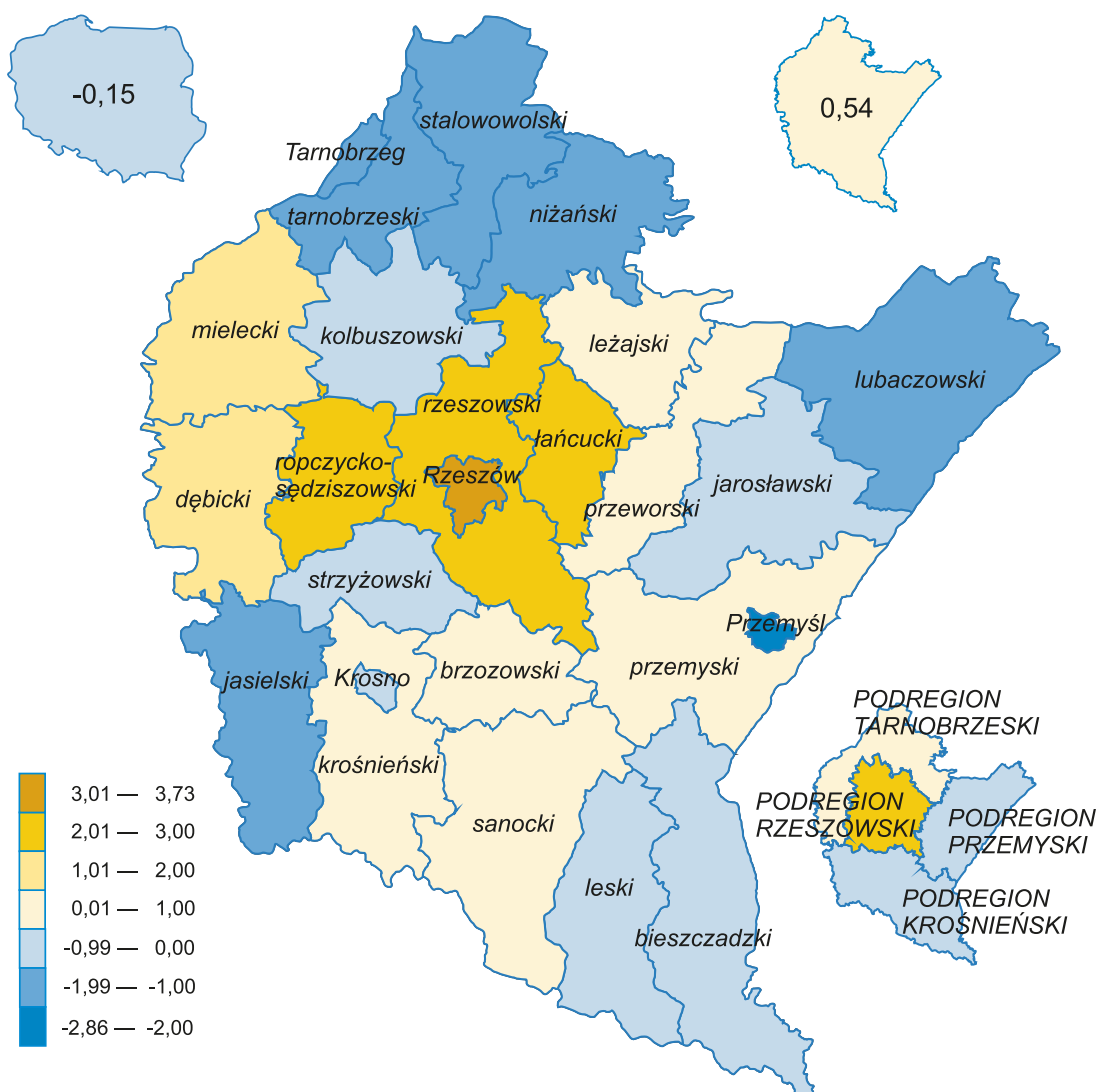

Wykres 33. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

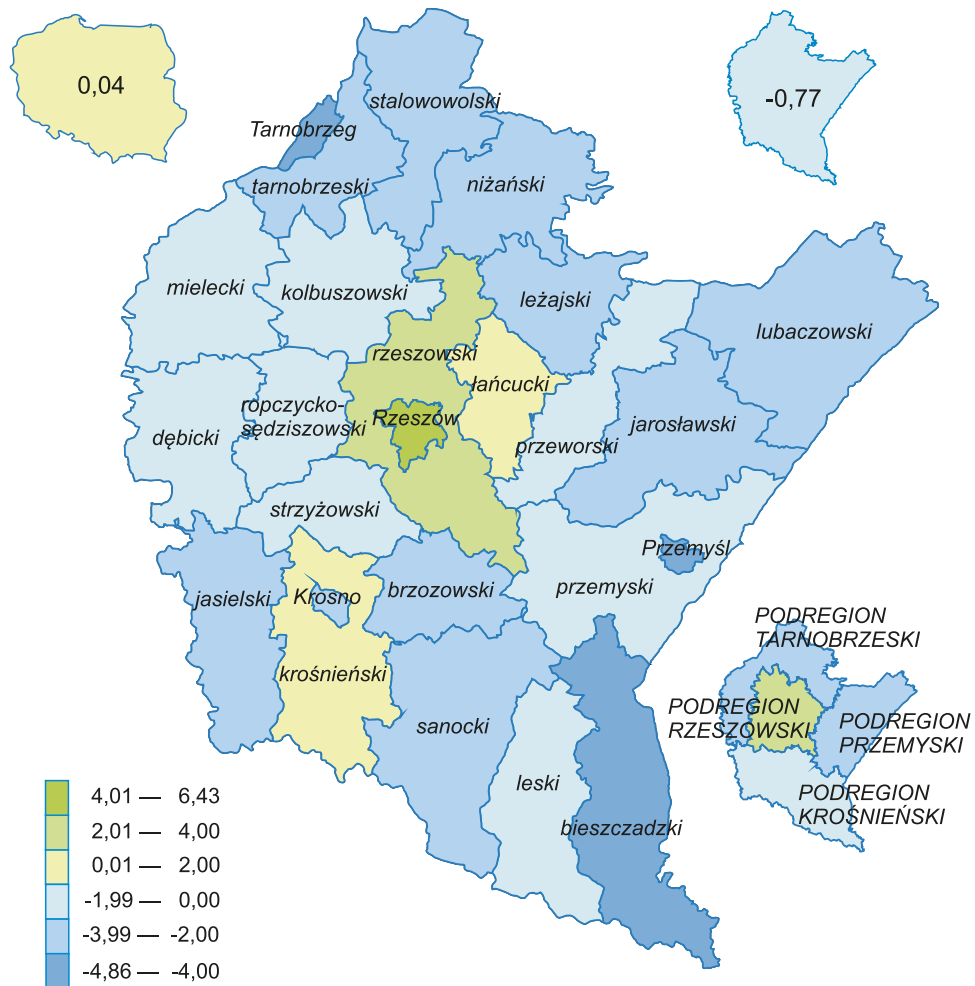

* W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.

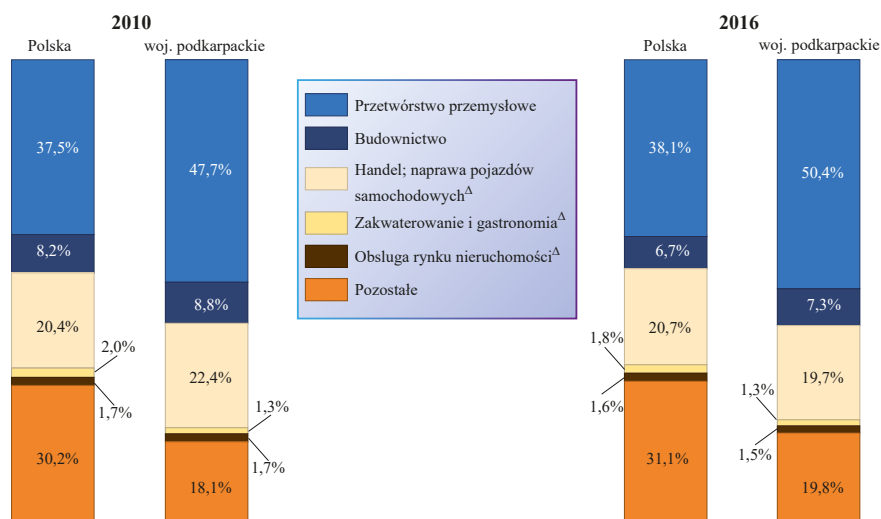
Wykres 34. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2016 r.

Wykres 35. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2016 r.

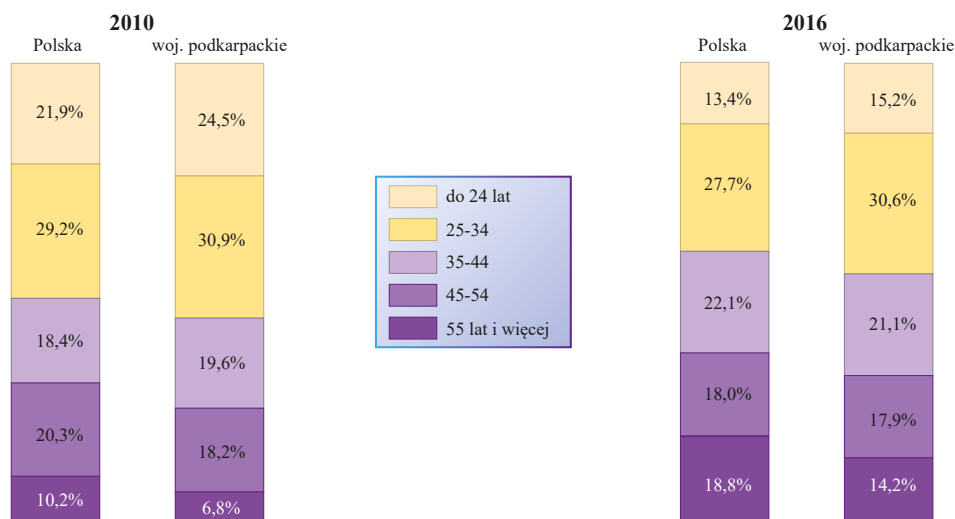

Wykres 36. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

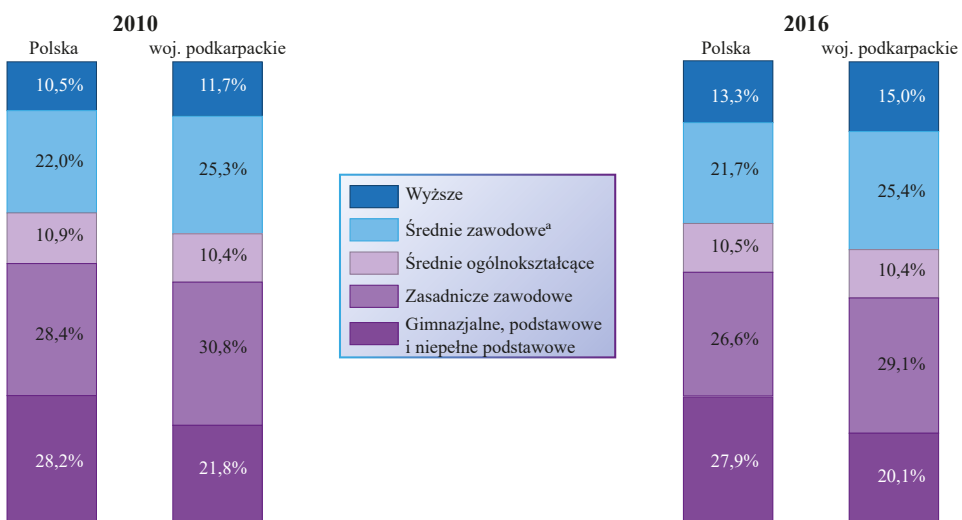

Wykres 37. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

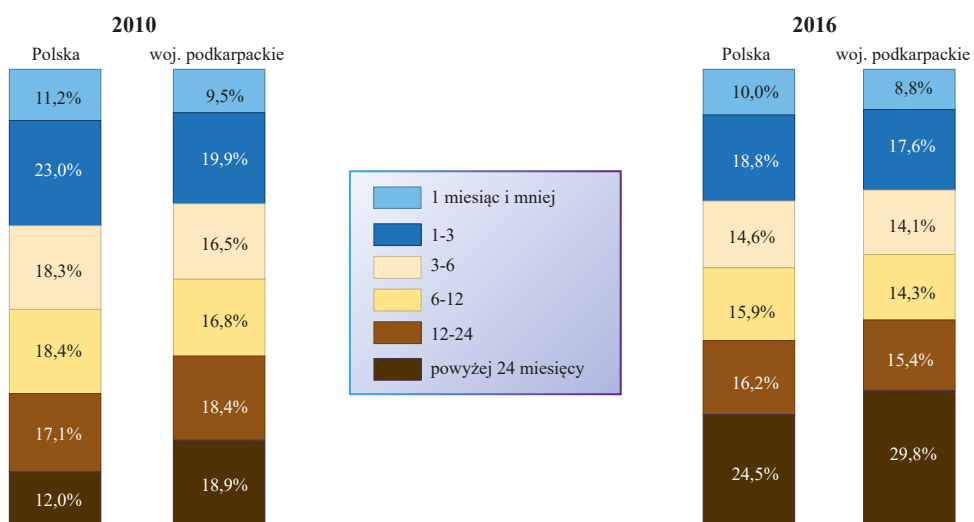

Wykres 38. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

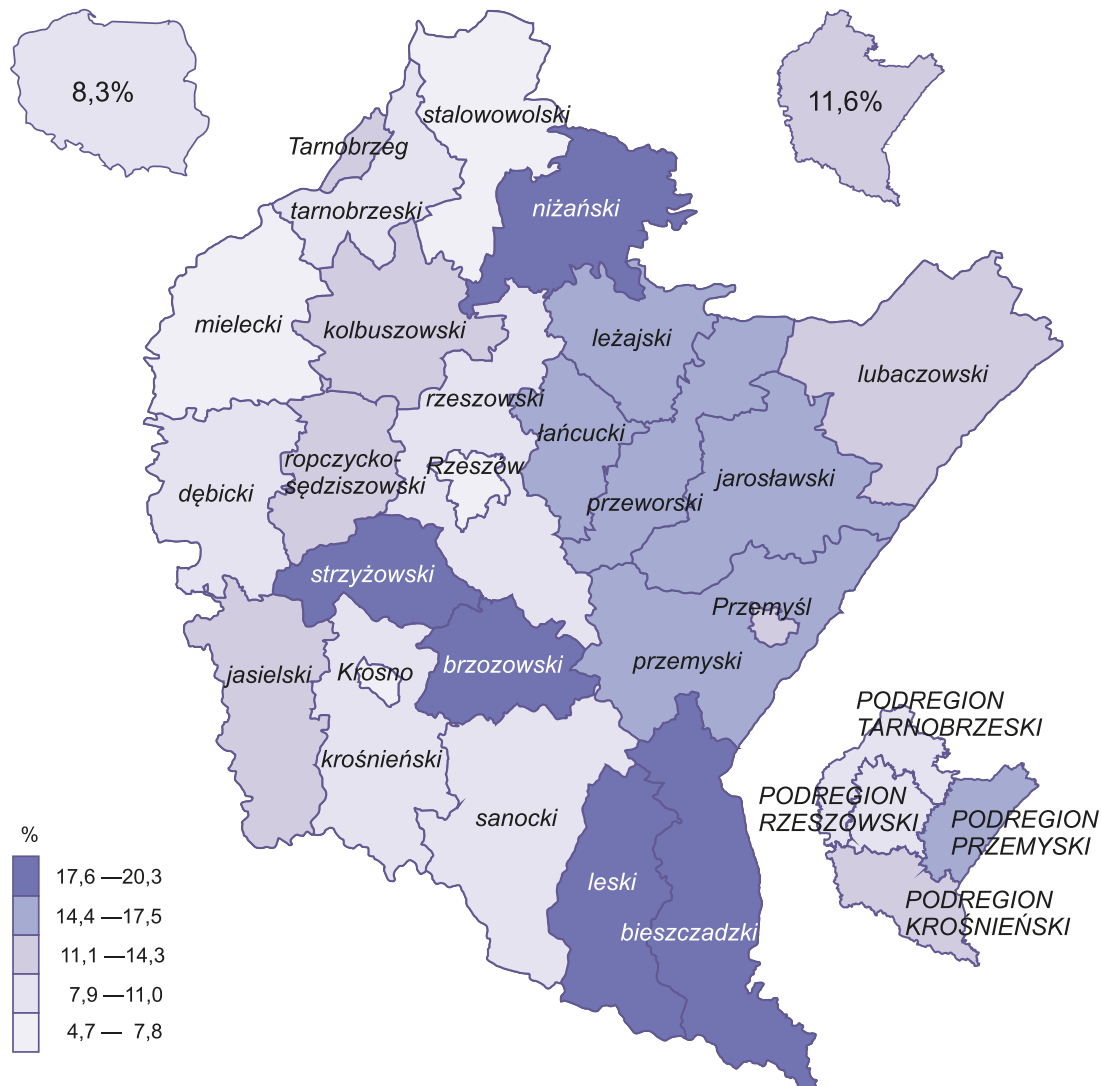
^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Wykres 39. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

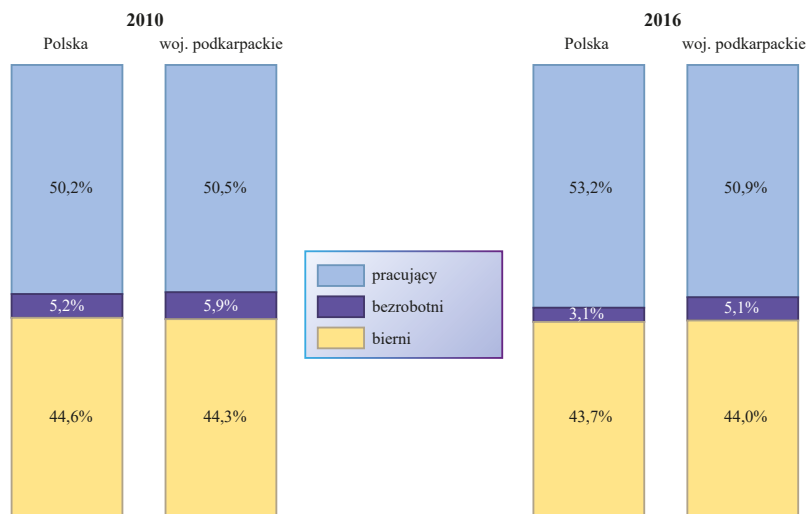

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

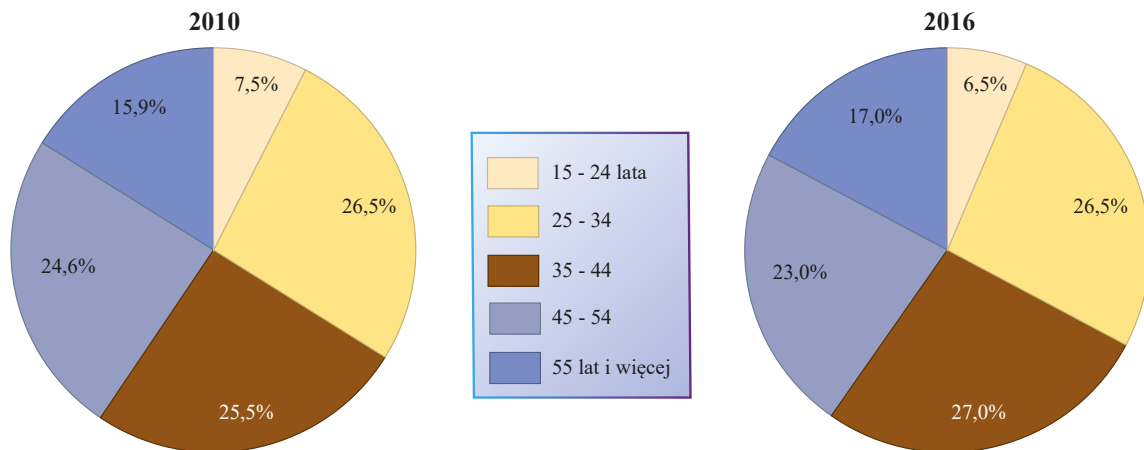
Wykres 40. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2016 r.
Stan w dniu 31 XII

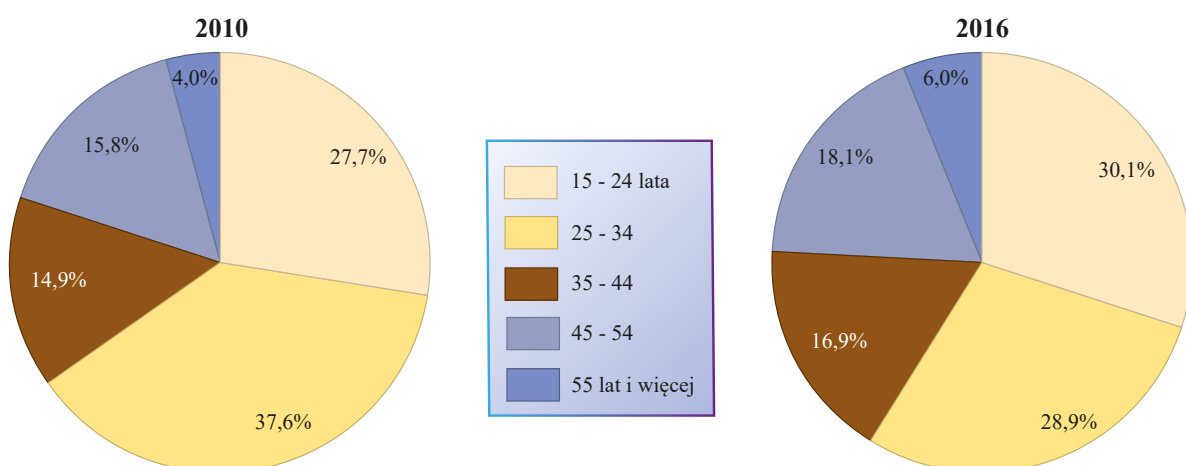
Wykres 41. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale według BAEL

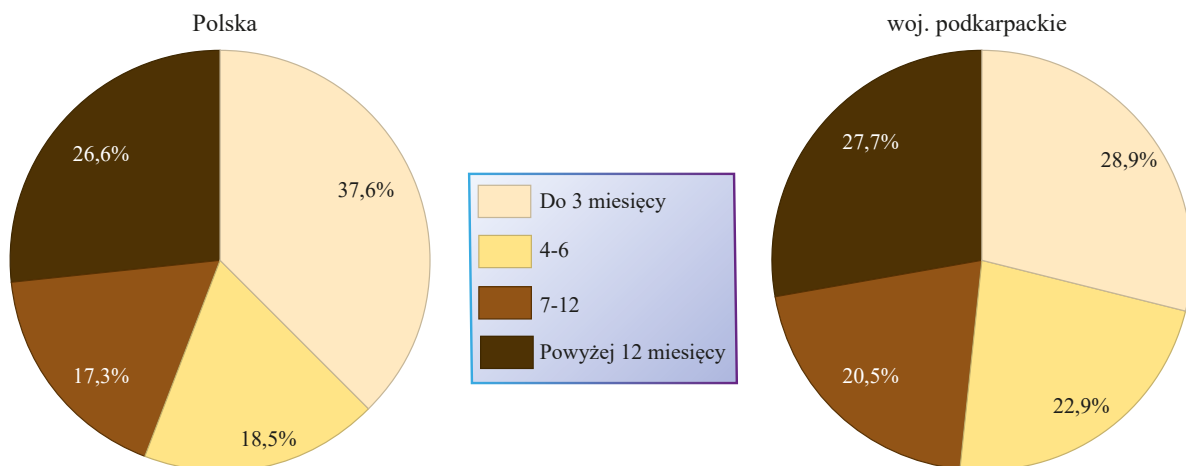
Wykres 42. Struktura pracujących według wieku w województwie podkarpackim w IV kwartale według BAEL

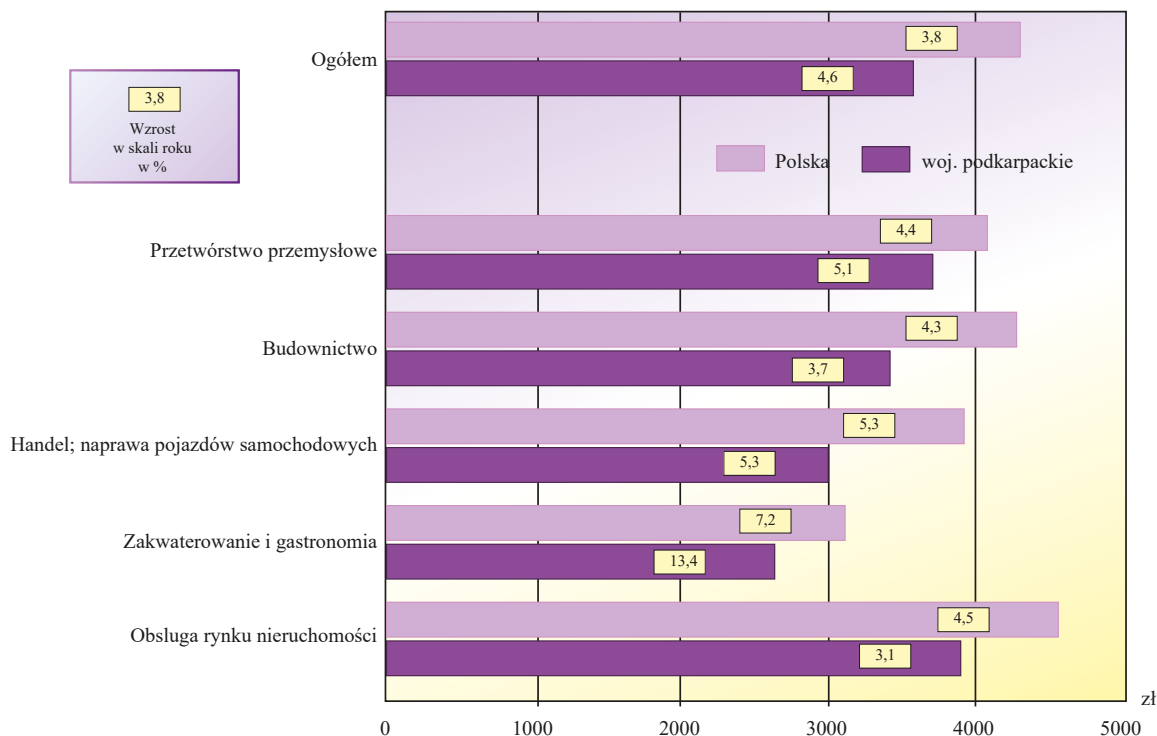
Wykres 43. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie podkarpackim w IV kwartale według BAEL

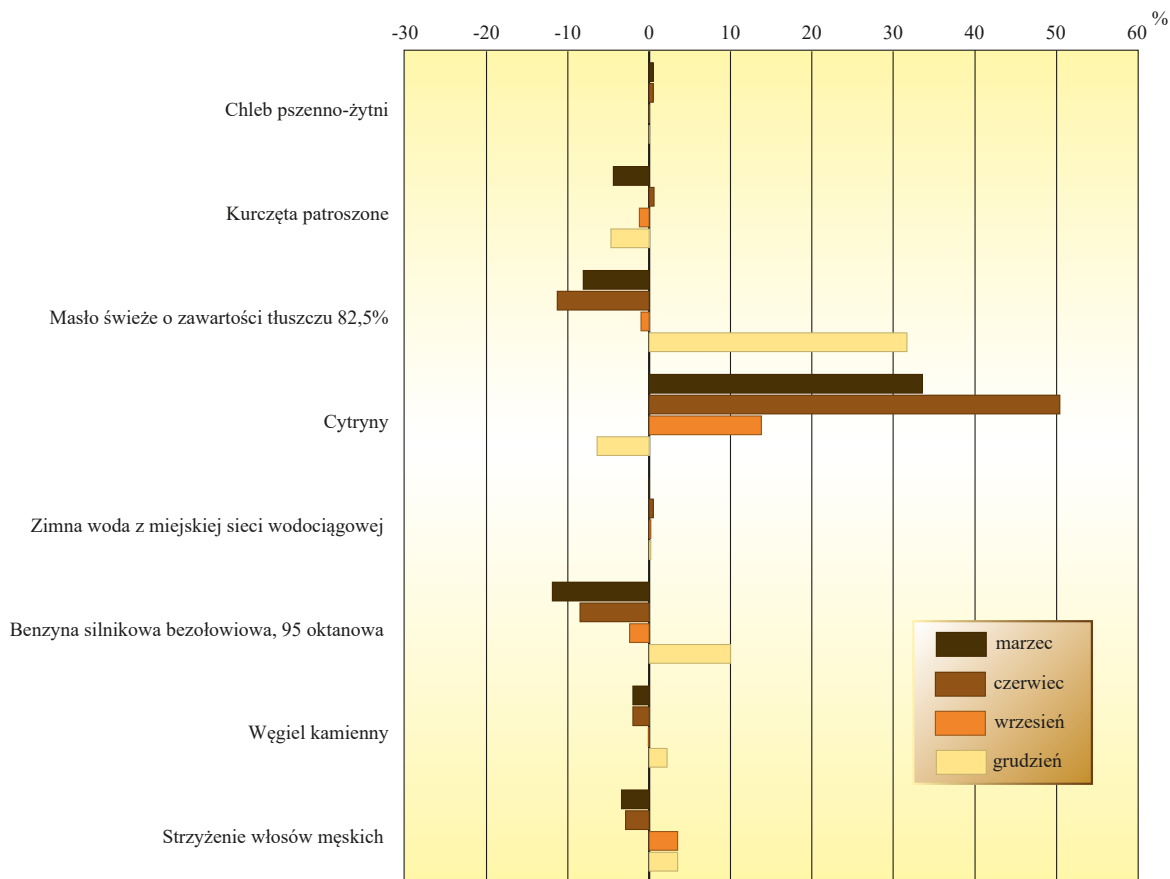
Wykres 44. Struktura bezrobotnych według czasu poszukiwania pracy w IV kwartale 2016 r. według BAEL

Wykres 45. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2016 r.

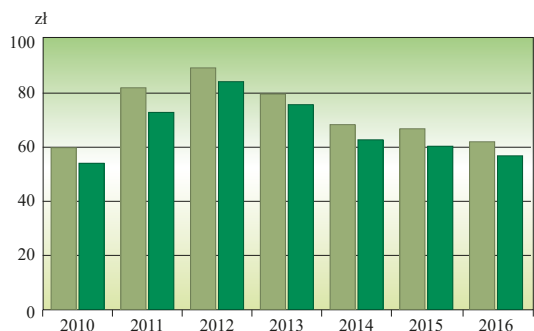

Wykres 46. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie podkarpackim w 2016 r.

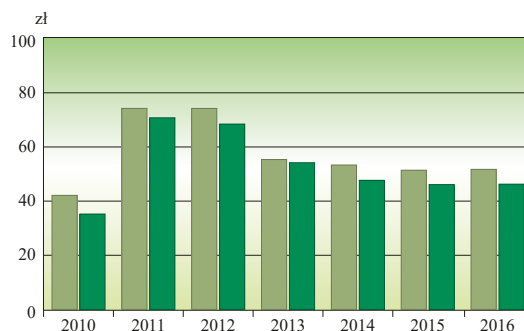

Wykres 47. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

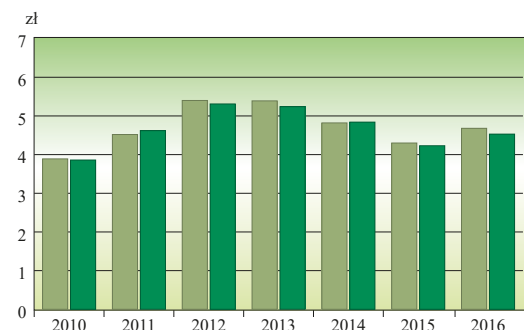
Cena skupu pszenicy za 1 dt

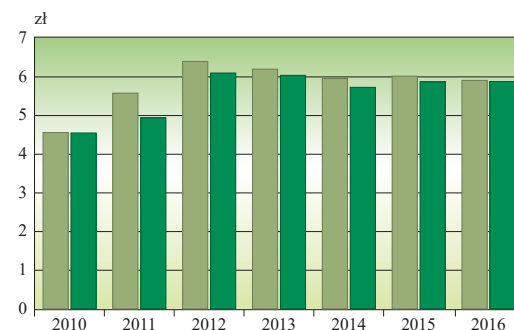
Cena skupu żyta za 1 dt

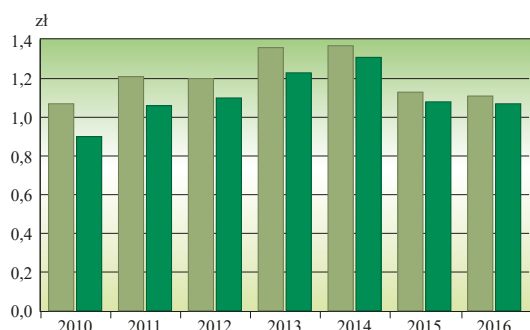
Cena skupu żywca wieprzowego za 1 kg

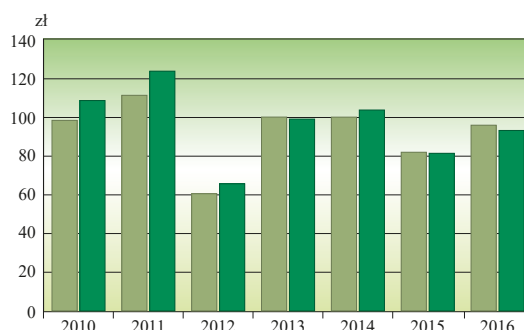
Cena skupu żywca wołowego za 1 kg

Cena skupu mleka za 1 l

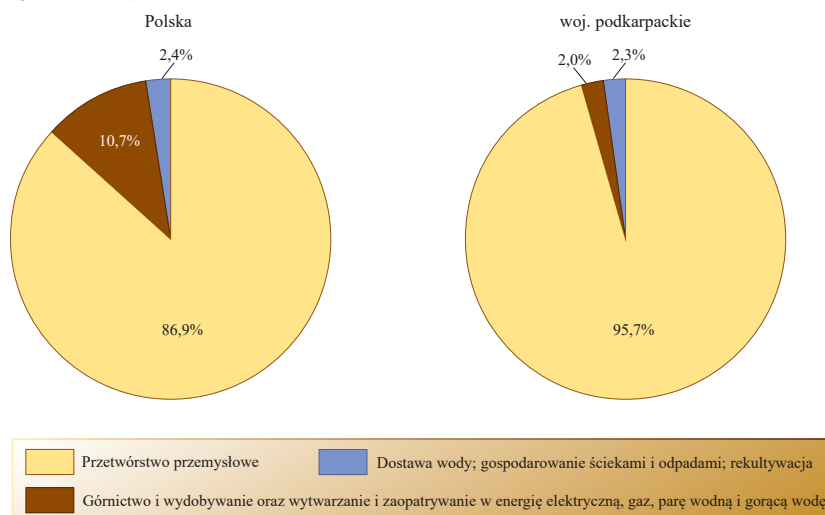

Cena targowiskowa ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) za 1 dt

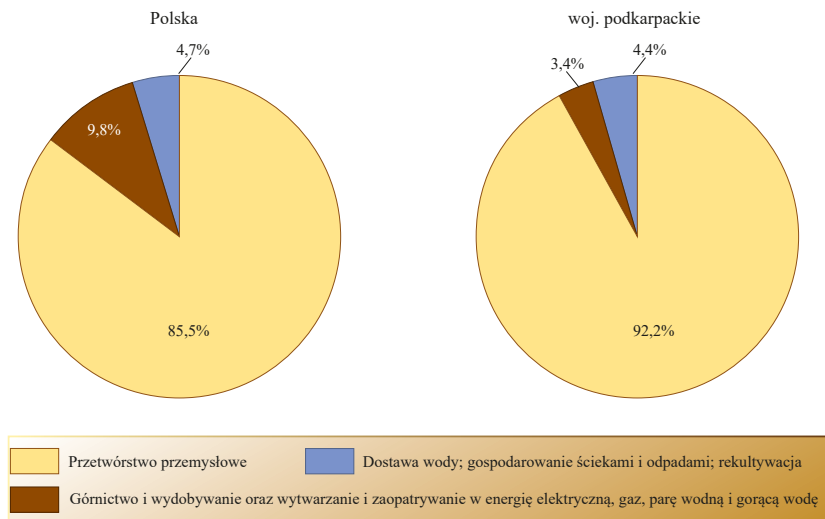

■ Polska ■ woj. podkarpackie

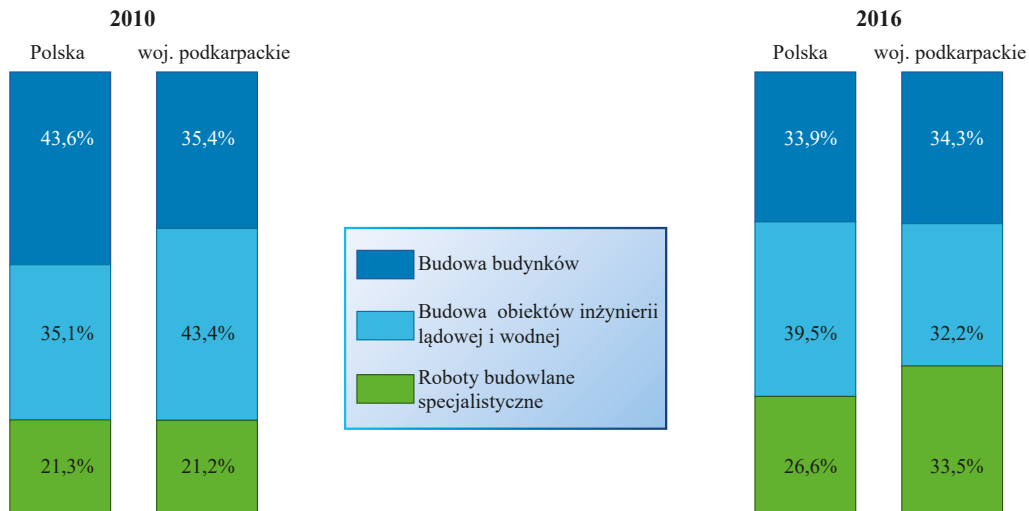
Wykres 48. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2016 r. (ceny bieżące)

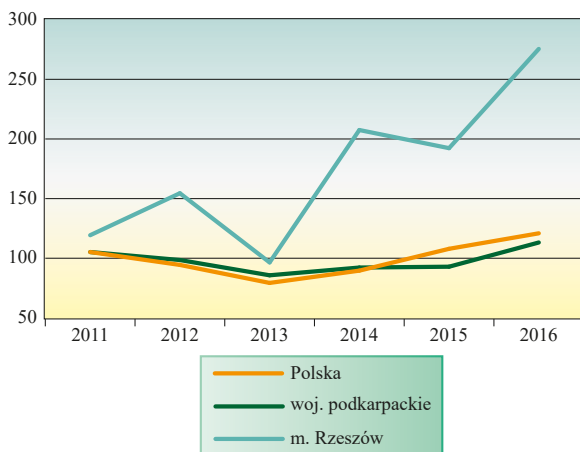
Wykres 49. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2016 r.

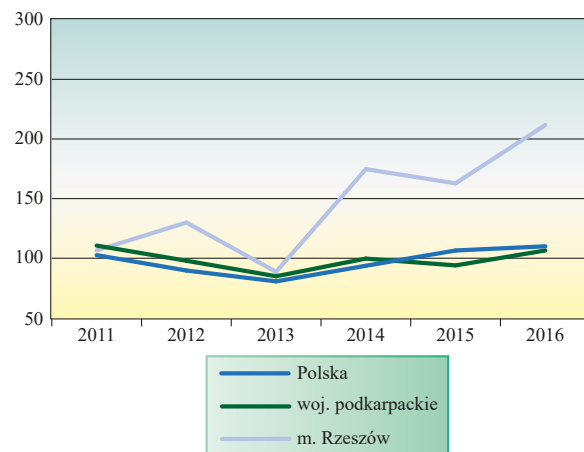
Wykres 50. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (ceny bieżące)

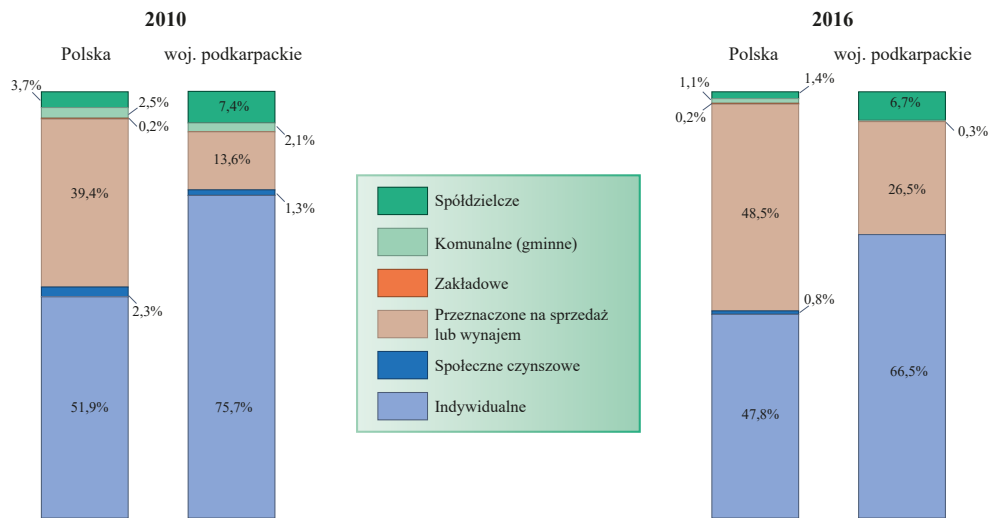
Wykres 51. Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 2010 = 100

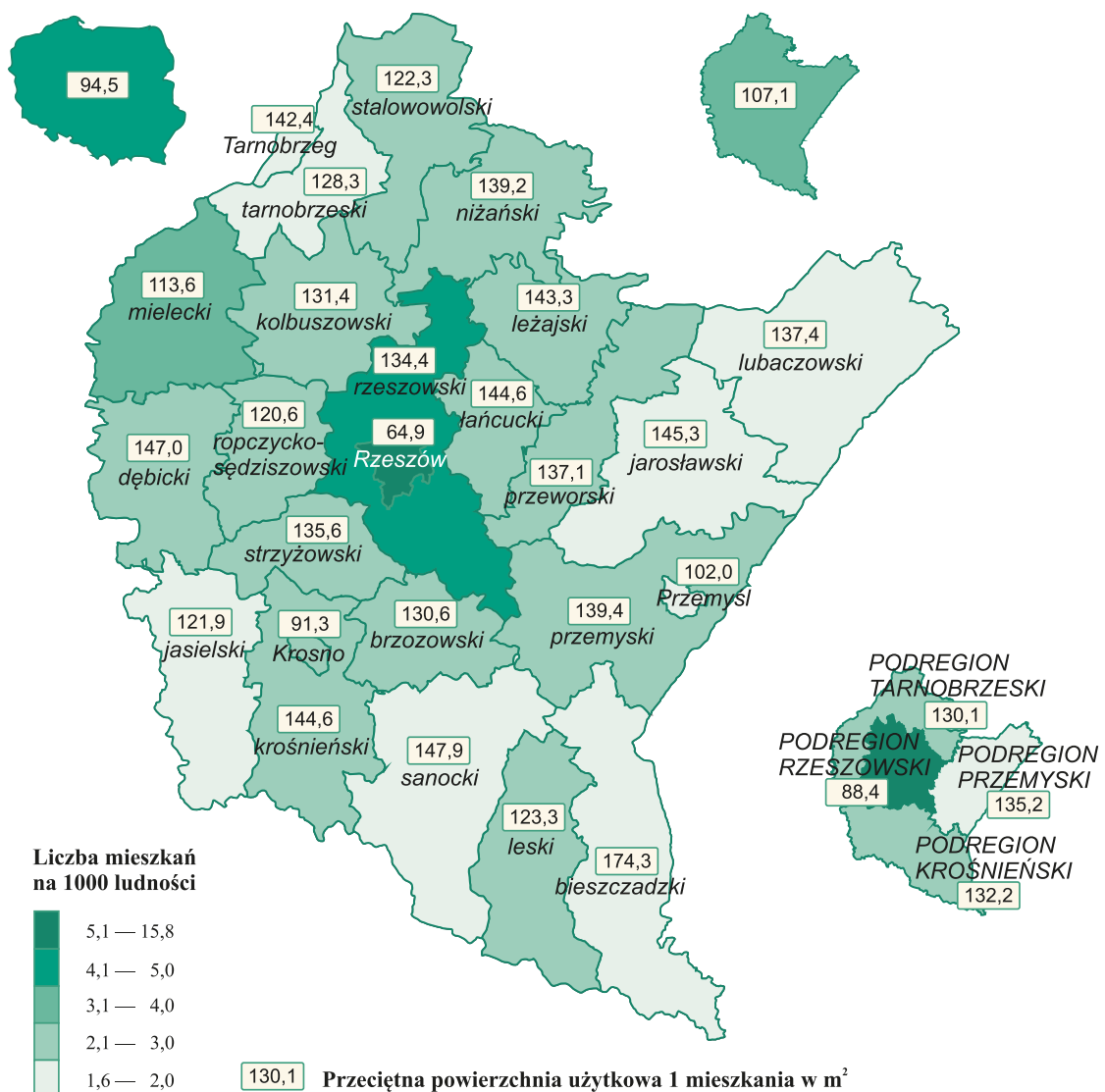
Wykres 52. Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto 2010 = 100

Wykres 53. Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa

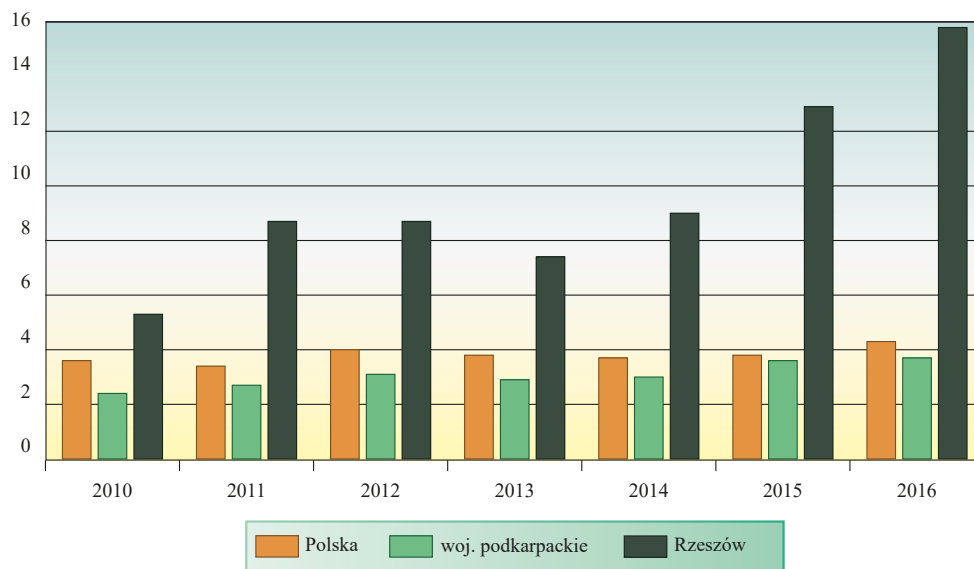

Wykres 54. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podkarpackim według podregionów i powiatów w 2016 r.

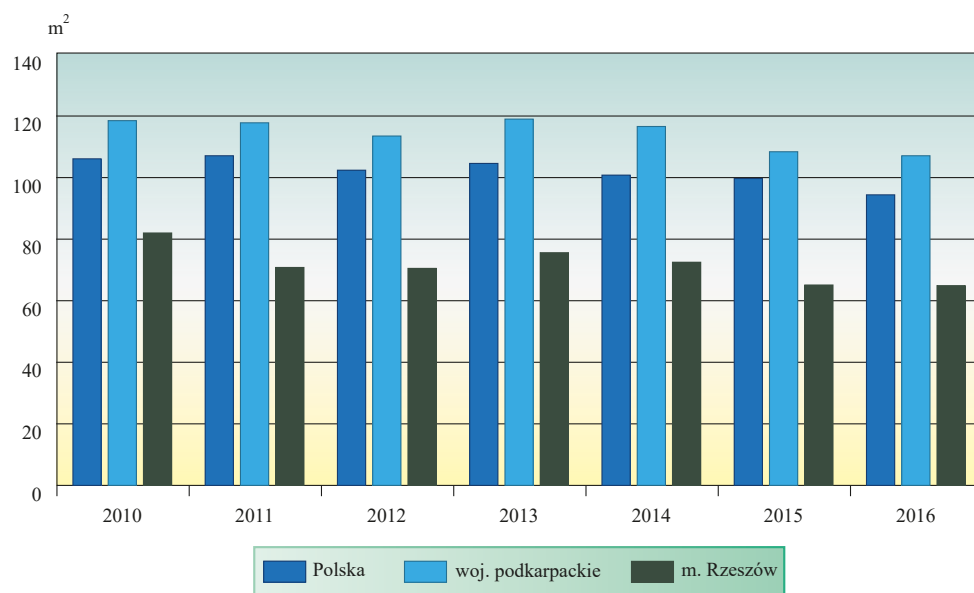

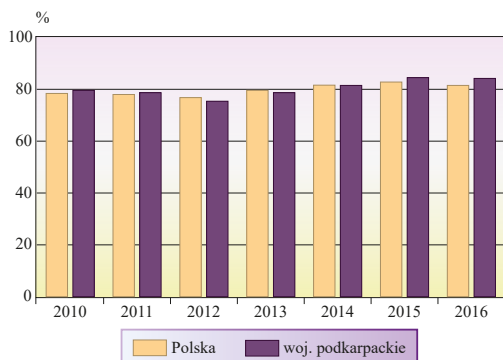
Wykres 55. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności

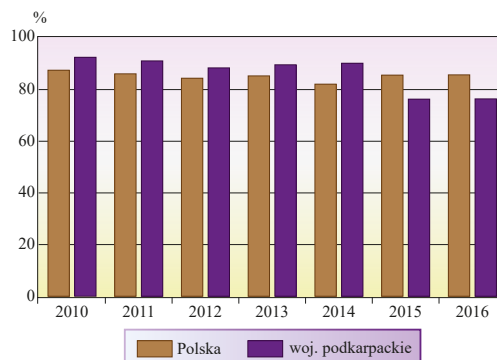
Wykres 56. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania

Wykres 57. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw

Wykres 58. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Uzyskane w 2016 r. w województwie podkarpackim wyniki budownictwa mieszkaniowego były lepsze niż rok wcześniej. Zwiększyła się liczba i powierzchnia mieszkań oddanych do użytkowania, liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz liczba rozpoczętych budów. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż przed rokiem.

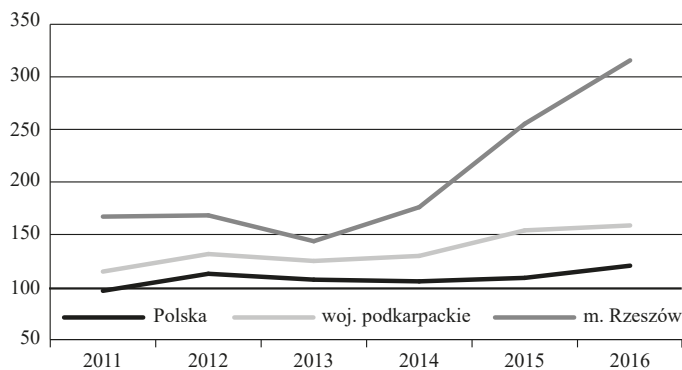
W 2016 r. w województwie podkarpackim oddano do użytkowania 7875 mieszkań, tj. o 3,1% więcej niż rok wcześniej i o 58,6% więcej w porównaniu z liczbą mieszkań oddanych w 2010 r. W kraju oddano do użytkowania o 10,6% więcej mieszkań w porównaniu z rokiem poprzednim i o 20,3% więcej w odniesieniu do 2010 r.

Informacje o mieszkańach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tabl. 21. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,8	4,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	99,8	94,5
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	4,5	4,9	5,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	4,4	4,5
WOJ. PODKARPACKE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,3	3,6	3,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	118,5	108,4	107,1
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	3,9	3,6	4,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	3,6	3,4	3,8
M. RZESZÓW			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,2	12,9	15,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	82,0	65,1	64,9
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	7,0	12,9	18,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	8,4	13,1	16,9

Wykres 59. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100

W 2016 r., podobnie jak w latach poprzednich, w województwie podkarpackim największy udział w strukturze mieszkań oddanych do użytkowania miało budownictwo indywidualne (66,5%), pomimo, że odnotowano w nim spadek (o 3,0%) liczby oddanych mieszkań w porównaniu z 2015 r. Natomiast w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, którego udział w liczbie ogółem mieszkań oddanych do użytko-

wania stanowił 26,5% zanotowano wzrost liczby oddanych mieszkań o 23,1%.

Tabl. 22. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podkarpackim**

Formy budownictwa	2015				2016			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2015 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	7640	100,0	118,7	108,4	7875	100,0	103,1	107,1
w tym:								
indywidualne	5399	70,7	107,6	130,9	5237	66,5	97,0	133,4
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1698	22,2	215,5	54,2	2090	26,5	123,1	55,8
spółdzielcze	375	4,9	69,8	54,5	524	6,7	139,7	52,5
komunalne (gminne)	70	0,9	350,0	50,1	24	0,3	34,3	35,3

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie podkarpackim w 2016 r. wyniosła 107,1 m² (w kraju – 94,5 m²) i zmniejszyła się o 1,3 m² w porównaniu z powierzchnią z roku poprzedniego (w kraju o 5,3 m²). W porównaniu z 2010 r. przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w województwie podkarpackim zmniejszyła się o 11,4 m², a w Polsce o 11,6 m².

Powierzchnia użytkowa mieszkania
jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Najwyższą średnią powierzchnią użytkową charakteryzowały się mieszkania w budownictwie indywidualnym – 133,4 m², a najniższą mieszkania komunalne – 35,3 m².

W 2016 r. największe mieszkania oddano do użytkowania w powiatach: bieszczadzkim (przeciętna powierzchnia użytkowa wyniosła 174,3 m²), sanockim (147,9 m²) i dębickim (147,0 m²), a najmniejsze w Rzeszowie (64,9 m²) i Krośnie (91,3 m²).

W 2016 r. w województwie podkarpackim wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłosze-

nia z projektem budowlanym 9331 mieszkań, tj. o 21,8% więcej niż przed rokiem i o 13,2% więcej niż w 2010 r. (w kraju wydano o 12,0% więcej pozwoleń niż przed rokiem i o 20,9% więcej w odniesieniu do 2010 r.).

Najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań w 2016 r. wydano inwestorom indywidualnym (66,1% ogółu) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (32,0%). Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w skali roku wzrosła w budownictwie komunalnym prawie 6-krotnie, w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – o 76,7% oraz w budownictwie indywidualnym – o 3,9%. W 2016 r., podobnie jak w 2015 r., nie wydano żadnego pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę mieszkań w budownictwie spółdzielczym, zakładowym i społecznym czynszowym.

Tabl. 23. **Mieszkania^a, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie podkarpackim**

Formy budownictwa	2015			2016		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2015 = 100
O g ó ł e m	7658	100,0	100,7	9331	100,0	121,8
w tym:						
indywidualne	5936	77,5	101,2	6168	66,1	103,9
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1692	22,1	108,5	2989	32,0	176,7
komunalne (gminne)	30	0,4	30,3	174	1,9	6-krotnie

a Dane meldunkowe.

Mniejszą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na budowę lokali mieszkalnych wydano w 5 powiatach, przy czym najwyższy spadek odnotowano w powiecie jarosławskim (o 47,2%) oraz powiecie kolbuszowskim (o 24,1%), natomiast największy wzrost zaobserwowano w Tarnobrzegu (prawie pięciokrotny), powiecie leskim (o 67,0%) i stalowowolskim (o 65,2%).

W 2016 r. rozpoczęto budowę 8108 mieszkań, tj. o 13,3% więcej niż w 2015 r. (w skali kraju zanotowano wzrost o 3,3%). W porównaniu z 2010 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zwiększyła się w województwie podkarpackim o 6,5% (w kraju wzrosła o 10,0%).

Największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto w 2016 r. w województwie podkarpackim, zanotowano w budownictwie indywidualnym – 5494 oraz w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 1993. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto w budownictwie spółdzielczym o 137,3%, w komunalnym o 15,4%, w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem o 9,6%, a w budownictwie indywidualnym o 8,4%.

W przekroju powiatowym, w porównaniu z 2015 r. największy wzrost odnotowano w Tarnobrzegu (prawie 3,5-krotny) oraz w powiecie przemyskim (o 51,3%) i strzyżowskim (o 51,0%), znacząco wzrosła także liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto w powiecie leskim (o 34,2%) oraz jasielskim (o 33,6%). Spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto wystąpił w 11 powiatach, z czego największy w Przemyślu (o 64,5%) i powiecie bieszczadzkim (o 47,9%). Stosunkowo wysoki spadek odnotowano również w powiecie łańcuckim (o 18,4%) i nizańskim (o 17,2%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał,
  - „Budownictwo mieszkaniowe w województwie podkarpackim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w **Banku Danych Lokalnych**.
-

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2016 r. w województwie podkarpackim sprzedaż detaliczna była wyższa niż przed rokiem, ale tempo tego wzrostu było niższe niż w 2015 r. Zmniejszyła się sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych, natomiast w hurtowych pozostała na poziomie ubiegłego roku.

Sprzedaż detaliczna zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe w 2016 r. była (w cenach bieżących) o 2,8% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 14,1% w 2015 r.). W kraju sprzedaż detaliczna wzrosła o 4,0% w porównaniu z rokiem poprzednim (w 2015 r. wzrosła o 0,9%). W województwie we wszystkich kwartalnych okresach narastających sprzedaż była wyższa w porównaniu z analogicznymi okresami ub. roku osiągając najwyższy poziom w I kwartale.

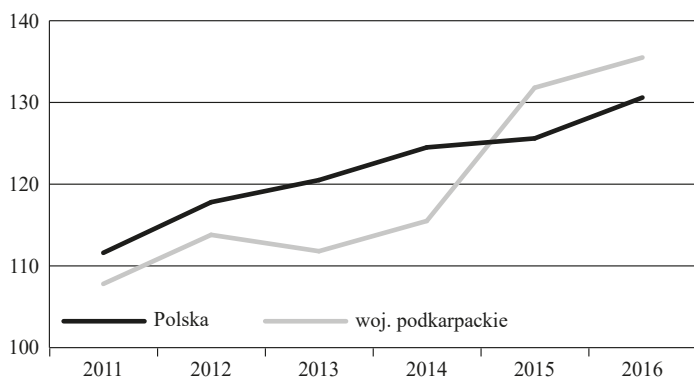
Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	100,9	104,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	108,4	107,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	89,7	96,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	102,3	107,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	109,3	103,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	106,3	110,7
Tekstylia, odzież, obuwie	113,1	108,2	111,5
Meble, RTV, AGD	123,0	104,3	108,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	115,9	105,4
Pozostałe	95,9	87,7	91,7
WOJ. PODKARPACKIE			
O g ó ł e m	102,6	114,1	102,8
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	103,3	92,1	129,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	106,4	103,4	109,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	105,9	109,1	95,2
Tekstylia, odzież, obuwie	117,1	118,4	102,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	108,4	124,7	100,6
Pozostałe	106,5	92,6	105,0

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Wykres 60. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W 2016 r. wzrost sprzedaży detalicznej w skali roku odnotowano w większości grup przedsiębiorstw. Wysoki wzrost wystąpił w jednostkach zajmujących się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 29,0%, po spadku o 7,9% w ub. roku), żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 9,3%) oraz w grupie pozostałe (o 5,0%). Udział tych trzech grup sprzedających towary w ogólnej wartości sprzedaży wyniósł

60,2% i w stosunku do 2015 r. wzrósł o 4,5 p. proc. W mniejszym stopniu wzrosła sprzedaż tekstyliów, odzieży, obuwia (o 2,2%), a także prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach (o 0,6%). Po wzroście w poprzednim roku obniżyła się pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 4,8%).

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie podkarpackim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	99,1	102,9	102,2	114,1	118,6	109,1	112,3	102,8
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	86,5	85,4	89,1	92,1	114,1	130,6	130,1	129,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	103,6	104,2	103,9	103,4	127,0	108,1	108,4	109,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	103,2	101,8	114,6	109,1	90,3	89,2	94,6	95,2
Tekstylia, odzież, obuwie	118,0	118,4	120,0	118,4	108,0	100,9	105,1	102,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	126,4	129,4	124,5	124,7	103,7	105,7	102,0	100,6
Pozostałe	89,5	92,8	92,5	92,6	100,0	101,3	103,4	105,0

^a Patrz notka do tabl. 24 na str. 71.

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2016 r. największy udział miały przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (29,3% wobec 27,5% w 2015 r.), a mniejszy należące do grupy pozostałe (19,4% wobec 19,0%) oraz zajmujące się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części (11,5% wobec 9,2% w roku poprzednim).

W 2016 r. sprzedaż hurtowa w cenach bieżących w przedsiębiorstwach handlowych była o 2,4% niższa niż przed rokiem (w kraju wyższa o 6,0%), w tym w jednostkach hurtowych pozostała na poziomie roku ubiegłego (w Polsce wzrosła o 3,4%). W województwie podkarpackim najwyższy wzrost sprzedaży hurtowej zanotowano w grupie sprzedaży realizowanej na zlecenie (o 54,5%), ale udział tej grupy w sprzedaży hurtowej ogółem był niewielki i wynosił niecały 1%. Wzrosła również sprzedaż agd, rtv, artykułów użytku domowego (o 14,1%), a udział tej grupy był wyższy i wynosił ponad 9%. Sprzedaż półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 1,0%, ale udział tej grupy był najwyższy i stanowił prawie 64%. Obniżyła się również sprzedaż żywności (o 8,8%) o udziale wynoszącym ponad 9%.

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał.
-

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2016 r. w województwie podkarpackim wyniki finansowe osiągnięte przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe były korzystniejsze niż uzyskane w roku poprzednim. Wyższy wzrost przychodów z całokształtu działalności, przy nieco niższym wzroście kosztów ich uzyskania wpłynął na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Wyższe były zarówno wskaźniki rentowności jak i płynności finansowej.

Przychody z całokształtu działalności osiągnięte przez przedsiębiorstwa z województwa podkarpackiego w 2016 r. wyniosły 92500,2 mln zł i były o 9,1% wyższe niż w 2015 r., natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 86350,8 mln zł i zwiększyły się o 6,2%. Wyższy wzrost przychodów z całokształtu działalności przy niższym wzroście kosztów ich uzyskania wpłynął na obniżenie wskaźnika poziomu kosztów w skali roku o 2,5 p. proc. do poziomu 93,4% (w kraju obniżył się o 0,7 p. proc. i wyniósł 95,0%).

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047).

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

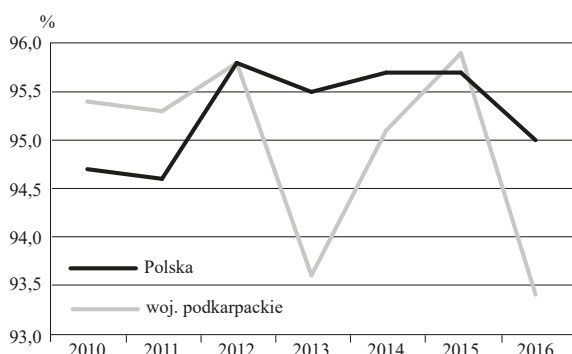
Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 4110,7 mln zł i był o 9,7% wyższy niż w poprzednim roku. Wzrost wyniku na pozostałej działalności operacyjnej (z 74,4 mln zł w 2015 r. do 2254,6 mln zł w 2016 r.) oraz wzrost wyniku na operacjach finansowych (z minus 313,2 mln zł do minus 215,9 mln zł) ukształtowały wynik finansowy brutto na poziomie 6149,4 mln zł, tj. o 75,3% więcej niż w 2015 r. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto podatkiem dochodowym zmniejszyły się w skali roku o 0,9% do 383,2 mln zł, co skutkowało zamknięciem 2016 roku wynikiem finansowym netto na poziomie 5766,2 mln zł (o 84,7% wyższym niż w 2015 r.).

W 2016 r. przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów uzyskane przez przedsiębiorstwa z województwa podkarpackiego wyniosły 88424,6 mln zł i były wyższe niż w ubiegłym roku o 6,4%, a koszty ich uzyskania wyniosły 84313,8 mln zł i zwiększyły się w skali roku o 6,2%.

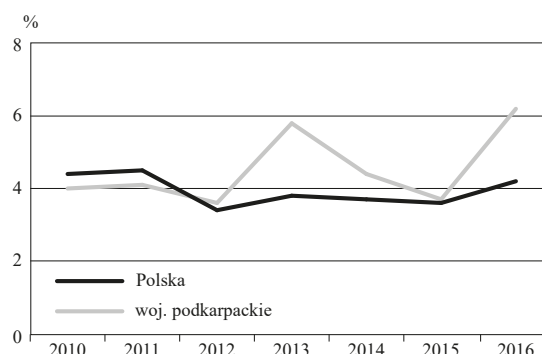
Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

Wykres 61. Wskaźnik poziomu kosztów

Wykres 62. Wskaźnik rentowności obrotu netto

W 2016 r. zysk netto wykazało 84,2% badanych przedsiębiorstw wobec 84,5% przed rokiem, a udział ich przychodów w przychodach z całokształtu działalności zwiększył się z 76,3% w 2015 r. do 76,4%.

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

W skali roku odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych województwa podkarpackiego. Wyższe w stosunku do 2015 r. były wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (o 0,1 p. proc.) oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto (po 2,5 p. proc.). W kraju, w stosunku do 2015 r., również odnotowano wzrost wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (o 0,5 p. proc.) oraz wskaźnika rentowności obrotu brutto (o 0,7 p. proc.) i obrotu netto (o 0,6 p. proc.).

Tabl. 26. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,7	95,0
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,5	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,3	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,6	4,2
Wskaźnik płynności I stopnia	39,7	38,3	38,8
Wskaźnik płynności II stopnia	105,5	101,0	102,0
WOJ. PODKARPACKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	95,4	95,9	93,4
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,2	4,5	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,6	4,1	6,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,0	3,7	6,2
Wskaźnik płynności I stopnia	29,1	28,7	33,5
Wskaźnik płynności II stopnia	105,9	113,4	114,2

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

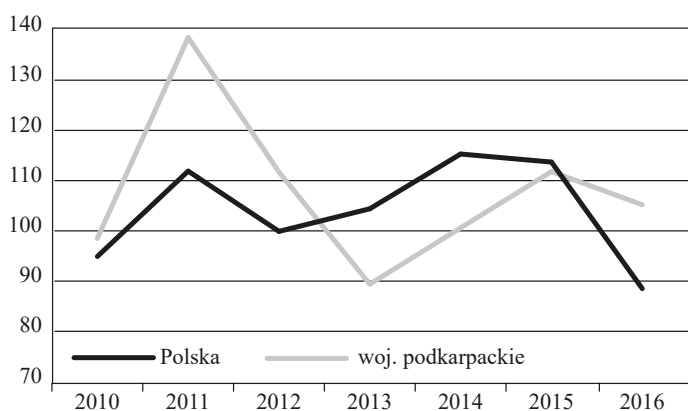
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w **Banku Danych Lokalnych**.

NAKLADY INWESTYCYJNE

W 2016 r. nakłady inwestycyjne poniesione przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa podkarpackiego były wyższe niż w poprzednim roku. W porównaniu z 2015 r. wyższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, przy wyższej liczbie nowych inwestycji.

Wykres 63. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2016 r. przez badane przedsiębiorstwa województwa podkarpackiego osiągnęły wartość 3138,0 mln zł i były (w cenach bieżących) wyższe od poniesionych rok wcześniej o 5,2%. W kraju wartość nakładów inwestycyjnych obniżyła się (w cenach bieżących) w skali roku o 11,5%.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	136474,6	120825,1
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	39,3	35,3
Zakupy	56,8	59,4	63,4
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	46,4	51,0
środków transportu	11,3	13,0	12,4

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
WOJ. PODKARPACKIE			
O g ó l e m w mln zł	1916,7	2982,6	3138,0
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	30,9	32,5	27,5
Zakupy	68,4	67,2	72,4
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	58,6	59,5	66,1
środków transportu	9,8	7,7	6,3

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2016 r. z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych zrealizowanych przez podkarpackie przedsiębiorstwa na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia przeznaczono 2074,1 mln zł (o 16,9% więcej niż rok wcześniej), na budynki i budowle 862,3 mln zł (o 11,1% mniej), a na środki transportu – 197,4 mln zł (o 14,5% mniej). Wartość zakupów inwestycyjnych wyniosła 2271,5 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 13,3%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem zwiększył się w skali roku o 5,2 p. proc.

Wyższe nakłady, w porównaniu z 2015 r., odnotowano m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 19,2%), natomiast niższe m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 51,9%), budownictwie (o 15,8%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,6%).

W omawianym roku w województwie podkarpackim inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 78,8% ogółu poniesionych nakładów), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (8,3%), dostawy wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (2,5%) oraz obsługi rynku nieruchomości (o 2,2%).

W strukturze nakładów według sekcji, w porównaniu z 2015 r., najwyższy wzrost udziału zanotowały jednostki w przetwórstwie przemysłowym (o 9,3 p. proc.), natomiast największy spadek w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,0 p. proc.).

W 2016 r. w województwie podkarpackim rozpoczęto 1616 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 987,2 mln zł, podczas gdy w roku poprzednim rozpoczęto 1530 nowych inwestycji o wartości kosztorysowej 898,2 mln zł. W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji wzrosła o 4,6%, a ich wartość kosztorysowa zwiększyła się o 17,8%. W regionie na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 14,5% wartości kosztorysowej wszystkich rozpoczętych inwestycji (przed rokiem 23,1%). Wzrosła w skali roku wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych przez przedsiębiorstwa działające w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 51,3%), w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 18,9%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 8,4%), natomiast zmniejszyła się wartość kosztorysowa inwestycji w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 22,8%).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie podkarpackim znajdują się w niżej wymienionych publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- *„Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,*
- *„Biuletyn statystyczny województwa podkarpackiego” – publikacja dostępna co kwartał,*

*jak również w **Banku Danych Lokalnych**.*

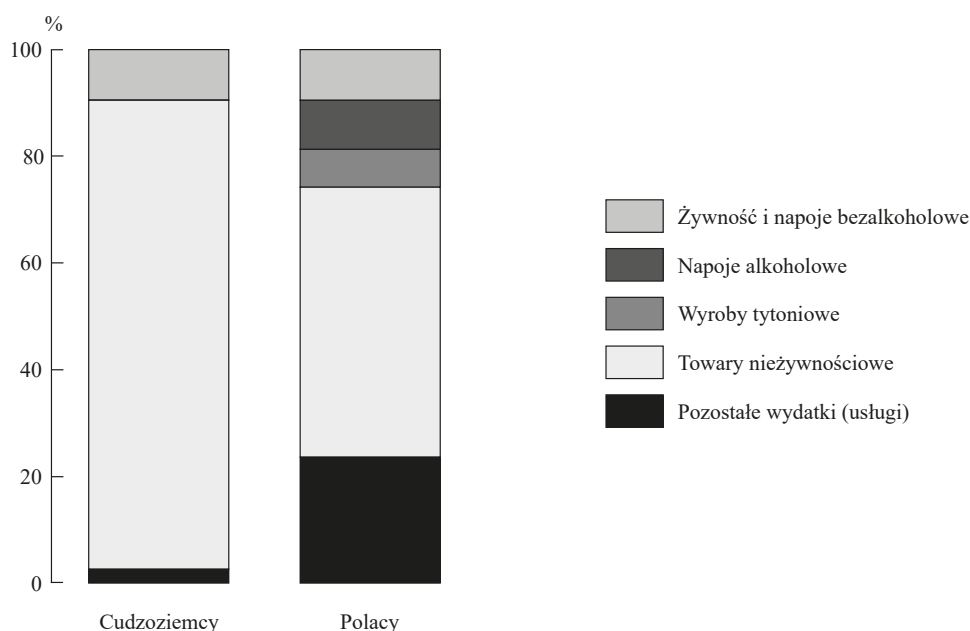
WYDATKI CUDZOZIEMCÓW W POLSCE I POLAKÓW ZA GRANICĄ PRZEKRACZAJĄCYCH GRANICĘ POLSKO-UKRAIŃSKĄ NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODKARPAC-KIEGO

Długość granicy Polski z Ukrainą przebiegająca w województwie podkarpackim wynosi 239 km. Szacunkowa wartość zakupionych w Polsce towarów i usług przez obcokrajowców (nierezydentów) przekraczających granicę polsko-ukraińską na terenie województwa podkarpackiego w 2016 r. wyniosła ok. 4,0 mld zł, natomiast w poprzednim roku – 3,6 mld zł. Cudzoziemcy na zakup towarów nieżywnościowych przeznaczyci w 2016 r. ok. 88% swoich wydatków, na żywność i napoje bezalkoholowe ok. 9%, a na pozostałe wydatki (usługi) ok. 3%. Spośród artykułów nieżywnościowych największym zainteresowaniem cudzoziemców cieszyły się materiały do budowy, remontu i konserwacji mieszkania lub domu (ok. 40% wydatków na towary nieżywnościowe), sprzęt RTV i AGD (ok. 25%) oraz części i akcesoria do środków transportu (ok. 9%).

Szacunkowa wartość zakupionych za granicą towarów i usług przez mieszkańców Polski przekraczających granicę polsko-ukraińską na terenie województwa podkarpackiego w 2016 r. wyniosła około 128,3 mln zł, a rok wcześniej – 118,3 mln zł. Mieszkańcy Polski, przekraczający omawianą granicę na terenie województwa podkarpackiego w 2016 r., ok. 51% wydatkowanych za granicą środków przeznaczyci na zakup towarów nieżywnościowych, głównie na zakup paliwa.

Prezentowaną informację opracowano na podstawie wyników badań „Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej” oraz „Uczestnictwo mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach”. Badania prowadzone od 2014 r. wspólnie przez Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Rzeszowie we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim oraz Ministerstwem Sportu i Turystyki są wynikiem integracji kilku badań (w tym „Badania obrotu towarów i usług w ruchu granicznym na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski”). Badanie podróży cudzoziemców (nierezydentów) do Polski prowadzone jest w otoczeniu wybranych przejść granicznych z ruchem osobowym. Badanie podróży cudzoziemców (nierezydentów) obejmuje wyjeżdżających z Polski przez wewnętrzną i zewnętrzną granicę UE na terenie Polski. Badaniu (ankietyzacji) nie podlegają osoby przebywające w Polsce powyżej 1 roku (z wyjątkiem osób podróżujących w celach edukacyjnych i zdrowotnych). Dane dotyczące wydatków poniesionych przez cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce uwzględniają towary zakupione w Polsce w celu odsprzedaży w kraju nierezydenta. Badanie uczestnictwa Polaków (rezydentów) w podróżach prowadzone jest w gospodarstwach domowych metodą wywiadu bezpośredniego. Badaniu nie podlegają osoby przebywające za granicą powyżej 1 roku (z wyjątkiem osób podróżujących w celach edukacyjnych i zdrowotnych). Prezentowane dane dotyczące wydatków rezydentów poniesionych za granicą obejmują wydatki finansowane tylko ze środków własnych (nie są wliczane wydatki finansowane przez zakład pracy oraz inne osoby i instytucje), uwzględniają towary zakupione za granicą w celu odsprzedaży w Polsce. Dane o ruchu granicznym na zewnętrznej granicy UE na terenie Polski pochodzą z Komendy Głównej Straży Granicznej.

Wykres 64. **Struktura wydatków poniesionych przez cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą przekraczających granicę lądową z Ukrainą na terenie województwa podkarpackiego w 2016 r.**

Znaczny udział w strukturze wydatków mieszkańców Polski przekraczających granicę zewnętrzną lądową w województwie podkarpackim miały pozostałe wydatki (usługi) – ok. 24%, natomiast żywność i napoje bezalkoholowe – ok. 10%.

Tabl. 28. **Średnie wydatki poniesione przez 1 cudzoziemca w Polsce przekraczającego lądową granicę z Ukrainą na terenie województwa podkarpackiego w zł**

Wyszczególnienie	2015	2016
Wydatki ogółem	751	780
z tego:		
zakup żywności i napojów bezalkoholowych	72	74
zakup towarów nieżywnościowych	663	685
pozostałe wydatki (usługi)	17	20

Cudzoziemcy przekraczający granicę polsko-ukraińską w województwie podkarpackim, jako główny cel wizyty w 2016 r. deklarowali dokonanie zakupów – 90%. Udział obcokrajowców, przybywających do Polski przez lądową granicę z Ukrainą w województwie podkarpackim w celach służbowych/zawodowych wyniósł w 2016 r. ok. 3%. Nierezydenci podróżujący przez Polskę tranzytem, którzy przekraczali omawiany odcinek granicy w 2016 r. stanowili ok. 1%.

Wyjazdy zagraniczne mieszkańców Polski były związane w dużej mierze również z zakupami – 77%. Cel odwiedzin u krewnych i znajomych deklarowało – ok. 10% respondentów, a wypoczynek, rekreację, wakacje – ok. 4%, natomiast cel zawodowy – ok. 3% Polaków przekraczających granicę lądową z Ukrainą.

Tabl. 29. Średnie wydatki poniesione przez 1 Polaka za granicą przekraczającego lądową granicę z Ukrainą na terenie województwa podkarpackiego w zł

Wyszczególnienie	2015	2016
Wydatki ogółem	182	176
w tym:		
zakup żywności i napojów bezalkoholowych	18	17
zakup towarów nieżywnościowych	86	89
pozostałe wydatki (usługi)	43	42

Przystąpienie Polski do strefy Schengen zapewniło swobodę przepływu osób na granicy RP z państwami członkowskimi Unii Europejskiej, ale spowodowało także pewne utrudnienia w przekraczaniu granicy przez cudzoziemców zza wschodniej granicy (konieczność posiadania wiz). W celu ułatwienia przekraczania granicy polsko-ukraińskiej została podpisana umowa o zasadach małego ruchu granicznego z Ukrainą, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2009 r.¹

W związku z tym, że w Polsce w lipcu odbywał się szczyt NATO i Światowe Dni Młodzieży w okresie od 4 lipca do 2 sierpnia 2016 r. umowa o MRG była zawieszona przez stronę Polską w części dotyczącej wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mieszkańców strefy przygranicznej Ukrainy.

Funkcjonowanie małego ruchu granicznego wywarło korzystny wpływ na zwiększenie

Strefa przygraniczna – strefa, która nie sięga dalej niż 30 kilometrów od granicy. Jednostki podziału administracyjnego, które mają być uznane za strefę przygraniczną, są określane przez zainteresowane państwa w umowach dwustronnych. Jeżeli część którejkolwiek takiej jednostki jest położona między 30 a 50 kilometrem od linii granicy, uznaje się ją mimo to za część strefy przygranicznej.²

ruchu oraz wielkość wydatków ponoszonych przez cudzoziemców w polskiej strefie przygranicznej. Na Podkarpaciu w strefie przygranicznej z Ukrainą znajdują się 43 gminy położone w 8 powiatach (bieszczadzkim, brzozowskim, jarosławskim, leskim, lubaczowskim, przemyskim i sanockim) oraz miasto na prawach powiatu – Przemyśl. W 2016 r., według danych Komendy Głównej Straży Granicznej, w ramach małego ruchu granicznego odnotowano 4,8 mln przekroczeń granicy polsko-ukraińskiej na terenie województwa podkarpackiego (o 12,9% mniej niż w 2015 r.). Stanowiło to 46,6% przekroczeń cudzoziemców tego odcinka granicy.

Publikacja „Ruch graniczny oraz wydatki cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą w 2016 r.”

z rocznymi wynikami badań ukaże się w październiku 2017 r.

---

¹ Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisana w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku, oraz Protokół, podpisany w Warszawie dnia 22 grudnia 2008 roku, między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zmianie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku (DzU z 2009 r. nr 103, poz. 858), Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o ratyfikacji Drugiego Protokołu między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy zmieniającego Umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisaną w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku, podpisanego w Warszawie dnia 17 grudnia 2014 r. (DzU z 2015 r., 1178).

² Rozporządzenie (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiające przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniające postanowienia Konwencji z Schengen (Dz.Ur. UE nr L 405 z dnia 30 grudnia 2006 r.), z późn. zm.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM

SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Ludność ^{ab} (w tys.)	2098,3	2127,9	2128,7	2130,0	2129,3	2129,2	2127,7	2127,7	Population ^{ab} (in thous.)
Na 1000 ludności:									Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	5,59	6,21	5,79	5,57	5,01	5,30	5,10	5,23	marriages contracted
urodzenia żywe	9,74	10,34	9,93	9,89	9,57	9,37	9,20	9,53	live births
zgony	8,68	8,60	8,56	8,64	8,73	8,63	9,13	8,98	deaths
przyrost naturalny	1,06	1,74	1,37	1,25	0,84	0,75	0,07	0,54	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,13	-0,91	-1,02	-0,91	-1,46	-1,06	-1,27 ^c	-0,77	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d (w tys.)	203,9	225,2	232,6	230,5	223,3	224,0	223,9	226,1	Average paid employment in the enterprise sector ^c (in thous.)
rok poprzedni = 100	.	102,6	103,3	99,1	96,9	100,3	99,9	101,0	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	164,0	142,3	146,2	153,8	154,2	137,9	123,5	107,6	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	18,5	15,4	15,5	16,4	16,3	14,6*	13,2	11,6	Registered unemployment rate ^a (in %)
Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (w %)	89,0	85,5	85,9	84,9	88,3	88,8	88,3	87,4	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	436	148	152	131	115	102	84	51	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e (w %)	54,2	56,6	56,3	56,3	56,2	54,5	54,2	55,9	Activity rate by LFS ^d (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^e (w %)	45,2	50,0	49,3	48,8	48,1	46,9	48,0	50,6	Employment rate by LFS ^d (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^e (w %)	16,6	11,6	12,4	13,2	14,3	14,0	11,7	9,6	Unemployment rate by LFS ^d (in %)

^a Stan w końcu roku. ^b Od 2010 r. dane opracowano na podstawie wyników NSP 2011. ^c Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 rok, w przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^e Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r.

a As of the end of the year. b Since 2010 data was prepared on the basis of the results of NSP 2011. c The calculation of net migration included: in the case of internal migration – data for 2015, in the case of international migration – data for to 2014. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. e Annual average; data are not fully comparable with the results from years preceding 2010.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM (cd.)

SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie									<i>Average monthly gross wages and salaries</i>
brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	1983,31	2777,74	2914,02	3016,17	3148,16	3281,07	3399,62	3555,89	<i>in the enterprise sector^a (in zł)</i>
Przeciętna miesięczna liczba emerytów									<i>Average monthly number of retirees</i>
i rencistów (w tys.)	487,0	472,2	466,5	463,0	458,4	452,8	451,7	452,0	<i>and pensioners (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	98,9	98,1	98,8	99,2	99,0	98,8	99,8	100,1	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta									<i>Average monthly gross retirement pay</i>
brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	955,13	1351,01	1423,74	1514,64	1600,77	1660,43	1720,93	1755,86	<i>and pension paid by ZUS (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	102,8	106,7	105,4	106,4	105,7	103,7	103,6	102,0	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta									<i>Average monthly gross retirement pay</i>
brutto rolników indywidualnych (w zł)	722,98	925,13	958,23	1028,24	1091,30	1115,31	1150,49	1156,19	<i>and pension for farmers (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	101,7	105,0	103,6	107,3	106,1	102,2	103,2	100,5	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)</i>
ogółem	102,3	103,2	104,9	104,1	100,7	100,2	98,9	99,1	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,8	106,2	104,1	102,1	99,6	98,6	100,3	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwie	97,3	100,7	101,8	98,3	97,3	98,0	96,7	96,5	<i>clothing and footwear</i>
mieszkanie	103,7	103,6	106,0	105,4	100,9	101,3	100,0	98,7	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	28,8	31,9	30,2	32,4	29,9	34,1	32,3	.	<i>Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt</i>
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu):									<i>Farm animals stock per 100 ha agricultural land (as of June):</i>
bydło	23,6	18,7 ^b	16,6	16,7	16,6	16,5	16,6	15,6	<i>cattle</i>
trzoda chlewna ^c	48,9	48,6 ^b	30,6	30,5	30,0	33,5	29,1	29,8	<i>pigs^c</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^c W latach 2011-2013 stan w końcu lipca.
^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b Data of Agricultural Census as of 30 June. ^c In the years 2011-2013 as of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM (cd.)

SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):									Price indices of procurement (previous year = 100):
ziarna zbóż (bez siewnego)	73,9	125,2	127,5	116,3	87,3	80,6	100,0	88,7	cereal grain (excluding sowing seed)
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	113,5	103,9	108,6	123,5	99,0	94,9	102,4	100,2	cattle for slaughter (excluding calves)
żywca rzeźnego wieprzowego	91,9	84,5	119,7	114,9	98,7	92,4	87,9	107,1	pigs for slaughter
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:									Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:
1 kg żyta	10,9	7,4	5,4	6,6	6,9	6,9	7,1	7,6	per kg of rye
1 kg jęczmienia	8,6	5,8	4,7	6,1	5,7	5,6	5,8	6,4	per kg of barley
Produkcja sprzedana przemysłu ^{bc} (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	.	118,8	109,9	105,4	108,3	100,3	102,1	110,2	Sold production of industry ^{bc} (previous year = 100; constant prices) ^c
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b									Average paid employment in industry ^b
w tys.	119,6	118,2	120,4	119,3	117,5	117,5	119,5	123,6	(in thous.)
rok poprzedni = 100	.	99,7	101,8	99,1	98,5	100,0	101,7	103,4	previous year = 100
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	107,5	115,7	102,3	96,8	107,5	99,8	76,2	Sold production of construction ^b (previous year = 100 ; current prices)
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	114,2	115,7	99,2	93,3	108,7	86,9	75,9	Construction and assembly production ^b (previous year = 100; current prices)
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b									Average paid employment in construction ^b
w tys.	15,3	19,8	21,1	21,2	20,3	19,2	17,7	16,5	(in thous.)
rok poprzedni = 100	.	109,0	106,8	100,1	95,8	94,7	92,4	92,8	previous year = 100

^a Ceny bieżące bez VAT. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^c W roku 2010 – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.), od 2011 r. – ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

^a Current prices excluding VAT. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^c In 2010 – 2005 constant prices (2005 average current prices), since 2011 – 2010 constant prices (2010 average current prices).

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM (dok.)

SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	4080	4965	5697	6526	6197	6437	7640	7875	Dwellings completed
rok poprzedni = 100	89,3	90,8	114,9	114,6	95,0	103,9	118,7	103,1	previous year = 100
na 1000 ludności	1,9	2,3	2,7	3,1	2,9	3,0	3,6	3,7	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa									average usable floor space per dwelling
1 mieszkania (w m ²)	125,3	118,5	117,8	113,5	119,0	116,6	108,4	107,1	(in m ²)
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok									Retail sale of goods ^a (previous year = 100;
poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	102,6	107,8	105,6	98,2	103,3	114,1	102,8	current prices)
Podmioty gospodarki narodowej ^b	139059	152618	151091	155034	159627	162556	165155	167749	Entities of the national economy ^b
rok poprzedni = 100	99,7	105,3	99,0	102,6	103,0	101,8	101,6	101,6	previous year = 100
w tym spółki handlowe	5822	7452	7996	8660	9513	10452	11846	13402	of which commercial companies
rok poprzedni = 100	104,6	106,4	107,3	108,3	109,8	109,9	113,3	113,1	previous year = 100
w tym z udziałem kapitału									of which with foreign capital
zagranicznego	739	973	1042	1157	1308	1511	1687	2041	participation
rok poprzedni = 100	109,0	106,6	107,1	111,0	113,1	115,5	111,6	121,0	previous year = 100
Wskaźnik poziomu kosztów w przed-									
siębiorstwach niefinansowych ^c (w %)	.	95,4	95,3	95,8	93,6	95,1	95,9	95,0	Cost level indicator in enterprises ^c (in %)
Wskaźnik rentowności obrotu w przed-									Turnover profitability rate in enter-
siębiorstwach niefinansowych ^c (w %):									prises ^c (in %):
brutto	.	4,6	4,7	4,2	6,4	4,9	4,1	5,0	gross
netto	.	4,0	4,1	3,6	5,8	4,4	3,7	4,2	net
Nakłady inwestycyjne w przedsiębior-									Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł;
twach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	1645,9	1916,7	2655,4	2967,0	2653,4	2668,1	2982,6	3138,0	current prices)
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	.	98,5	138,5	111,7	89,4	100,6	111,8	105,2	previous year = 100 (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Ludność ^a (w tys.)	A	x	x	x	x	x	2127,3	x	x	x	x	x	2127,7
Population ^a (in thous.)	B	x	x	x	x	x	2126,8	x	x	x	x	x	2127,7
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	224,2	224,1	224,0	224,1	223,9	223,3	223,2	222,1	222,5	223,3	223,7	224,4
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	225,1	225,1	226,0	225,4	225,9	226,9	227,4	227,5	227,8	228,4	228,2	227,2
poprzedni miesiąc = 100	A	100,5	99,9	100,0	100,0	99,9	99,7	100,0	99,5	100,2	100,4	100,2	100,3
previous month = 100	B	100,3	100,0	100,4	99,7	100,2	100,4	100,2	100,0	100,1	100,3	99,9	99,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,5	99,4	99,3	99,4	99,3	98,9	99,7	99,2	99,2	99,7	100,0	100,6
corresponding month of previous year = 100	B	100,4	100,4	100,9	100,6	100,9	101,6	101,9	102,4	102,4	102,3	102,0	101,3
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	144,0	144,1	139,9	133,9	126,5	120,6	119,5	119,4	118,3	117,8	120,2	123,5
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	129,2	128,8	125,0	117,4	111,9	108,0	106,6	107,4	105,4	104,6	105,3	107,6
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	15,2	15,2	14,8	14,2	13,6	13,0	12,9	12,9	12,8	12,7	12,9	13,2
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	13,7	13,7	13,3	12,6	12,1	11,7	11,5	11,6	11,4	11,3	11,4	11,6
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	3242	4689	6189	6668	6573	6003	5410	5287	6050	4498	3907	2760
Job offers declared during a month	B	3548	6464	7969	7500	6492	6644	5856	6459	7168	5766	5072	3472
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	76	69	52	40	40	43	39	38	39	59	55	84
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	63	40	36	33	29	27	32	27	22	29	33	51
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	3204,55	3274,15	3459,87	3352,83	3371,26	3296,16	3428,52	3327,11	3391,35	3428,81	3418,13	3632,94
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	3358,01	3457,49	3563,54	3543,20	3490,50	3495,50	3536,17	3544,01	3518,80	3538,50	3585,78	3783,56
poprzedni miesiąc = 100	A	90,1	102,2	105,7	96,9	100,5	97,8	104,0	97,0	101,9	101,1	99,7	106,3
previous month = 100	B	92,4	103,0	103,1	99,4	98,5	100,1	101,2	100,2	99,3	100,6	101,3	105,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,2	102,7	107,5	100,7	104,0	103,6	105,1	103,0	104,5	103,4	104,6	102,2
corresponding month of previous year = 100	B	104,8	105,6	103,0	105,7	103,5	106,0	103,1	106,5	103,8	103,2	104,9	104,1

a Stan w końcu okresu. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Wskaźnik cen:													
<i>Price indices of:</i>													
towarów i usług konsumpcyjnych													
<i>consumer goods and services</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	x	x	98,2 ^a	x	x	98,9 ^b	x	x	99,1 ^c	x	x	99,2 ^d
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	x	x	98,7 ^a	x	x	98,7 ^b	x	x	98,9 ^c	x	x	100,1 ^d
skupu ziarna zbóż ^e :													
<i>procurement of cereal grain^e:</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	106,6	100,7	93,6	98,3	97,8	96,8	105,4	97,8	101,0	103,0	101,9	102,1
<i>previous month = 100</i>	B	99,0	95,8	96,4	100,1	104,1	100,2	92,8	94,9	102,7	100,0	102,8	108,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	89,7	92,8	86,4	80,8	77,4	80,5	100,8	98,3	102,2	110,3	111,3	104,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	97,0	92,2	94,9	96,7	102,9	106,5	93,7	90,8	92,3	89,6	90,4	95,7
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) ^e :													
<i>procurement of cattle for slaughter (excluding calves)^e:</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	106,9	106,5	94,3	99,1	99,8	100,5	95,0	102,8	101,1	97,4	99,8	102,6
<i>previous month = 100</i>	B	100,5	104,7	96,9	97,9	101,6	102,5	96,5	102,0	97,5	98,7	102,6	106,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,5	104,2	98,4	96,0	94,7	102,4	95,5	96,4	101,5	100,9	104,5	105,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	98,9	97,3	100,0	98,7	100,5	102,5	104,2	103,3	99,6	100,9	103,7	107,5
skupu żywca rzeźnego wieprzowego ^e :													
<i>procurement of pigs for slaughter^e:</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	95,4	102,4	104,8	97,5	97,0	101,9	100,9	101,2	102,5	97,8	92,0	95,3
<i>previous month = 100</i>	B	101,6	104,4	100,5	98,8	106,2	105,4	113,1	101,0	101,6	94,8	96,8	106,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	80,6	90,0	97,1	90,1	82,9	81,7	80,5	82,8	88,8	94,0	89,1	88,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	94,2	96,0	92,1	93,3	102,2	105,6	118,4	118,2	117,1	113,6	119,5	133,6

a-d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII. e Ceny bieżące bez VAT.

a-d Data concern periods (months): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII. e Current prices excluding VAT.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Relacja ceny skupu ^a 1kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	6,4	7,2	8,8	7,4	7,2	7,5	7,3	6,8	7,7	6,5	6,5	6,2
	B	6,1	6,9	7,2	6,9	7,1	7,5	8,5	8,9	8,5	8,1	7,6	8,5
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>													
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b(constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	96,3	104,8	116,7	93,0	97,4	104,8	103,1	85,6	118,0	101,8	94,0	95,7
<i>previous month = 100</i>	B	96,7	107,7	110,8	98,7	95,0	109,0	90,3	102,5	111,5	97,3	99,3	91,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,7	101,1	104,1	101,3	99,5	103,4	106,6	100,8	101,4	101,0	108,6	106,7
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	107,2	110,2	104,6	111,0	108,2	112,5	98,5	118,0	111,4	106,6	112,7	107,5
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	31,0	107,3	121,0	86,2	134,5	117,1	106,3	88,3	119,0	80,6	107,7	107,2
<i>previous month = 100</i>	B	50,3	80,8	106,5	106,8	106,1	161,0	78,3	136,4	88,3	134,9	83,8	135,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	77,1	115,1	118,3	90,8	98,4	74,0	109,1	93,5	103,1	78,2	76,5	56,8
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	92,2	69,5	61,1	75,7	59,7	82,0	60,4	93,4	69,3	116,0	90,3	114,2
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	575	1102	2251	2805	3188	3618	4259	5081	5550	6294	6926	7640
	B	612	1292	1977	2420	3047	3454	3838	4490	5187	6084	7040	7875
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	96,8	97,3	138,6	130,9	125,7	122,4	114,9	120,8	119,0	121,7	123,2	118,7
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	106,4	117,2	87,8	86,3	95,6	95,5	90,1	88,4	93,5	96,7	101,6	103,1

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)
SELECTED DATA ON PODKARPACKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące):													
<i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	82,6	94,0	117,2	105,5	99,1	105,0	102,1	94,2	97,9	104,3	102,8	111,3
<i>previous month = 100</i>	B	76,4	106,7	113,5	96,2	102,1	103,3	107,0	103,3	99,9	96,8	97,6	109,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	100,3	98,3	100,1	106,2	106,8	110,0	105,8	98,1	97,0	99,8	115,2	112,3
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	103,8	117,8	114,1	104,0	107,0	105,3	110,4	121,1	123,6	114,7	108,9	107,3
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	162667	162793	162867	163312	163650	164080	164456	164936	165411	165867	165519	165155
<i>Entities of the national economy^b</i>	B	165315	165395	165572	165948	166455	166131	166476	166731	167029	167273	167288	167749
w tym spółki handlowe	A	10567	10679	10797	10913	11030	11137	11250	11327	11430	11584	11690	11846
<i>of which commercial companies</i>	B	11966	12081	12210	12357	12461	12587	12681	12794	12952	13098	13232	13402
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1520	1528	1552	1585	1592	1600	1610	1632	1648	1654	1668	1687
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	1771	1779	1803	1846	1864	1894	1911	1926	1939	1979	1999	2041
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c :													
<i>Profitability rate of turnover in enterprises^c:</i>													
brutto (w %)	A	x	x	4,5	x	x	5,1	x	x	4,6	x	x	4,1
<i>gross (in %)</i>	B	x	x	5,5	x	x	4,7	x	x	7,6	x	x	6,6
netto (w %)	A	x	x	3,8	x	x	4,6	x	x	4,1	x	x	3,7
<i>net (in %)</i>	B	x	x	4,9	x	x	4,2	x	x	7,1	x	x	6,2
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	x	x	493,3	x	x	1195,1	x	x	1935,9	x	x	2982,6
<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>	B	x	x	573,2	x	x	1335,1	x	x	2096,9	x	x	3138,0
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	x	x	128,2	x	x	132,5	x	x	123,5	x	x	111,8
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>	B	x	x	116,2	x	x	111,7	x	x	108,3	x	x	105,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.